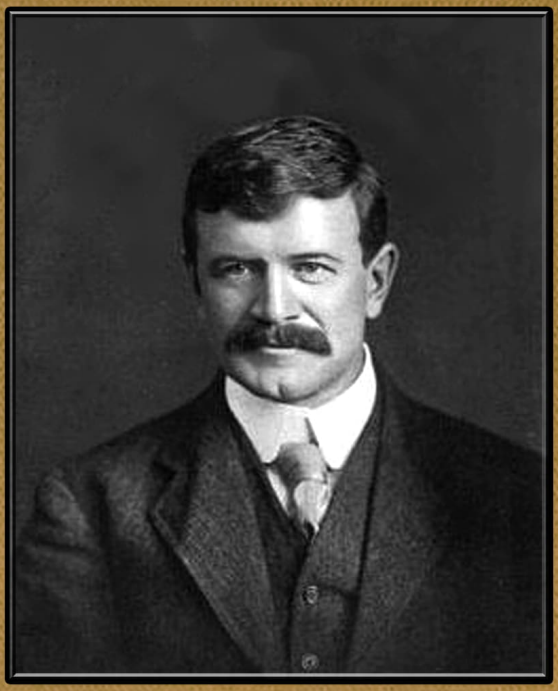

Udvalgt nonsens

Noveller af

Stephen Leacock

Bibliotek 1800

Stephen Leacock

Udvalgt nonsens

Noveller

eBibliotek 1800

2025

Ophavsret og brugsbetingelser

Denne ebogsudgave af Stephen Leacock: *Udvalgt nonsens* er baseret på originaler, som er public domain i lande hvor ophavsret er baseret på ophavsmandens død+80 år eller kortere. Forsåvidt angår de danske udgaver, har oversætteren givet tilladelse til distribution af hans værk under Creative Commons-licensen BY-NC-SA – Kreditering-IkkeKommerciel-DelPåSammeVilkår 4.0 International.

Opholder du dig i et land uden for EU, bør du dog tjekke de lokale ophavsretsbestemmelser, før du videredistribuerer værket.

Generelt forbehold: *Vær opmærksom på, at denne ebog er baseret på en tekst, som stammer fra en længst svunden tid. Normer og udtryksmåder mm. var anderledes dengang, og der kan derfor forekomme indhold, som på nogle virker stødende. Bogen skal, ligesom alle andre kunstneriske værker fra andre tider, ses i sin kulturelle og tidsmæssige kontekst, og udgiveren kan og vil ikke påtage sig noget ansvar for forfatterens verdensbillede og udtryksmåder.*

Copyright and conditions of use

This ebook edition of Stephen Leacock: *Udvalgt nonsens* is based upon sources in the public domain in countries where copyright is based upon Life+80 years or shorter.

As for the danish versions translated by Kim N. Jensen (b.1955), the translator has consented to the distribution of his

work under the Creative Commons License BY-NC-SA Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International.

If you are outside the EU, you are advised to check the local copyright laws before copying and/or redistributing this ebook.

Disclaimer: *Please note that this book is based on an original text dating from another era. Norms and language were different then, and some readers might find offensive content. We believe that any work of art from previous times should be viewed in its cultural and temporal context and not in the light of latter-day prejudices, and we can and will not accept any responsibility for the author's views or language.*

Asbestmanden

Jeg indrømmer, at jeg gjorde det med vilje. Inderst inde skyldtes det måske en slags misundelse.

Det har ofte ærgret mig, at så mange andre forfattere efter eget ønske pludselig har kunnet falde i søvn og drømme sig flere hundrede år frem i tiden – og skrive fængslende om det bagefter.

Det var det, jeg også ville prøve.

Jeg har altid været, og er stadig, en ivrig gransker af sociale problemer. Verden, som den er i dag, med sin brølende mekanisering, de arbejdende klassers uophørlige slid, krige, fattigdom, strid og stræben, fylder mig med væmmelse, når jeg ser på den. Jeg holder af at sidde stille og roligt og tænke på, at den tid må komme, når naturen er helt overvundet og den udmattede menneskehed går ind i en æra af naturlig balance og fred.

Jeg elskede at tænke på det, og jeg længtes efter at se det.

Så jeg besluttede, at jeg ville gøre en kraftanstrengelse.

Hvad jeg ønskede, var at falde i søvn, som man gør i historierne, og sove i to eller tre hundrede år – mindst – for så at vågne og befinde mig midt mellem alle fremtidens vidundere.

Jeg gjorde mig rede til at sove.

Jeg købte alle de underholdningsblade, jeg kunne få fat på, endog nogle af de illustrerede. Dem tog jeg med mig op på mit værelse på hotellet; sammen med dem medbragte jeg en flæsketærte og adskillige dusin doughnuts. Jeg spiste tærten og

doughnuts'ene, og lænede mig så tilbage i sengen og læste i bladene, det ene efter det andet. Endelig mærkede jeg en voldsom døsighed falde på mig. Jeg rakte hånden ud efter *London Weekly Times*, og begyndte at læse lederen.

Det var på en eller anden måde ganske ligesom at begå selvmord, men jeg gjorde det.

Jeg mærkede mine sanser forsvinde. I værelset på den anden side af gangen kunne man høre en mand, der sang. Hans stemme, der havde været temmelig gennemtrængende, blev svagere og svagere. Jeg faldt i søvn, en dyb, dyb søvn af den slags, hvorunder hele den ydre verden bliver bragt til tavshed. Jeg havde en vag fornemmelse af, at dagene gik hen, så årene, og dernæst århundredernes lange spand.

Pludselig vågnede jeg med et sæt. Jeg satte mig op og så mig om.

Hvor var jeg?

Jeg havde god grund til at spørge.

Jeg lå, eller rettere sad op, på et bredt leje. Jeg befandt mig i et stort værelse, dunkelt oplyst, faldefærdigt og støvet. Det var åbenbart, efter dets glasmontrer og de udstoppede figurer, de indeholdt, en eller anden slags museum.

Uden for min montre sad en herre. Hans hoved var glat, uden antydning af hår, hans alder var ubestemmelig. Hans klæder så ud som asken af brændt papir, der ved branden havde bevaret sin oprindelige form. Han sad tavs og kikkede på mig, men uden i mindste måde at vise tegn på forbavselse eller blot interesse.

"Hurtigt!" sagde jeg, ivrig efter at komme i gang. "Hvor er jeg? Hvem er De? Hvad år skriver vi? Er det 3000, eller hvad er

det?"

Han trak vejret, og lignede en mand, som føler sig forurettet.

"Det var dog en mærkelig ophidset måde at tale på," sagde han.

"Men sig mig dog," sagde jeg igen, "er det år 3000?"

"Jeg tror nok, jeg ved, hvad De mener," svarede han. "Men ærlig talt, jeg aner det ikke. Det er vist nok der omkring, på et hundrede år eller så nær i alt fald; men der er ingen, der har holdt regnskab med årstallene i lang tid, så det er ikke til at sige."

"Holder I ikke regnskab med årstallene mere?"

"Indtil for temmelig nylig gjorde vi det," sagde manden. "Jeg kan i hvert fald huske, at der var nogen, der interesserede sig for det for et eller to hundrede år siden, men den skik er for længst hørt op, sammen med så mange andre lignende overflødigheder. Ærlig talt," vedblev han, "hvad nytte var det til, efter at vi har bortelimineret døden …"

"Bortelimineret døden?" skreg jeg og satte mig op med et ryk. "Du gode Gud!"

"Hvad var det for et udtryk, De dér brugte?" spurgte manden forundret.

"Du gode Gud!" gentog jeg.

"Åh," sagde han. "Det har jeg aldrig hørt før. – Nå, hvad jeg ville sige, efter at vi har afskaffet Døden, og Mad og Forandringer, er vi også næsten blevet fri for Begivenheder, og …"

"Stop," sagde jeg åndeløst. "En ting ad gangen!"

"Hrmpff!" udbrød han. "De har åbenbart sovet temmelig længe, hvad? Men fortsæt blot med at spørge, dog helst så lidt

som muligt, hvis De ikke har noget imod det, og lad endelig være med at virke interesseret eller ophidset."

Det første spørgsmål, der faldt mig på læben, var mærkværdigvis –

"Hvad er Deres tøj lavet af?"

"Asbest," svarede han. "Det kan holde i århundredvis. Vi har et sæt hver, og der ligger i millionvis af nye på lager, hvis nogen skulle få lyst til et nyt."

"Tusind tak," svarede jeg. "Og vil De så lige sige mig, hvor jeg er?"

"I et museum. De andre der i kasserne er udstillingseksemplarer, ligesom De selv," sagde han. "Men hvis De endelig vil vide noget om, hvad der tydeligvis er en helt ny epoke for Dem, så kravl hellere ned og lad os gå udenfor. Vi kan sætte os på en bænk ude på Broadway og se på sagerne."

Jeg steg ned.

Da vi gik igennem den halvmørke og støvede bygning, så jeg nysgerrigt på figurerne rundt om i montrerne.

"Nu har jeg nok af det," sagde jeg og så på én i blåt tøj, der var udstyret med et bælte og en stav. "Det er en politimand!"

"Virkelig," sagde min nye bekendt. "Er det en politimand? Jeg har ofte spekuleret på, hvad det var for noget. Hvad skulle de gøre godt for?"

"Gøre godt for?" gentog jeg befippet. "Jo, altså, de stod på gadehjørnerne ..."

"Åh javel, nå sådan," sagde han, "så de kunne skyde på folket. – De må undskylde min uvidenhed," vedblev han, "om visse af Deres skikke i fortiden. Jeg fik egentlig indpodet sociologi og

historie, da jeg skulle have min uddannelse. Men det må have været noget dårligt materiale, de brugte ved operationen."

Jeg forstod ikke det mindste af, hvad fyren mente, men jeg fik ikke tid til at spørge, for i det samme trådte vi ud på gaden, og jeg stod som lamslået af forbløffelse.

Broadway! Var det muligt? Forandringen var rystende.

I stedet for den brølende trafik, jeg kunne huske, var der nu et tyst, mosbegroet øde. De store bygninger var faldet hen i ruiner ved det blotte pres af århundreders vind og vejr, murene var dækket med et tykt lag mos og lav! Der var ikke en lyd at høre. Ikke et køretøj bevægede sig. Der var ingen elektriske ledninger spændt ud over os – ingen lyd af liv eller bevægelse, undtagen at der hist og her bevægede sig en menneskelig skikkelse klædt i det samme grå asbesttøj som min nye bekendte, med de samme hårløse ansigter og det samme udtryk af umådelig ælde.

Store Himmel! Og dette var den Erobringens æra, jeg havde håbet at skulle se! Jeg, der altid havde tænkt – hvorfor ved jeg ikke – at menneskeheden var skæbnebestemt til at gå fremad. Dette billede af trøstesløshed over ruinerne af vor civilisation gjorde mig næsten målløs.

Der stod små bænke hist og her på gaden. Vi satte os.

"Det er virkelig en forbedring, ikke sandt," sagde asbestmanden, "siden den tid, De kan huske?"

Han virkede ganske stolt.

Jeg fremstønnede et spørgsmål.

"Hvor er sporvognene og bilerne?"

"Åh, de blev afskaffet for lang tid siden," sagde han. "De må have været rædselsfulde. Bare den støj, de lavede!"

Hans asbestklæder raslede svagt, idet han gøs.

"Men hvordan kommer I så omkring?"

"Det gør vi heller ikke," svarede han. "Hvorfor skulle vi også det`? Der er ikke anderledes andre steder." Han så på mig med en evighed af kedsomhed i sit udtryk.

Tusinde spørgsmål stormede ind på mig. Jeg stillede et af de simpleste:

"Men hvordan kommer I så frem og tilbage til jeres arbejde?"

"Arbejde!" sagde han. "Arbejde findes ikke mere. Det er forbi. Det er blevet afskaffet for længe siden."

Jeg så atter måbende på ham. Så vendte jeg mig og så igen ud over den grå ødemark med de grå asbestskikkelser, der bevægede sig her og der.

Jeg prøvede at samle mig. Jeg forstod, at hvis jeg ville til bunds i denne nye og uventede fremtid, måtte jeg gøre det systematisk, skridt for skridt.

"Jeg forstår," sagde jeg lidt efter, "at der må være sket kolossale forandringer siden min tid. Jeg vil gerne have, at De tillader mig at stille Dem en hel del systematiske spørgsmål, og at De vil forklare mig det hele lidt ad gangen. For det første, hvad mener De med, at der ikke mere findes arbejde?"

"Tja," sagde min mærkværdige bekendt, "det døde altså ud af sig selv. Maskinerne dræbte det. Hvis jeg husker ret, så havde De allerede en del maskineri i Deres tid. De havde gjort det godt med dampen og var kommet godt i gang med elektriciteten, men jeg tror ikke, at De var begyndt at udnytte den radiale energi?"

Jeg rystede på hovedet.

"Men nogen egentlig glæde havde I næppe af det. Jo bedre maskiner I lavede, jo hårdere arbejdede I. Jo mere I havde, jo større krav stillede I. Livets krav og tingenes hast voksede og voksede. I skreg for at få det til at standse, men det *ville* ikke standse. I blev grebet af hjulene i jeres egne maskiner. Og I opdagede faren for sent."

"Det er sandt nok," sagde jeg. "Hvor ved De alt det fra?"

"Åh," svarede asbestmanden, "den del af min uddannelsesoperation var ganske vellykket – men jeg kan se, De forstår mig ikke. Lige meget, det kommer vi til senere. Nuvel – et par hundrede år efter Deres tid kom så Den store Erobring af Naturen, Menneskets og Maskinernes endelige sejr."

"Sejrede de over naturen?" spurgte jeg ivrigt, idet mine gamle håb atter vaktes til live.

"Sejrede!" sagde han. "De slog den ud, totalt ud! Og så kom der fart i foretagendet. I løbet af et hundrede år var det hele overstået. I samme øjeblik, menneskene begyndte at bruge deres energi til at nedsætte sine fornødenheder i stedet for at forøge deres behov, var det hele egentlig ganske ligetil. Først kom den Kemiske Føde. At tænke sig, hvor det egentlig var simpelt! Og at millioner af mennesker i Deres tid gik og rodede i jorden fra morgen til aften. Jeg har set udstillingseksemplarer – bønder, kaldte I dem. Efter opfindelsen af Kemisk Føde skabte vi på et år lagre, der kan vare i århundreder. Landbruget forsvandt. At spise og alle de ritualer, der er forbundet med det, husarbejde, madlavning – alt det forsvandt. Nu tager vi en koncentreret pille en gang om året eller deromkring, det er det hele. Hele fordøjelsessystemet, som De kendte det, var et

kluntet misfoster, der var blevet forstørret som en oppustet sækkepibe af den daglige brug!"

Jeg kunne ikke lade være at afbryde ham. "Har De – I – ingen maver – ingen tarme – ingen …?"

"Selvfølgelig har vi det," sagde han. "Men vi bruger dem til noget andet. Mine indvolde er fortrinsvis fyldt med min uddannelse. Men det er sandt, det kommer vi til senere. De må hellere lade mig fortsætte. Først kom den Kemiske Føde. Det gjorde det af med henved en tredjedel af alt arbejde. Derefter kom asbestklæderne. Det var vidunderligt! I løbet af et eneste år lavede man klæder nok til at vare en evighed. Det kunne naturligvis aldrig være sket, hvis det ikke var, fordi det faldt sammen med kvindens revolutionering og Modens fald."

"Er Moden blevet udryddet?" spurgte jeg, "den gale, udartede idé om …" Jeg skulle til at bryde ud i en enetale om forfængeligheden ved at pynte sig, da mit blik faldt på de grå asbestskikkelser omkring os, og jeg holdt inde.

"Ganske og aldeles," sagde asbestmanden. "Derefter slog vi de klimatiske forandringer ihjel, eller næsten i hvert tilfælde. Jeg ved ikke, om De gør Dem klart, hvor meget af arbejdet der i Deres tid skyldtes det, De kaldte vejrforandringerne. Det medførte jo nødvendigheden af alskens forskellige slags klæder, af huse og så videre. Hvor må det have været rædselsfuldt i Deres tid – med vind og storme og de dér store våde tingester – hvad var det, De kaldte dem? – skyer – der fløj rundt i luften, og havet – det var fuldt op med salt, ikke sandt? – som blev pisket rundt af vinden, og med sne over det hele, og hagl, og regn – hvor frygteligt!"

"Nå," sagde jeg. "Det kunne nu somme tider være meget smukt. Men hvordan fik I det da ændret?"

"Vi dræbte vejret," svarede asbestmanden. "Det var ganske enkelt. Vi slap naturkræfterne løs mod hinanden, en gang for alle. Og så ændrede vi havets substans, så det nu er mere eller mindre gelatineagtigt. Hvordan det blev gjort, ved jeg ikke, den operation fik jeg ikke i skolen. Men i hvert fald fik vi gjort himlen jævnt grå, som De kan se, og havet fik denne gummiagtige farve, og vejret er altid ens. Så behøvede vi ikke mere brændsel til at varme op, og husene er heller ikke nødvendige. Dermed forsvandt endnu en uendelig mængde arbejde."

Han tav et øjeblik. Jeg begyndte at fatte noget af den udvikling, der var sket.

"Det vil altså sige," sagde jeg, "at overvindelsen af naturen betød, at alt arbejde blev overflødiggjort?"

"Netop," svarede han, "der er ikke det mindste tilbage."

"Der er fødemidler nok til hele Verden?"

"Alt for meget," svarede han.

"Huse og klæder?"

"Så mange De vil have," sagde asbestmanden og slog ud med hånden. "De kan gå ind, hvor De vil og slå Dem ned. De falder ganske vist sammen, husene – langsomt, ganske langsomt. Men de holder nok nogle århundreder endnu, så der er ingen, der behøver at tage sig af det."

Da indså jeg, vist for første gang, netop hvad arbejde havde betydet i gamle dage, og hvor stor en del af selve livet der havde været bundet i dets anstrengelser.

Jeg kom til at vende blikket opad: fra toppen af en mosgroet bygning så jeg, hvad der måtte være resterne af telefonledninger.

"Hvad er der blevet af alt det?" spurgte jeg. "Telefonen og telegrafen og hele vores kommunikationssystem?"

"Å," sagde asbestmanden, "så det var det, *telefon* var. Jeg ved, den blev forbudt for mange tider siden. Hvad brugte man den egentlig til?"

"Ih!" råbte jeg begejstret, "ved hjælp af telefonen kunne vi tale med alle og enhver, ringe til enhver og tale sammen over en hvilken som helst afstand."

"Vil det sige, at en hvilken som helst person kunne ringe til Dem og give sig til at tale til Dem – når som helst?" spurgte asbestmanden med noget, der mindede om rædsel i sin stemme. "Det var dog forfærdeligt! Det må dog have været en rædselsfuld tid. Nej, telefonen og alt det, og transportmidler og samfærdsel, alt det blev afbrudt og forbudt. Der var jo ingen fornuft i det. Ser De," tilføjede han, "De må indse, at folk efter Deres tid efterhånden blev mere og mere fornuftige. Tag for eksempel jernbanen – hvad skulle den gøre godt for? Den bragte en masse mennesker til alle mulige byer fra alle mulige andre byer. Hvem havde brug for det? Ingen! Da arbejdet og handelen forsvandt, og fødemidler blev unødvendige og vejret blev ens alle vegne, hvad skulle man så bevæge sig omkring for? Så det blev bragt til ophør. Og for resten," sagde han med et udtryk af ængstelse og forandret stemme, "det var jo også *farligt*."

"Javel!" sagde jeg. "Farligt! Finder der endnu noget, der er farligt?"

"Ja, naturligvis," svarede han, "der er jo altid en fare for, at vi kan gå itu."

"Hvad mener De?" spurgte jeg.

"Jo, altså," sagde asbestmanden. "Jeg tror, det er det, som De kaldte at dø. Ganske vist har der i en vis forstand ikke eksisteret nogen død i flere hundrede år, den afskaffede vi. Sygdom og død var kun et spørgsmål om baciller. Dem opdagede vi efterhånden, én for én. For resten havde man vist allerede fundet et par stykker af dem i Deres tid. Nogle af de nemmere, de store?"

Jeg nikkede.

"Ja," fortsatte han, "difteritis og tyfus og sådan nogle, og hvis jeg husker ret, så manglede der nogle stykker, som I kaldte for ultra-mikroskopiske, og som I stadig jagtede, og en hel del, hvis eksistens I slet ikke anede. Men dem kom vi efter, lidt efter lidt, og ødelagde dem. Det er i grunden komisk, at I ikke fandt ud af, at alderdom bare var en bacille! Det viste sig, at det oven i købet var en ganske ordinær én, men den var så udbredt, at I ikke engang tænkte på den."

"Og dermed vil De sige," udbrød jeg forbløffet, idet jeg så op og ned ad asbestmanden, "at I nu lever evigt?"

"Jeg ville ønske," sagde han, "at De ikke havde den der tåbelige, ophidsede måde at tale på; De taler jo, som om alting har en vældig betydning. – Ja," vedblev han, "vi lever evigt. Undtagen, som sagt, hvis vi går itu. Det sker sommetider. Man kan jo falde ned fra et højt sted eller støde ind i et eller andet, og gå i stykker. De forstår, vi er stadig væk lidt skøre – en reminiscens, formodentlig, af alderdomsbacillen – og vi må derfor være lidt forsigtige. Det var faktisk en af de eneste

ulemper ved vor civilisation, indtil vi for nogen tid siden tog skridt til at forhindre alle slags ulykker. Vi forbød alle sporvogne, al trafik, biler, flyvemaskiner og så videre. – Farerne i Deres tid må have været skrækkelige," sagde han med en gysen.

"Det var de," svarede jeg, idet en ny følelse af stolthed over min tid, som jeg ikke havde følt før, gennemrislede mig. "Men vi fandt, at det var en af ethvert modigt menneskes forpligtelser at ..."

"Ja, ja – vist så," sagde asbestmanden utålmodigt, "vær så venlig ikke at blive for begejstret. Jeg ved, hvad De mener. Det var højst irrationelt."

Vi sad tavse i nogen tid. Jeg så omkring mig, på de faldefærdige huse, den monotone, uforanderlige himmels gråhed, den triste, øde gade. Dette var altså Erobringens triumf, menneskehedens sejr! Arbejdets afskaffelse; hunger, kulde, nød var endt; den hårde kamp for livet; enden på al forandring og død – sandelig, lykkens tusindårsrige! Og dog syntes der på en eller anden måde at være noget galt med det alt sammen. Jeg tænkte mig lidt om og stillede ham så to-tre spørgsmål hurtigt efter hinanden, uden at tage mig tid til at tænke over hans svar.

"Eksisterer der krig endnu?"

"Gjorde vi op med for flere hundrede år siden. Man gik over til at afgøre internationale stridigheder ved hjælp af en enarmet tyveknægt. Og senere opgav man det internationale samliv fuldstændigt. Hvad skulle det gøre godt for? Alle og enhver synes jo alligevel, at udlændinge er rædsomme."

"Har I aviser?"

"Aviser! Hvad i alverden skulle vi med aviser? Hvis vi skulle få brug for nogen, ligger der tusindvis af gamle i lagrene. Men hvad stod der i dem? Det var kun alle mulige ting, der skete: krig og ulykker og arbejde og død. Da de forsvandt, forsvandt aviserne med dem. – Hør," vedblev asbestmanden, "De har åbenbart været lidt af en samfundsreformator, og alligevel forstår De slet ikke vores nye liv. De forstår ikke, hvor fuldstændigt alle vore byrder er forsvundet. Prøv at se sagen på denne her måde: Hvordan brugte De dengang den første del af Deres liv?"

"Jo," sagde jeg, "de første femten år eller deromkring med at uddanne os."

"Netop," sagde han. "Hør så her, hvordan vi har forbedret alt det. Uddannelse sker nu til dags ad kirurgisk vej. Sært, at De ikke i Deres tid havde fundet ud af, at uddannelse er en simpel kirurgisk operation. I havde ikke forstand nok til at indse, at hvad man i virkeligheden gjorde, var på en langsommelig og pinefuld måde at udvide, ændre, remodellere hjernens slyngninger. Al lærdom var en fysisk forandring af hjernen. De vidste det måske nok, men drog ikke alle de nødvendige følgeslutninger. Så kom opdagelsen af den kirurgiske uddannelse – en simpel operation, hvor man åbner hjerneskallen og indpoder et stykke præpareret hjerne. I begyndelsen måtte man formodentlig anvende hjernemasse af afdøde mennesker, og det var selvfølgelig modbydeligt," – asbestmanden skælvede som et espeløv – "men man fandt snart ud af at benytte afstøbninger, der virker fuldstændig lige så godt. Derefter var det ganske ligetil; ved en operation af få minutters varighed kan man få indtransplanteret alt om poesi

eller fremmede sprog eller historie eller hvad som helst andet, man skulle have lyst til. Se her, for eksempel," tilføjede han og skubbede håret bort fra den ene side af hovedet og fremviste et ar, "det stammer fra dengang, jeg ville vide noget om sfærisk trigonometri. Det var, må jeg nok indrømme, en temmelig pinefuld operation, men de fleste andre ting, som engelsk poesi eller historie, kan man få sat ind helt uden smerter. Når jeg tænker på jeres smertelige barbariske metode med at lære gennem øret, så skælver jeg ved det. Forresten er det mærkeligt, at vi for nylig har fundet ud af, at der er mange ting, man slet ikke behøver at bruge hovedet til. Det er ting som filosofi og metafysik og den slags – så dem putter vi ind i fordøjelsessystemet. De fylder det glimrende ud."

Han holdt inde et øjeblik. Så fortsatte han:

"Nå, men lad os gå videre, hvad plejede man at bruge tiden til, når uddannelsen var overstået?"

"Jo," sagde jeg, "så måtte man naturligvis arbejde, og – hvis sandheden skal frem, blev en stor del af ens tid og følelser brugt på at omgås med det andet køn – at forelske sig og finde en kvinde til at dele sit liv med."

"Aha," sagde asbestmanden, nu med virkelig interesse, "jeg har hørt om disse arrangementer med kvinder, men jeg har aldrig rigtig forstået dem. Man udvalgte sig altså en eller anden kvinde?"

"Ja."

"Og hun blev så, hvad I kaldte jeres kone?"

"Ja, selvfølgelig."

"Og I arbejdede for sådan en kone?" spurgte asbestmanden med forbløffelse i stemmen.

"Ja vist."

"Men hun arbejdede ikke?"

"Nej," svarede jeg, "selvfølgelig ikke."

"Og halvdelen af, hvad I ejede, det var hendes?"

"Ja."

"Og hun havde ret til at leve i jeres hus og bruge jeres ting?"

"Naturligvis," svarede jeg.

"Hvor fuldkommen forfærdeligt," sagde asbestmanden. "Jeg havde ikke fuldstændig forstået jeres tidsalders rædsler før nu."

Han sad lidt og rystede, med det samme forsigtige udtryk i ansigtet som før.

Pludselig slog det mig, at alle de skikkelser, der gik forbi, så ganske ens ud.

"Sig mig," spurgte jeg, "er der ingen kvinder mere? Har I også afskaffet dem?"

"Næ," sagde han, "de er her stadig væk. Nogle af dem, De ser her, er kvinder. Men alting er blevet forandret, også på dét område. Det var en del af deres store oprør, deres ønske om at være som mændene. Var det ikke begyndt allerede i Deres tid?"

"Kun lidt," svarede jeg; "de var begyndt at kræve stemmeret og lighed."

"Netop," sagde min bekendt, "jeg kunne ikke lige komme i tanker om ordene. Kvinderne på Deres tid, var temmelig rædsomme, ikke sandt? De klædte sig i skind og fjer og spraglede farver, som var fremstillet af døde dyr? Og de lo højt, ikke sandt, og havde grimme tænder, og de kunne, hvad øjeblik det skulle være, få jer til at hoppe på sådan en kontrakt! Uff!"

Han skælvede.

"Asbestmenneske," sagde jeg harmfuldt (jeg havde ikke noget andet navn for ham), idet jeg vendte mig mod ham, "asbestmenneske, tror De, at de ligestillede geléposer, der vader rundt her på torvet i deres grå sækketøj, – tror De, at de et eneste øjeblik kan sammenlignes med en vore ufrelste, ureformerede, himmelskabte kvinder i korte kjoler fra det tyvende århundrede?"

Men pludselig slog en tanke ned i mig –

"Børnene," sagde jeg, "hvor er børnene? Findes de overhovedet?"

"Børn?" sagde han, "nej! Jeg mener ikke, der har eksisteret sådan nogle tingester i mindst et århundrede. Hvilke skrækkelige trolde det må have været. Store, fede ansigter, og de skreg ustandselig! Og så voksede de, ikke sandt? Som paddehatte! Jeg har hørt, de blev længere for hvert år, og –"

Jeg rejste mig.

"Asbestmenneske!" sagde jeg, "er dette den store, den gyldne, den strålende fremtid! Denne grå, døde ting, hvor arbejde og bekymringer er væk, og med dem al livets glæde og sødme. Den gamle kamp byttet ud med – ja, blot og bar hensygnen, og faren med sikkerhedens kedsommelige ensformighed og nedbrydelsens uendelige rædsel! Giv mig igen" råbte jeg, "giv mig igen mit gamle liv med fare og anstrengelse, hårdt arbejde og bitre chancer, dets forelskelse og hjertesorg. Jeg ser nu, hvor meget det er værd! Lad mig ikke have hvile," råbte jeg højt – – –

"Som De vil, men lad os andre på gangen her få lidt fred!" lød en rasende stemme, der afbrød mit eksalterede udbrud.

Pludselig sov jeg ikke længere.

Jeg var igen på mit hotelværelse, med al den gamle, onde verdens støj og virvar omkring mig, og den forbitrede mands stemme lød højt i mine øren fra den anden side af gangen.

"Hold op med den brægen, dit forbandede vrøvlehoved," råbte han.

"Se så at komme ned på Jorden igen, hva'!"

Og det gjorde jeg.

Guvernanten Gertrude, eller Bare sytten år

Indhold af de forrige kapitler: Der **er** ingen forrige kapitler! Det var en vild og stormfuld nat på vestkysten af Skotland. Dette er imidlertid uden betydning for denne historie, for den foregår ikke på vestkysten af Skotland. For øvrigt var vejret lige så rædselsfuldt på østkysten af Irland.

Men denne scene udspillede sig i Syd-England, nærmere betegnet i og omkring Knotacentinum Towers (som udtales Nosham Taws), det stolte familiesæde for lord Knotacent (udtales Nosh).

Det er dog ikke nødvendigt at udtale disse navne for at læse dem indenad.

Nosham Taws var et typisk engelsk hjem. Størstedelen af huset var i elizabethansk stil og opført af varme, røde mursten, mens den ældre del, som jarlen var særlig stolt af, stadig viste omridset af en normannerborg, hvortil senere var føjet et Lancaster-fængsel og et Plantagenet-hjem for forældreløse. Uden om strakte sig smukke skovområder og en park med ege- og elmetræer af ufattelig ælde, og lige op til huset var der hindbærbuske og geranier, som var blevet plantet af korsfarerne.

Omkring det gamle hus var luften tyk af lyde: Droslernes slag, rågernes skrig og agerhønsenes klukken, mens hjorte, antiloper og andre firføddede løb om på plænen så tamme, at

de åd deres føde af solurets plade. I sandhed, det var et regulært menageri.

Gennem parken ned fra huset førte en pragtfuld, bred allé, anlagt af Henry VII.

Lord Nosh stod på tæppet i biblioteket. Trænet diplomat og statsmand, som han var, var hans strenge, aristokratiske ansigt dog gennemfuret af vredesrynker fra øverst til nederst.

"Dreng," sagde han, "du har at ægte den pige, eller jeg gør dig arveløs. Så er du ikke længere min søn."

Unge lord Ronald, som stod oprejst foran ham, besvarede hans blik med et, som ikke var mindre trodsigt.

"Jeg trodser dig," sagde han. "Fra nu af er du ikke længere min fader. Jeg vil skaffe mig en anden. Jeg ægter ingen anden kvinde end én, jeg kan elske. Denne pige, som vi aldrig har set ..."

"Fjols," sagde jarlen. "Vil du smide vort gods og gode navn, som vi har haft i tusinde år, væk? Jeg har ladet mig fortælle, at pigen er vidunderlig; hendes tante er villig; de er franske. Bah – hvad så? De forstår sig på den slags i Frankrig."

"Men dine grunde ..."

"Jeg giver ingen grunde," sagde jarlen. "Hør nu efter, Ronald, du får en måned. I den tid bliver du her. Hvis du fastholder dit afslag efter den tid, jager jeg dig på porten uden en skilling."

Lord Ronald sagde ikke noget. Han fjernede sig fra rummet, kastede sig på en hest og red som en gal i alle mulige retninger.

Da døren til biblioteket lukkede sig efter Ronald, sank jarlen om i en stol. Hans ansigt skiftede udtryk. Det var ikke længere en hovmodig adelsmands, snarere en forfulgt forbryders.

"Han *må* ægte pigen," mumlede han. "Snart vil hun vide alt. Tutchemoff er undsluppet fra Sibirien. Han ved besked og vil sladre af skole. Alle minerne vil gå til hende, denne ejendom med dem, og jeg – men nok!" Han rejste sig, gik hen til buffeten, slugte en kæmpe-gin og bitter og blev atter den højbårne, engelske gentleman.

I dette øjeblik kunne man have set en høj dogcart, kørt af en groom i jarlen af Nosh'es liberi, dreje ind i alléen gennem parken. Ved siden af groomen sad en ung pige, næppe mere end et barn, ja i virkeligheden var hun ikke engang så stor som groomen.

Den æbletærte-hat hun bar, og som var kantet med sorte fjer, skjulte et ansigt så yndigt, at det kun kunne karakteriseres som et yndigt ansigt.

Det var – er det nødvendigt at sige det? – Gertrude, guvernanten, som netop i dag tiltrådte sin stilling på Nosham Taws.

Samtidig med, at dogcarten kom ind ad alléens ene ende, red en høj, ung mand ind i den fra den anden, en ung mand, hvis lange, aristokratiske ansigt talte højt om hans afstamning, og som sad på en hest, hvis ansigt var endnu længere end den unge mands.

Og hvem er nu denne unge mand, som med hvert af hestens skridt nærmer sig Gertrude mere og mere? Ja, hvem, hvem? Gud ved, om nogle af mine læsere skulle have gættet, at det er ingen anden end lord Ronald?

De to var bestemt til at skulle mødes. De kom hinanden nærmere og nærmere. Så mødtes de et kort øjeblik. Da de passerede hinanden, løftede Gertrude hovedet og rettede to

øjne mod den unge adelsmand, to øjne så øjenlignende i deres absolutte rundhed, at de kun kunne kaldes øjne, mens lord Ronald mod hende rettede en stirren så stirrende, at den kun kunne karakteriseres som en stirren.

Var dette kærlighedens daggry?

Vent og se! Ødelæg ikke historien.

Lad os tale om Gertrude. Gertrude DeMongmorenci McFiggin havde hverken kendt sin fader eller moder. De var begge døde år før hun blev født. Om sin moder vidste hun intet andet, end at hun var fransk, en fuldendt skønhed, og at alle hendes forfædre, ja selv hendes forretningsbekendte, var forsvundet under Revolutionen.

Og dog ærede Gertrude mindet om sine forældre. På brystet bar hun en miniature af sin moder, og ned bag ad nakken hang et daguerreotypi af hendes fader. Hun bar et portræt af sin bedstemoder i ærmet og billeder af sine fætre i støvlerne, mens hun under – men lad dette være nok, mere end nok.

Om sin fader vidste Gertrude endnu mindre. At han havde været en højbåren engelsk gentleman, som havde levet på rejser i mange lande, var alt, hvad hun vidste. Hans eneste efterladenskaber til Gertrude var en russisk grammatik, en rumænsk ordbog, en teodolit og et værk om minedrift.

Fra sin tidligste barndom var Gertrude blevet opdraget af sin tante. Denne havde optugtet hende i sand kristendom, men for en sikkerheds skyld også lært hende lidt om muhammedanisme.

Da tanten døde, var Gertrude sytten år.

Tanten døde at hundegalskab under mystiske omstændigheder. Samme dag fik hun besøg af en

fremmedartet, skægget mand i russisk antræk. Da han gik, fandt Gertrude sin tante i afmagt, som gik over i døden.

For at undgå skandale kaldte man det hundegalskab. Og Gertrude var nu kastet ene ud i verden. Hvad skulle hun gøre? Det var netop hendes problem.

Mens Gertrude nu en dag sad og grublede over sin skæbne, blev hendes øje fanget af et avertissement:

> Guvernante søges. Må have kendskab til fransk, rumænsk, italiensk og russisk, musik og minedrift. Gage et pund sterling, fire shillings og fire en halv penny om året. Henvendelse mellem halv tolv og femogtyve minutter i tolv i nr. 41 A Komma Seks, Belgravia Terrace. *Hertuginden af Nosh*.

Gertrude var en pige med sund, naturlig begavelse, og derfor havde hun heller ikke spekuleret over denne annonce stort mere end en halv times tid, før hun blev klar over, hvor megen lighed der var mellem de kvalifikationer, der fordredes, og dem hun selv var i besiddelse af.

Hun præsenterede sig altså på tilbørlig vis for hertuginden, som på sin side mødte den unge pige med en charme, som med et slag sikrede hende dennes hengivenhed for evigt.

"De er perfekt i fransk?" spurgte hun.

"*Oh, oui*," sagde Gertrude.

"Og i italiensk?"

"*O, si*."

"Og i tysk?" sagde hertuginden, behageligt overrasket.

"*Ach, ja*," sagde Gertrude.

"Og i russisk?"

"*Yaw.*"

"Og i rumænsk?"

"*Yep.*"

Forbavset over den unge piges ekstraordinære kendskab til moderne sprog så hertuginden lidt nærmere på hende. Hvor havde hun set disse skønne træk før? Hun strøg sig over øjnene i tanker og spyttede på gulvet; men nej, ansigtet spottede hendes bestræbelser.

"Godt," sagde hun, "jeg engagerer Dem på stedet; De rejser i morgen til Nosham Taws og begynder at undervise børnene. Jeg må tilføje, at De desuden bliver nødt til at hjælpe jarlen med hans russiske korrespondance. Han har nemlig store mine-interesser i Tschminsk."

Tschminsk! Hvorfor gav dette ord genlyd i Gertrudes øre? Hvorfor? Fordi det var det navn, der fandtes med hendes faders håndskrift i den bog om minedrift, han havde efterladt hende. Hvilket mysterium skjulte sig her?

Det var den følgende dag, Gertrude kom kørende op ad vejen gennem parken.

Hun stod ud af dogcarten, passerede det spalier af liberiklædte tjenere, som stod opmarcheret ved indgangen, og gav dem hver en sovereign, idet hun gik forbi; så var hun på Nosham Taws.

"Velkommen," sagde hertuginden, da hun hjalp Gertrude op ad trappen med hendes kuffert.

Derefter blev den unge pige forestillet for hertugen i biblioteket. Så snart hans øje faldt på den nye guvernantes ansigt, studsede han synligt. Hvor havde han set disse træk? Hvor var det dog? Til væddeløbene, på teatret, måske på en bus

– nej. En eller anden erindringstråd dirrede i hans indre. Han gik hastigt hen til buffeten, tog halvanden cognac og blev atter den fuldkomne, engelske gentleman.

Mens nu Gertrude begiver sig til børneværelset for at gøre bekendtskab med de to nette, gullokkede børn, som skal overgives til hendes omsorg, så lad os et øjeblik beskæftige os med jarlen og hans søn.

Lord Nosh var typen på den fuldkomne engelske adels- og statsmand. De år, han havde tilbragt i diplomatiets tjeneste i Konstantinopel, St. Petersborg og Salt Lake City havde bibragt ham en særlig fornemhed og adel, mens hans lange ophold på St. Helena, Pitcairn og i Hamilton i Ontario havde gjort ham uimodtagelig for ydre indtryk. Som vice-kasserer for grevskabets milits havde han set noget til den strengere side af det militære liv, mens hans arvelige embede som søndags-rideknægt havde bragt ham i direkte kontakt med selve hoffet.

Hans lidenskab for udendørs liv gjorde ham elsket af hans forpagtere. Som ivrig sportsmand dyrkede han rævejagt, hundejagt, grisemord, flagermusefangst og i øvrigt sin klasses forskellige tidsfordriv.

I dette sidste slægtede lord Ronald sin fader på. Allerede fra begyndelsen af havde ynglingen givet store løfter for fremtiden. I Eton havde han gjort en glimrende figur i fjerbold, og i Cambridge havde han været nummer ét i sin klasse til håndarbejde. Allerede nu mumlede man hans navn som favorit til landsmesterskabet i ping-pong, en triumf, som uden tvivl ville medføre et sæde i Parlamentet.

Og nu var Gertrude altså tiltrådt som guvernante på Nosham Taws.

Dagene og ugerne ilede af sted.

Den forældreløse unge piges enkle charme tiltrak alle hjerter. Hendes to små elever blev hendes slaver. "Mig elsker dig," plejede den lille Raschellfrida at sige med sit gyldenblonde hoved i Gertrudes skød. Selv tjenestefolkene elskede hende. Overgartneren bragte hende en buket pragtfulde roser om morgenen, før hun var stået op, andengartneren et par tidlige blomkålshoveder, tredjegartneren nogle sene asparges og selv den tiende og ellevte kom med henholdsvis en runkelroe og en favnfuld hø. Hendes værelse var fuldt af gartnere til alle tider, mens den aldrende hushovmester, som følte sig rørt af den unge piges ensomhed, om aftenen bankede blidt på hendes dør og bragte hende en whisky og soda eller en kasse Pittsburgh-cigarer. Selv de umælende dyr syntes at beundre hende på deres egen umælende måde. Rågerne satte sig på hendes skulder, og hver eneste umælende hund på hele gården fulgte hende, hvor hun gik og stod.

Og Ronald! åh. Ronald! Ja, i sandhed! De havde truffet hinanden. De havde talt sammen.

"Hvilken trist morgen," havde Gertrude sagt. "*Quelle triste matin. Was für ein allerverdammter Tag.*"

"Væmmelig!" havde Ronald svaret.

"Væmmelig!" Ordet klang for Gertrudes øre nat og dag.

Efter dette var de bestandig sammen. De spillede tennis og ping-pong om dagen, og om aftenen sad de efter husets strenge sædvane hos jarlen og hertuginden og spillede en fem og tyve cents poker. Senere endnu sad de med hinanden på verandaen og så månen bevæge sig i en stor cirkel horisonten rundt.

Det varede ikke længe, for Gertrude fandt ud af, at lord Ronalds følelser for hende var varmere, end ping-pong-spillet krævede. Det hændte, at han i hendes nærværelse, særlig efter middag, faldt hen i dyb fraværelse.

En aften, da Gertrude trak sig tilbage til sit værelse og, før hun søgte sengen, som en art forberedelse til at klæde sig af, åbnede vinduet, opdagede hun lord Ronalds ansigt. Han sad på en tornbladbusk under hende, og hans opadvendte ansigt havde et udtryk af dybeste kval.

Og dagene gik. Livet på The Taws gik sin rutinemæssige gang, som det går i en stor, engelsk husholdning. Klokken syv lød gong-gongen som tegn til at stå op, klokken otte blæstes der et hornsignal som tegn til morgenmad. Klokken halv ni kaldte en fløjte til andagt, klokken 13 hejstes et flag på halv stang til lunch. Klokken 16 fyredes en kanon af til eftermiddagste, klokken 21 ringedes der første gang med en klokke til omklædning, klokken 21.15 anden gang med den samme klokke til at begynde omklædningen, mens en raket, der sendtes til vejrs klokken 21.30 bekendtgjorde, at middagen var serveret. Hen ad midnat var middagen overstået, og klokken 1 kaldte en klokkes bimlen tjenestefolkene til aftenbøn.

Nu var næsten i mellemtiden den måned gået, som jarlen havde tilstået lord Ronald som betænkningstid. Det var allierede den 15. juli, og i løbet af en dag eller to var det altså den 17., og næsten straks efter den 18.

Til den tid ville jarlen, når han gik forbi Ronald i hallen, sige strengt til ham: "Husk det samtykke, dreng, eller jeg gør dig arveløs."

Og hvad tænkte nu jarlen om Gertrude? Dette var den eneste dråbe malurt i den unge piges glædesbæger. For af en eller anden grund, som hun ikke kunne forklare sig, viste jarlen hende udpræget antipati.

En dag, da hun passerede døren til biblioteket, smed han en støvleknægt efter hende. En anden dag, da de spiste lunch alene sammen, slog han hende brutalt med en pølse i ansigtet.

Det var hendes pligt at oversætte jarlens russiske korrespondance. I den søgte hun forgæves forklaringen på mysteriet. En dag kom et russisk telegram til jarlen, hun oversatte det mundtligt for ham:

"Tutchemoff er gået til kvinden. Hun er død."

Da jarlen hørte dette, blev han grå af raseri: det var i virkeligheden den dag, han slog hende med pølsen.

Så en dag var jarlen fraværende på en flagermusejagt. Gertrude, som gennemgik hans korrespondance, opdagede med sit sikre, kvindelige instinkt, der jo var skærpet af den dårlige behandling, øjeblikkelig nøglen til mysteriet.

Lord Nosh var ikke den rette ejer af the Taws. Hans kvartfætter af den ældre linje, som var den sande arving, var død i et russisk fængsel, hvor han befandt sig, takket være et rænkespil af jarlen, mens denne var gesandt i St. Petersborg. Datteren af denne fætter var nu den rette ejer af Nosham Taws.

Familiehistorien lå nu åben for Gertrudes øjne, når lige undtages, at dokumenterne ikke udviste navnet på den rette arving.

Det kvindelige hjerte er mærkværdigt. Vendte Gertrude sig nu fra jarlen med foragt? Nej. Hendes egen onde skæbne havde vakt hendes sympati for ham.

Dog vedvarede mysteriet stadig. Hvorfor gav det et sæt i jarlen, hver gang han så hende i ansigtet? Somme tider gibbede det hele fire centimeter i ham, så man tydeligt kunne se, at det gjorde det. Men ved sådanne lejligheder snappede han hurtigt en rom med vichyvand og blev hurtigt en korrekt engelsk gentleman igen.

Afslutningen kom dog snart. Gertrude glemte det aldrig.

Det var aftenen for det store bal på Nosham Taws. Hele nabolaget var indbudt. Hvor havde ikke Gertrudes hjerte banket af forventning, og hvor havde hun ikke skælvet, da hun gennemgik sin beskedne garderobe, af frygt for at være for ringe i lord Ronalds øjne. Hendes ressourcer var i sandhed knappe, men den medfødte sans for klæder, hun havde taget i arv efter sin franske moder, hjalp hende. Hun anbragte en enkelt rose i sit hår og fremstillede selv af nogle få gamle aviser og foret af en paraply en kjole, som ville have frydet en hertuginde. Rundt om livet snoede hun en simpel fletning af ketcherstrenge, mens et stykke gammel knipling, som havde været hendes moders, var ophængt i hendes øre med et stykke tråd. Gertrude var midtpunktet for alles blikke. Hun var et smukt billede på den sande, jomfruelige uskyld, som ingen kunne se på uden at føle sig henrykt.

Ballet var på sit højdepunkt.

Ronald stod sammen med Gertrude bag et buskads. De så hinanden dybt i øjnene.

"Gertrude," sagde han, "jeg elsker dig."

Enkle ord, og dog bævede hver fiber i den unge piges dragt.

"Ronald!" sagde hun og kastede sig om halsen på ham.

I dette øjeblik kom jarlen til syne ved siden af dem i måneskinnet. Hans strenge åsyn var fordrejet af vrede.

"Nå," sagde han til Ronald, "det ser ud til, at du har valgt."

"Det har jeg," svarede Ronald i en overlegen tone.

"Du foretrækker altså at ægte denne fattige pige frem for den rige arving, jeg har valgt til dig?"

Gertrude så fra fader til søn i stigende forbavselse.

"Ja!" sagde Ronald.

"Lad det så være," sagde jarlen, "så gør jeg dig arveløs. Forlad dette sted og vend aldrig tilbage." Med disse ord tømte jarlen en gin og brandy, han havde medbragt.

"Kom Gertrude," sagde Ronald ømt, "lad os fly sammen."

Gertrude stod foran dem. Rosen var faldet fra hendes hår. Kniplingen var faldet af hendes øre, og ketcherstrengen var gledet ned fra hendes talje. Hendes aviser var krøllede til uigenkendelighed. Men uglet og ulæselig, som hun var, var hun dog stadig herre over sig selv.

"Aldrig!" sagde hun fast. "Ronald, du skal aldrig bringe dette offer for min skyld." Og henvendt til jarlen fortsatte hun i en iskold tone: "Der findes en stolthed lige så ophøjet som Deres. Datteren af Metschnikoff McFiggin tigger ikke noget af nogen!"

Med disse ord trak hun sin faders daguerreotypi frem fra ryggen og trykkede det mod sine læber.

Jarlen stivnede som en støtte. "Dette navn," udbrød han, "dette ansigt! Dette fotografi! Stands!"

Sådan! Der er ingen grund til at fortsætte. Læseren har for længe siden regnet det ud: Gertrude var arvingen!

De elskende faldt i hinandens arme. Jarlens strenge træk blødgjordes. "Gud velsigne jer," sagde han. Hertuginden og

gæsterne kom strømmende ud af huset på plænen. Den gryende dag belyste en scene af muntre gratulanter.

Gertrude og Ronald blev gift. Deres lykke blev fuldkommen. Behøver vi at sige mere? Ja, bare dette endnu: Jarlen blev dræbt ved en jagtulykke nogle dage senere. Hertuginden blev slået ihjel af lynet. De to børn faldt ned i en brønd. Gertrudes og Ronalds lykke var fuldkommen.

Min finansielle karriere

Når jeg kommer ind i en bank, går jeg fra koncepterne. Personalet, skranken, synet af pengene, kort sagt alt gør mig forfjamsket.

I samme øjeblik jeg overskrider en banks dørtærskel og forsøger at foretage forretningsmæssige transaktioner, bliver jeg en uansvarlig idiot.

Alt det vidste jeg i forvejen, men min gage var blevet sat op til halvtreds dollar om måneden, og jeg følte, at banken var det eneste rigtige sted for dem.

Jeg gik altså ind og så forskræmt rundt på bankassistenterne. Der foresvævede mig noget om, at en mand, der agtede at åbne en konto, nødvendigvis måtte rådføre sig med bestyreren.

Jeg gik hen til et sted ved skranken, hvor der på et skilt stod "Bogholder". Bogholderen var en høj, koldsindigt udseende djævel. Alene synet af ham gjorde mig forfjamsket. Min stemme var begravelsesagtig.

"Kan jeg komme til at tale med bestyreren?" spurgte jeg og tilføjede højtideligt: "I enrum." Jeg ved ikke, hvorfor jeg sagde "i enrum".

"Et øjeblik," sagde bogholderen og hentede ham.

Bestyreren var en alvorlig, rolig mand. Jeg holdt mine seks og halvtreds dollar krammet sammen i en bold i lommen.

"De er bestyreren?" spurgte jeg. Himlen skal vide, at jeg ikke nærede nogen tvivl om det.

"Ja vel," sagde han.

"Kan jeg tale med Dem," spurgte jeg, "i enrum?" Det var ikke min mening at sige "i enrum" igen, men uden det syntes tingen mig for enkel.

Bestyreren så noget forskrækket på mig. Han følte, at jeg måtte have en frygtelig hemmelighed at afsløre.

"De kan komme her ind," sagde han og gik foran mig ind i et privat kontor. Han drejede nøglen om i låsen.

"Her bliver vi ikke forstyrret," sagde han, "sæt Dem ned."

Vi satte os begge og så på hinanden. Jeg kunne ikke få et ord over mine læber.

"Jeg går ud fra, at De er en af Pinkertons folk," sagde han.

Han sluttede fra min hemmelighedsfulde optræden, at jeg var detektiv. Jeg vidste, hvad han tænkte, og det gjorde mig endnu mere elendig.

"Nej, jeg er ikke fra Pinkerton," sagde jeg, som om jeg ville antyde, at jeg kom fra et konkurrerende bureau.

"For at sige sandheden," fortsatte jeg, som om man havde tilskyndet mig til at lyve, "så er jeg slet ikke detektiv. Jeg er kommet for at åbne en bankkonto. Jeg agter at have alle mine penge i denne bank."

Bestyreren så lettet, men endnu alvorlig ud; han var nu kommet til det resultat, at jeg var en søn af baron Rothschild eller en Gould junior.

"Det drejer sig vel om en stor konto, formoder jeg," sagde han.

"Temmelig stor," hviskede jeg. "Jeg har i sinde at indsætte seks og halvtreds dollar nu og halvtreds regelmæssigt hver måned –"

Bestyreren rejste sig og åbnede døren. Han kaldte på bogholderen.

"Mr. Montgomery," sagde han unaturligt højt, "denne herre vil åbne en konto. Han vil indsætte seks og, halvtreds dollar. Godmorgen."

Jeg rejste mig.

En stor jerndør stod åben i den ene side af værelset.

"Godmorgen," sagde jeg og gik ind i pengeskabet.

"Kom ud," sagde bestyreren koldt og viste mig den anden vej.

Jeg gik hen til skranken og stak mine sammenkrøllede pengesedler op i næsen på bogholderen, som om jeg gjorde en tryllekunst.

Mit ansigt var dødblegt.

"Her," sagde jeg, "sæt dem ind." Mit tonefald syntes at udtrykke: "Lad os få denne pinefulde transaktion overstået, mens vi kan klare det."

Han tog pengene og gav dem til en anden assistent.

Han fik mig til at skrive beløbet på en strimmel papir og skrive mit navn i en bog. Jeg vidste ikke længere, hvad jeg gjorde. Banken svømmede for mine øjne.

"Er de sat ind?" spurgte jeg med hul, skælvende stemme.

"Ja de er," sagde bogholderen.

"Så vil jeg gerne hæve en check."

Det var min tanke at hæve seks dollar til nogle småudgifter. Jeg fik udleveret et checkhæfte, og nogen gav sig til at forklare mig, hvordan jeg skulle udfylde det. Personalet i banken havde det indtryk, at jeg var en svagelig millionær. Jeg skrev noget på checken og skubbede den ind til bankassistenten. Han så på den.

"Hvad behager! Vil De tage det hele ud igen?" spurgte han forbavset. Så opdagede jeg, at jeg havde skrevet seks og halvtreds i stedet for seks. Men nu var jeg kommet alt for langt ud til at kunne ræsonnere. Jeg havde en følelse af, at det var umuligt at forklare sagen. Alle assistenterne var holdt op at skrive for at se på mig.

Fuldstændig ligeglad af bar elendighed sprang jeg på hovedet ud i det.

"Ja, det hele."

"De vil tage Deres penge ud af banken?"

"Ja, hver en cent."

"Og De vil ikke mere indsætte noget?" spurgte assistenten forbavset.

"Nej, aldrig."

Jeg klyngede mig til et idiotisk håb om, at de måske troede, at jeg var blevet fornærmet over et eller andet, mens jeg var ved at skrive checken, og derfor havde ombestemt mig. Jeg gjorde et fortvivlet forsøg på at se ud som en frygtelig kolerisk mand.

Bankassistenten gjorde sig klar til at udbetale mig pengene.

"Hvordan vil De have dem?" spurgte han.

"Hvad for noget?"

"Hvordan vil De have dem?"

"Åh" – jeg opfattede meningen og svarede uden så meget som at prøve på at tænke – "i halvtredsere."

Han gav mig en halvtredsdollar-seddel.

"Og de seks?" spurgte han tørt.

"I seksere," sagde jeg.

Han gav mig dem. Og jeg fo'r ud.

Da den store dør svingede i bag mig, opfangede mit øre ekkoet af et latterbrøl, der slog op mod bankens loft. Siden den tid går jeg ikke mere i banken. Jeg går med mine rede penge i bukselommerne, og mine sparepenge opbevarer jeg i sølvdollars i en strømpe.

Nummer 56

Hvad jeg nu vil berette, blev mig fortalt en vinteraften af min ven Ah-Yen i det lille baglokale i hans vaskeri. Ah-Yen er en stilfærdig lille Himlens søn med et alvorlig og tænksomt ansigt, og kineserens melankolsk-kontemplative udtryk. Der har bestået et venskab mellem Ah-Yen og mig gennem flere år, og jeg havde før tilbragt mangen en aftenstund i hans lille, sirlige, dæmpet oplyste baglokale med dybsindig tale og tobaksrygning. Hvad der mest af alt tiltaler mig hos ham, ud over hans aldrig svigtende taktfølelse og diskretion er hans fantasi, hans tankers ejendommelige flugt – et karaktertræk, som formodentlig hører Østens sønner til, og som gør det muligt for ham i vid udstrækning at forglemme dagligdagens ydmygelser til fordel for et rigt indre liv, som han selv har skabt. Men at hans fantasi var af en *så* logisk, så analytisk-konsekvent art – det erfarede jeg først den aften, jeg her skal berette om.

Værelset, vi sad i, var lille og usselt, kun med et beskedent møblement ud over vore stole og det lille bord, ved hvilket vi stoppede vore piber og havde dem liggende, der ikke i øjeblikket blev brugt; og blev kun oplyst af et enkelt tællelys. Der hang nogle få billeder på væggen, for de flestes vedkommende grov træsnit fra aviser, der var klæbet op for at skjule væggens nøgenhed. Kun ét billede var værd at se nærmere på, et portræt, smukt tegnet med tusch. Det forestillede en ung mand med et meget smukt ansigt, der dog havde et præg af uendelig sørgmodighed. Jeg havde længe været klar over – hvordan jeg vidste det, er jeg ikke klar over – at Ah Yen havde haft en stor

sorg i livet, og satte det på en eller anden måde i forbindelse med dette portræt. Jeg var imidlertid altid veget tilbage fra at spørge ham om det, og det var først denne aften, at jeg lærte dets historie at kende.

Vi havde siddet tavse og røget i nogen tid, da Ah-Yen talte. Min ven er en kultiveret mand, og meget belæst, og hans engelske er derfor fuldstændig perfekt i sin opbygning; udtalen er naturligvis mærket af en rest af hans hjemlands blide accent, som jeg vil afstå fra at forsøge at gengive.

"Jeg ser," sagde han, "at De tænker på min ulykkelige ven, nummer 56, hvis portræt De betragter. Jeg har aldrig fortalt Dem noget om mit tab, men da det netop i dag er et år siden, jeg modtog meddelelsen om hans død, vil jeg tale om ham i dag."

Ah-Yen tav et øjeblik. Jeg stoppede mig en frisk pibe og nikkede til ham for at betyde ham, at jeg lyttede.

"Jeg ved ikke nøjagtigt, hvornår nummer 56 kom ind i mit liv. Jeg kunne selvfølgelig finde ud af det ved at gå mine bøger efter, men det har jeg aldrig fået gjort. I begyndelsen nærede jeg naturligvis ikke mere interesse for ham end for mine andre kunder, måske endda mindre, da han overhovedet aldrig kom her personlig, men altid lod sit vasketøj bringe af et bud. Da det ret snart viste sig, at han syntes at ville blive fast kunde, gav jeg ham et nummer – 56. Og min sædvane tro begyndte jeg at spekulere over, hvem og hvad han mon var. Det stod mig hurtigt klart, at han var, omend ikke rig, så dog ret velsitueret. Det fremgik tydeligt af hans linned, at han var en ung mand, der levede et regelmæssigt, kristent liv og deltog i nogen selskabelighed. Dette kunne jeg se af de bestemte genstande,

han hver lørdag sendte til vask, og det faktum, at han brugte én stivet skjorte om ugen. At han var en beskeden og upretentiøs natur, fremgik af hans flipper, der aldrig var over 5 centimeter høje."

Jeg stirrede forbavset på Ah-Yen. Ganske vist havde en af mine yndlingsforfattere gjort mig bekendt med den slags analytiske ræsonnementer, men jeg havde i sandhed ikke ventet at træffe disse metoder hos min ven fra Østen.

"Da jeg først lærte ham at kende, studerede nummer 56 ved universitetet," vedblev Ah-Yen. "Dette opdagede jeg ikke straks, naturligvis, men først da hans vasketøj udeblev i de fire sommermåneder. Helt sikker blev jeg først, da hans manchetter hen imod eksamenstiden fremkom aldeles fulde af notater, formler og geometriske propositioner. Jeg fulgte hans universitetskarriere med stor interesse. I de fire år, den varede, kom hans vasketøj til mig med punktlig nøjagtighed, hver uge. Og den indsigt i denne unge mands fine og noble karakter og regelbundne og stræbsomme levevis, som mine observationer bibragte mig, ændrede mine følelser fra interesse og agtelse til et varmtfølt venskab, og jeg fulgte med intens iver, ja spænding, hans ve og vel. Hvor jeg kunne, hjalp jeg ham. I eksamenstiden stivede jeg hans skjorteærmer helt op til albuen, så der blev rigelig plads til hans notater.

Jeg skal ikke forsøge at beskrive min ængstelse op til hans afgangseksamen. At nummer 56 undergik en voldsom krise i sin akademiske karriere var tydeligt, jeg kunne se det af hans lommetørklæder, som han, formodentlig ubevidst, benyttede til at tørre sin pen af i ved den afsluttende eksamen.

Hans opførsel i hele eksamensperioden bar vidne om den moralske udvikling, han havde gennemgået i sin studietid, for noterne på hans manchetter, der havde været omfattende ved tidligere eksamener, var nu indskrænket til nogle få antydninger, og dette kun om emner, der var for indviklede til at noget almindeligt menneske var i stand til at huske dem. Det var mig en stor befrielse og glæde, da jeg endelig en gang i juni modtog hans vasketøj i en stor bunke – og deri fandt hans pæneste, hvide skjorte krøllet og fuld af vinpletter. Han havde altså bestået sin eksamen og fejret begivenheden mod kammeraterne.

I den påfølgende vinter blev den uvane, han havde tillagt sig i eksamenstiden, at tørre pennen af i lommetørklæderne, kronisk hos ham. Jeg forstod deraf, at han nu havde fortsat sin uddannelse med at studere lov og ret. Han arbejdede hårdt, og det var nu yderst sjældent, at en stivet skjorte forekom i hans vask.

Det var i den følgende vinter – det andet år af hans lovstudier – at hans livstragedie begyndte. Jeg blev opmærksom på, at der var sket en forandring i hans vasketøj. Tidligere var der én eller højst to stivede skjorter på en uge, nu var der 4, og silkelommetørklæder erstattede efterhånden de almindelige lærreds. Det gik op for mig, at nummer 56 var ved at opgive sit indskrænkede levned fra studietiden, og begyndte at bevæge sig ud i samfundet. Snart var der også en anden ting, der blev tydelig for mig: Nummer 56 var blevet forelsket. Ingen tvivl var mulig. Han brugte nu syv stivede skjorter om ugen, lærredslommetørklæderne var fuldstændig forsvundet, flipperne blev højere, først 6, så helt op til 7 centimeter. Jeg har

stadig en af hans vasketøjslister fra denne periode i min besiddelse; man behøver blot at kaste et kort blik på den for at se, hvor megen umage han gjorde sig med sit udseende. Jeg husker nøje de spirende håb fra de dage, vekslende med den dybeste desperation. Hver lørdag åbnede jeg hans bylt med skælvende iver efter at ane de første tegn på, at hans kærlighed blev gengældt.

Jeg hjalp min ven på enhver tænkelig måde. Hans skjorter og flipper var mesterværker af min kunst, skønt min hånd ofte skælvede af bevægelse, når jeg stivede dem. At hun måtte være en fin og yndig dame stod mig ganske klart. Hendes indflydelse på min unge vens gode smag var åbenbar. De enkelte løse manchetter og skjortebryster, han hidtil havde besiddet, forsvandt nu ganske – først skjortebrysterne, et tegn på hans stigende foragt for denne form for bedrag, og senere hen også de løse manchetter. Det er mig umuligt i dag at se tilbage på disse lyse, lykkelige kærlighedens dage uden et lille suk!

Nummer 56's lykke fyldte hele mit liv. Jeg levede kun for lørdagene. Da der dukkede løse skjortebryster op i vasketøjet igen, kastede det mig ned i fortvivlelsens dybeste kløfter, var de fraværende, stod jeg atter på håbets tinde. Det var ikke før vinteren begyndte at blive til forår, at 56 vovede at foretage et afgørende træk. En lørdag sendte han mig en ny, hvid vest, der skulle stives, et klædningsstykke, som hans hidtil af beskedenhed havde afstået fra. Jeg brugte alle min kunsts bedste kneb på den, thi jeg anede, hvad den skulle bruges til. Den følgende lørdag var den atter mellem vasketøjet, og med glædestårer i øjnene bemærkede jeg, at en lille varm hånd havde

hvilet fortroligt på den højre skulder, og jeg vidste, at nummer 56 var sin elskedes udkårne."

Ah-Yen tav og sad tavs i nogen tid; hans pibe var gået ud og lå kold i hans hånd, hans blik var fæstnet på væggen, hvor lys og skygge skiftede ved tællelysets flimren. Endelig talte han igen:

"Jeg skal ikke dvæle ved de lykkelige dage, der nu fulgte – dage med kulørte sommer-butterflys og hvide veste, pletfri skjorter og høje flipper, der kun blev brugt én dag af den ivrige elsker. Vor lykke var fuldkommen, og jeg forlangte ikke mere af skæbnen. Men ak! det skulle ikke vare ved. Da sommerens lyse dage falmede og gik over i efteråret, bemærkede jeg med sorg de umiskendelige tegn på et skænderi i ny og næ – kun fire skjorter i stedet for syv, eller at de forsvundne løse manchetter og skjortebryster dukkede op igen. Forsonelse fulgte, med angerens tårer på den hvide vest, og så var der atter syv skjorter i den ugentlige bylt.

Men skænderierne blev mere og mere hyppige, og fra tid til anden var der stormfulde, passionerede scener, der efterlod deres spor af ødelagte knapper i vestene. Skjorternes antal gik ned til tre, til to, og flippernes højde aftog til de gamle fem centimeter.

Forgæves ødslede jeg min kunst på nummer 56. Det forekom mit fortvivlede hjerte, at dette snehvide, skinnende blanke linned måtte kunne smelte selv et hjerte af sten. Men ak! alle mine bestræbelser lod til at være til ingen nytte. Der gik en måned – en frygtelig måned – de falske skjortebryster og løse manchetter var tilbage, den ulykkelige elsker lod til at bade sig i deres falskhed. Endelig, en tåget, dyster lørdag aften, fandt jeg, at han havde indkøbt en forsyning af skjortebryster og

manchetter af celluloid, og mit hjerte sagde mig, at hun havde forladt ham for altid. Hvad min stakkels ven led i den tid, kan jeg ikke give dig nogen forestilling om, nok er det, at han nu gik fra celluloid til blå flonelsskjorter, og derefter til grå. Synet af et rødt lærreds-lommetørklæde blandt hans vasketøj lod mig ane, at hans skuffede kærlighed havde bragt ham på vanviddets rand, og jeg frygtede det værste. Så gik der et rædselsfuldt tidsrum af tre uger, og derefter kom den sidste pakke, jeg nogen sinde modtog fra ham – en vældig bylt, som syntes at indeholde alle hans klæder. Blandt dem fandt jeg til min rædsel en hvid skjorte, hvis bryst var plettet af hans blod med en dyb rød farve – og i venstre side var et hul, kun en centimeter i diameter, men svedet i kanten af den kugle, der havde ramt sit mål.

En fjorten dages tid forud for dette huskede jeg at have hørt avisdrengene råbe om et frygteligt selvmord, og jeg ved nu, at det må have været ham. Da den første rystelse havde lagt sig, søgte jeg at bevare ham i min erindring ved at lave den tegning, der hænger dér. Jeg har en smule evner i kunsten, og jeg er temmelig sikker på, at jeg har fanget hans ansigtsudtryk. Det er naturligvis et idealiseret portræt, for jeg har jo aldrig selv set min stakkels, ulykkelige ven – nummer 56."

Dørklokken ude i forretningen klingrede som tegn på, at der var kommet en kunde ind. Ah-Yen rejste sig med det udtryk af stille resignation, der som regel lå på hans ansigt, og forsvandt ud i butikken, hvor han blev i nogen tid. Da han kom tilbage, lod han ikke til at være i humør til at tale mere om sin tabte ven. Jeg forlod ham snart efter, og gik hjem til mit logi, noget trist til mode. På vejen tænkte jeg meget på min lille ven fra Østen og

hans sympatiske fantasi. Men der lå en tung byrde på mine skuldre – noget, jeg måske burde have fortalt ham, men som jeg ikke kunne få mig selv til at sige. Jeg kunne ikke få over mit hjerte at ryste hans fantasis smukke luftkastel. For mit liv havde været afsondret og ensomt, og jeg har aldrig kendt nogen kærlighed som min vens. Men jeg bærer på en erindring om en vis vasketøjsbylt, som jeg sendte til ham for omkring et år siden. Jeg havde været ude af byen i tre uger, og som følge deraf var mængden af vasketøj større end sædvanlig. Og hvis jeg ikke husker galt, var der iblandt det en slidt skjorte, der var blevet plettet ved, at en flaske rødt blæk var gået itu i min lomme, og den havde også et svedent hul efter en cigarglød, der var faldet ned på den, mens jeg pakkede tøjet sammen. Men alt dette kan jeg naturligvis ikke være fuldkommen sikker på, men jeg ved med sikkerhed, at indtil for et års tid siden, da jeg flyttede til et bedre kvarter, havde mit nummer hos Ah-Yen været 56.

Q – En overnaturlig historie

Jeg kan ikke forvente, at mine læse vil tro på den historie, jeg nu vil fortælle. Når jeg ser tilbage på det, tror jeg næppe noget af det selv. Men min beretning er så mærkværdig og kaster et sådant lys over den måde, hvorpå vi kan kommunikere med væsener fra en anden verden, at jeg ikke mener, jeg kan tillade mig at holde den for mig selv.

Jeg var gået hen for at besøge Annerley. Det var lørdag den 31. oktober. Jeg husker datoen så nøje, fordi det var lønningsdag, og jeg havde netop fået seks sovereigns og ti shillings. Jeg husker summen så nøje, fordi jeg havde stukket pengene i lommen, og jeg husker, hvilken lomme det var, fordi jeg ikke havde penge i nogen af mine andre lommer. Jeg har fuldkommen styr på alle disse ting.

Annerley og jeg sad og røg i nogen tid.

Så spurgte han pludselig:

"Tror De på det overnaturlige?"

Jeg fo'r sammen, som om nogen havde slået mig.

I det øjeblik Annerley talte om det overnaturlige, sad jeg netop og tænkte på noget helt andet. Netop det, at han skulle begynde at tale om det i det øjeblik, hvor jeg tænkte på noget helt andet, slog mig som et højst mærkværdigt tilfælde.

Et øjeblik kunne jeg kun sidde og stirre på ham.

"Det jeg mener, er," sagde Annerley, "tror De på de dødes phantasmasi?"

"Phantasmasi?" gentog jeg.

"Ja, phantasmasi eller, om De vil, phanogrami, phanogrammatiske manifestationer – eller udtrykt mere simpelt: psychophantasmafale fænomener?"

Jeg så på Annerley med mere interesse end jeg nogensinde tidligere havde følt for ham. Jeg følte, at han skulle til at fortælle om begivenheder og erfaringer, som han aldrig i de to eller tre måneder, jeg havde kendt ham, tidligere havde fundet det passende at tale om.

Jeg undrede mig nu over, at det aldrig var faldet mig ind, at en mand, hvis hår i en alder af 55 allerede havde grå stænk, måtte have gennemgået en frygtelig prøvelse.

Så talte Annerley igen.

"Jeg så Q i nat," sagde han

"Store Himmel!" udbrød jeg. Jeg havde ikke den fjerneste anelse om, hvem Q var, men det rislede mig koldt ned ad ryggen vej tanken om, at Annerley havde set ham. Sådan noget var aldrig hændt for *mig* i min rolige og afmålte tilværelse.

"Ja," sagde Annerley, "jeg så Q lige så tydeligt, som om han stod her i værelset. Men måske må jeg hellere fortælle Dem lidt om min tidligere forbindelse med Q; så vil De fuldkommen forstå, hvordan sagerne står."

Annerley satte sig i en stol på den anden side af kaminen, tændte sin pibe og fortsatte:

"Da jeg første gang traf Q, boede han ikke så langt fra en lille by i det sydlige England, som jeg vil kalde X, og var forlovet med en smuk og begavet pige, som jeg vil kalde M."

Annerley var næppe begyndt at tale, før jeg lyttede henrevet til ham. Det stod klart for mig, at det ikke var nogen almindelig oplevelse, han var i begreb med at fortælle mig om. Jeg var mere

end sikker på, at Q og M ikke var hans ulykkelige bekendtes virkelige navne, men i virkeligheden blot var to bogstaver i alfabetet, som han næsten tilfældigt havde valgt for at skjule deres navne. Jeg tænkte stadig over, hvor sindrigt det var, da Annerley fortsatte:

"Da Q og jeg mødte hinanden, havde han en yndlingshund, som jeg for nemheds skyld vil benævne Z, som fulgte ham overalt, både ind og ud af X, på hans daglige spadsereture."

"Ind og ud af X," gentog jeg forbløffet.

"Ja," sagde Annerley, "ind og ud."

Mine sanser var nu vakte. At Z skulle være fulgt med Q ud af X var mig fuldt forståeligt, men at den først skulle være fulgt med ham ind forekom mig at overstige almindelige menneskers fatteevne.

"Nuvel," sagde Annerley, "Q og miss M skulle giftes. Alt var arrangeret. Brylluppet skulle stå på årets sidste dag. Nøjagtig seks måneder og fire dage før denne dag (jeg husker datoen nøje, da det dengang forekom mig en besynderlig omstændighed), fik jeg besøg af Q en aften; han var meget ophidset. Han havde netop, sagde han, haft en forudanelse om sin egen død. Den selvsamme aften, mens han sad sammen med miss M på verandaen foran hendes hus, havde han tydeligt set hunden R gå over gaden."

"Et øjeblik," sagde jeg. "Fortalte du mig ikke netop, at hunden hed Z?"

Annerley rynkede panden en smule.

"Jo," svarede han. "Z, eller måske rettere Z R, eftersom Q havde for vane at kalde den R lige så ofte som Z. Jeg tror, det var en slags kælenavn. Nå, men hunden, eller dens genganger, eller

phanogram, passerede forbi lige foran dem, så tydelig, at miss M senere ville sværge på, at det var hunden selv. Lige ud for huset standsede phanogrammet et øjeblik og logrede med halen. Så gik den videre og forsvandt pludselig rundt om hjørnet af en stenmur, ligesom den blev skjult af stenene. Hvad der gjorde det hele endnu mere mystisk var, at miss M's moder, der er delvis blind, kun delvist havde set hunden."

Annerley holdt inde et øjeblik. Så vedblev han:

"Denne bemærkelsesværdige hændelse blev fortolket af Q – og han havde utvivlsomt ret – som et varsel om hans egen snarlige død. Jeg gjorde hvad jeg kunne for at bringe ham fra denne idé, men det var mig ikke muligt. Han forlod mig med et fast håndtryk, overbevist om, at han ikke ville være i live næste dag."

"Store Himmel!" udbrød jeg, "og han døde så den nat?"

"Nej, det gjorde han ikke," sagde Annerley stille, "det er det mærkelige ved historien."

"Fortæl mig det hele," sagde jeg.

"Næste morgen stod han op som sædvanligt, klædte sig på med sædvanlig omhu, uden at glemme nogen af sine klæder, og gik hen på sit kontor til sædvanlig tid. Han fortalte mig bagefter, at han huskede det hele så tydeligt, eftersom han til en afveksling var gået den sædvanlige vej og ikke havde taget nogen omvej."

"Stop lige lidt," sagde jeg. "Skete der noget som helst usædvanligt, der gjorde denne dag bemærkelsesværdig?"

"Jeg tænkte nok, De ville spørge," sagde Annerley, "men så vidt jeg har forstået, skete der absolut ingenting. Q kom hjem fra sit arbejde og spiste sin aftensmad, tilsyneladende ganske

som han plejede, og gik så i seng. Han beklagede sig over at være blevet overfaldet af en smule søvnighed, men det var også alt. Hans stedmoder, som han boede sammen med, sagde bagefter, at hun kunne høre hans åndedrag temmelig tydeligt hele natten igennem."

"Og døde han så den nat?" spurgte jeg, ganske åndeløs af spænding.

"Nej," sagde Annerley, "det gjorde han ikke. Han stod op næste morgen og følte sig rask og rørig som han plejede; han bemærkede endog at søvnigheden lod til at have forladt ham, og at hans åndedræt ikke længere var så tydeligt at høre."

Annerley sad igen tavs. Selv om jeg var ivrig efter at høre resten af denne forbløffende historie, ville jeg ikke presse ham med spørgsmål. Vor forbindelse havde hidtil kun været ganske formel, og dette var første gang, han havde inviteret mig hjem hos sig selv. Jeg ville derfor ikke trække for store veksler på vort venskab.

"Nå," fortsatte han så, "de følgende dage gik Q igen på kontoret ganske som han plejede, og så vidt jeg ved, var der intet i hans omgivelser eller opførsel, der kunne indikere, at en særlig skæbne ventede ham. Han så M regelmæssigt, og dagen for deres bryllup nærmede sig."

"Hver dag?" gentog jeg overrasket.

"Ja," sagde Annerley, "hver dag. I tiden op til hans bryllup så jeg ikke meget til ham. Men to uger før det skulle stå, passerede jeg Q på gaden. Han syntes at ville standse, men lettede så på hatten, smilede og gik videre."

"Lige et øjeblik," sagde jeg, "hvis De vil tillade mig et spørgsmål, som forekommer at være væsentligt – gik han

videre og smilede og lettede på hatten, eller smilede han først, lettede på hatten og gik så videre?"

"Det er et ganske forståeligt spørgsmål," sagde Annerley, "men jeg mener at kunne svare med sikkerhed, at han først smilede, derpå holdt op med at smile og lettede på hatten; så satte han hatten på plads igen og gik videre."

"Imidlertid," vedblev han, "det væsentlige er, at på den dag, der var udset til brylluppet, blev Q og miss M gift som planlagt."

"Umuligt!" gispede jeg, "gift som planlagt, dem begge to?"

"Ja," sagde Annerley, "begge to på samme tid. Og efter brylluppet tog mr. og mrs. Q –"

"Mr. og mrs. Q," gentog jeg befippet.

"Ja," svarede han, "mr. og mrs. Q – for efter deres bryllup antog miss M navnet Q – forlod England og tog til Australien, hvor de ville bosætte sig."

"Et øjeblik," sagde jeg, "lad mig få det helt på det rene – da de drog til Australien, havde de til hensigt at bosætte sig dér?"

"Ja," sagde Annerley, "eller sådan forstod jeg det i hvert tilfælde. Jeg fulgte dem selv til damperen og gav Q hånden til farvel, idet jeg samtidig stod ganske tæt ved ham."

"Godt," sagde jeg, "og efter at de to Q'er, som man vel kan kalde dem, drog til Australien, har De så hørt mere fra dem?"

"Det," svarede Annerley, " er en ting, der er lige så ualmindelig som resten af disse begivenheder. Det er nu fire år siden Q og hans hustru tog til Australien. Til at begynde med fik jeg temmelig regelmæssigt breve, to hver måned. Senere fik jeg kun ét brev hver anden måned, så to breve hver sjette måned og så kun et brev hver tolvte måned. Og indtil i går havde jeg ikke hørt fra Q i halvandet år."

Hårene rejste sig på mit hoved af bare forventning.

"I aftes," sagde Annerley meget dæmpet, "viste Q sig i selve dette værelse, eller rettere en phantasmagori eller en psykisk manifestation af ham. Han lod til at være i stor nød, gjorde store armbevægelser, som jeg ikke forstod, og blev ved at vende foret ud af sine bukselommer. Jeg var alt for tryllebundet til at prøve at spørge ham ud, og forsøgte forgæves at regne ud, hvad han kunne mene. Så tog spøgelset en pen her på bordet og skrev ordene: *To sovereigns, i morgen aften. Tvingende nødvendigt!*"

Annerley tav igen. Jeg sad hensunken i tanker. "Hvad tror De, Q's phanogram vil fortælle med det?"

"Jeg tror," sagde han, "at det betyder, at Q, som tydeligvis er død, forsøgte at fremstille det faktum – at bekendtgøre den idé – at han var de-monetiseret – flad – og at han skulle bruge to sovereigns endnu i aften."

"Og hvordan," spurgte jeg, forbløffet over den måde, Annerley instinktivt kunne gennemskue åndeverdenens mysterier, "hvordan har De tænkt Dem at få dem igennem til ham?"

"Jeg har i sinde," sagde han, "at prøve et modigt, ja ligefrem dristigt eksperiment. Hvis det lykkes, vil det bringe os i intim forbindelse med åndeverdenen. Min plan er at lægge to sovereigns her på kanten af bordet i nat. Hvis de er væk i morgen, ved jeg, at det er lykkes for Q at de-astralisere sig og tage pengene. Der er bare det, at jeg ikke har andet end småpenge hos mig. De skulle vel ikke have to sovereigns på Dem?"

Her var i sandhed et heldigt træf, som syntes at føje endnu en dimension til denne række af begivenheder. Tilfældet ville jo

netop, at jeg havde de seks sovereigns på mig, som jeg havde fået i løn.

"Det træffer sig så heldigt," sagde jeg, "at jeg netop er i stand til at hjælpe Dem. Jeg har pengene her." Og jeg tog to sovereigns op af lommen.

Annerley blev henrykt over dette held. Vore forberedelser til eksperimentet kom hurtigt i stand.

Vi anbragte bordet midt i rummet på en sådan måde, at man kunne være sikker på, at det ikke kunne komme til at røre ved nogen af de andre møbler. Stolene satte vi omhyggeligt op til væggen, således at der ikke var to af dem, der stod på samme sted som nogen af de andre. Billederne på væggen lod vi hænge præcis som de hele tiden havde gjort. Vi passede nøje på, at vi ikke kom til at rive noget af tapetet itu, eller fjerne nogen af vinduesglassene fra deres pladser. Da alt var på plads lagde vi de sovereigns side om side på bordet, med aversen opad, således at reversen kun berørte selve bordet. Så slukkede vi lyset. Jeg sagde "God nat" til Annerley, og famlede mig vej ud gennem mørket. Jeg var blevet ganske febrilsk af bare ophidselse.

Mine læsere vil kunne forstå, med hvilken spænding jeg afventede resultatet af eksperimentet. Jeg kunne næppe falde i søvn af bare ophidselse. Jeg var slet ikke i tvivl om, at vore forberedelser var fuldkomne, men var dog naturligvis samtidig klar over, at eksperimentet måske kunne slå fejl, hvis min almindelige disposition og følelse måske ikke var af den særlige beskaffenhed, der var brug for i denne specielle sag.

Men jeg behøvede ikke at bekymre mig. Begivenhederne viste, at jeg var et medie, eller bedre udtrykt, et vindue, af den

allerbedste kvalitet til psykisk arbejde af denne karakter.

Næste morgen kom Annerley løbende hen til mit logi; han smilede over hele ansigtet af bare henrykkelse.

"Vidunderligt, vidunderligt!" næsten råbte han, "det lykkedes! Mønterne er borte. Vi er i direkte monetær kommunikation med Q!"

Jeg behøver vel ikke at dvæle ved den følelse af lykke, der gennemfo'r mig. Hele den dag og den næste med følte jeg uafbrudt, at jeg var i forbindelse med Q.

Mit eneste håb var, at der snart igen måtte ske noget, der på ny kunne skaffe os i forbindelse med åndeverdenen.

Allerede den følgende aften blev mit ønske opfyldt. Sent om aftenen ringede Annerley til mig.

"Kom over til mig med det samme," sagde han. "Q's phanogram forsøger at kommunikere med os."

Jeg ilede derhen og havde næsten tabt vejret, da jeg ankom. "Q har været her igen," sagde Annerley. "Han er åbenbart atter i samme forlegenhed. Jeg så tydeligt en projektion af ham lige her; han stod og tegnede i støvet på bordet. Jeg kunne tyde ordet 'sovereigns', men ikke andet."

"Tror De ikke," sagde jeg, "at Q, af en eller anden grund, som vi ikke er i stand til at fatte, ønsker, at vi igen skal lægge to sovereigns til ham?"

"Ved Gud!" sagde Annerley ivrigt, "jeg tror, De har ramt sømmet på hovedet. Lad os bare prøve, det kan jo ikke gå værre end at det slår fejl."

Den nat lagde vi atter to af mine sovereigns på bordet og anbragte møblementet med samme nøje agtpågivenhed som første gang.

Stadig noget i tvivl om mine evner til at håndtere det arbejde, jeg havde engageret mig i, søgte jeg at holde mit sind så roligt som muligt for at kunne udgøre så godt et mål for de astrale magter, som det var mig muligt. Resultatet viste, at jeg havde haft heldet med mig. Vort eksperiment var en fuldkommen succes. De to mønter var forsvundet næste morgen.

I næsten 2 måneder fortsatte vi vore eksperimenter på denne måde. Sommetider var det Annerley – det fortalte han mig selv – der lagde pengene, ofte betydelige summer, inden for spøgelsets rækkevidde, der da heller ikke forsømte at afhente dem i løbet af natten. Men da Annerley var en mand med strikte æresbegreber, udførte han aldrig eksperimenterne alene, undtagen ved sådanne lejligheder, hvor det var umuligt for ham at få fat på mig i så god tid, at jeg kunne nå at komme hen til ham.

Ved andre lejligheder ringede han mig op med den lakoniske besked: "Q er her", eller sendte mig et telegram om, at "Q har brug for penge, tag med hvad du har, men ikke mere."

For mit eget vedkommende var jeg særdeles ivrig efter at bringe vore eksperimenter ud til offentligheden, eller at interessere Selskabet for Psykisk Forskning eller andre lignende foreninger, i den forbindelse, vi så dristigt have etableret mellem vor egen verden og den psyko-astriske, eller pseudo-æteriske. Jeg var den formening, at det alene var os, der nogen sinde havde haft held til at overføre penge direkte og uden mellemmænd fra den ene verden til den anden. Andre havde ganske vist opnået noget lignende ved et mediums mellemkomst, eller ved at abonnere på et okkult blad, men vi havde udført denne bedrift på en så enkel måde, at jeg gerne

ville offentliggøre vore opdagelser til gavn for andre som mig selv.

Annerley veg derimod tilbage fra dette, da han frygtede at det kunne afbryde vor forbindelse med Q.

Henved tre måneder efter vort første inter-astrale, psyko-monetære forsøg indtraf kulminationen på disse oplevelser – så mystisk, at jeg endnu i dag ikke fatter noget af det.

Annerley var kommet op til mig en eftermiddag. Han så nervøs og nedtrykt ud.

"Jeg har netop været i psykisk forbindelse med Q," sagde han som svar på mine spørgsmål. "Og jeg forstår næsten ikke et ord af det hele. Så vidt jeg kan bedømme, har Q fattet en plan til at få andre phantasmagorier til at interessere sig for det arbejde, vi udfører. Han foreslår, at han på sin side af det svælg, der er mellem os, vil danne et fællesskab, der skal arbejde i harmoni med os med henblik på en monetær udveksling af større omfang mellem vore to verdener."

Min læser kan vel forestille sig, at mine øjne ligefrem glødede af begejstring ved tanken om de store muligheder, dette åbnede for os.

"Q ønsker, at vi samler så stor en kapital, vi kan, og sender den til ham, så at han kan bruge dem til at danne en sammenslutning af phanogrammer, eller måske vil det være mere korrekt i dette tilfælde at kalde dem phantoider."

Aldrig så snart havde jeg fattet, hvad Annerley mente, før jeg blev grebet af en voldsom entusiasme.

Vi besluttede at foretage det store eksperiment samme aften.

Min egen rørlige formue var desværre ikke særlig stor. Jeg havde imidlertid omkring 500 pund stående i bankaktier, som

min fader havde efterladt mig ved sin død, som jeg kunne omsætte i rede penge i løbet af et par timer. Jeg frygtede dog, at det ville være for lidt til, at Q kunne gøre sine med-phantoider interesserede i projektet.

Jeg bragte pengene – sedler og sovereigns – hen til Annerley, hvor vi lagde det hele på bordet. Annerley var heldigvis i stand til at bidrage med en større sum, som han dog ikke ville lægge frem, før jeg var gået, for ikke at risikere, at vore forenede monetære personligheder skulle dematerialisere forbindelsen til astrallegemerne.

Vi gjorde vore forberedelser med den yderste omhyggelighed. Annerley var meget sikker på vor succes, jeg selv – det må jeg indrømme – var overordentlig nervøs og frygtede fiasko. Vi tog vore støvler af og bevægede os rundt på strømpesokker, og efter Annerleys forslag anbragte vi ikke blot møblerne efter samme system som tidligere, men vendte desuden kulkassen på hovedet og lagde et vådt håndklæde over papirkurven.

Da alt således var i orden, trykkede jeg Annerleys hånd og gik ud i nattemørket.

Den næste morgen ventede jeg forgæves på ham. Den blev ni, ti og til sidst elleve, og stadig intet livstegn fra ham. Ganske febrilsk af ængstelse gik jeg hen til hans bopæl.

Forestil Dem min bestyrtelse ved at finde, at Annerley var forsvundet. Han var borte, som om han aldrig havde eksisteret. Hvilken frygtelig fejl vi havde begået ved vore tilberedelser, hvilke nødvendige psykiske tiltag vi havde overset, som havde bevirket dette, kan jeg ikke sige. Men beviserne var alt for tydelige, Annerley var blevet opslugt af den astrale verden, og

havde taget de penge med, for hvis overførsel han havde risikeret sin jordiske eksistens.

Beviset for hans forsvinden var nemt nok at finde. Så snart det var muligt uden at vække opsigt, foretog jeg nogle forespørgsler i nabolaget. Den omstændighed, at han var blevet opslugt, mens han skyldte fire måneders husleje, og at han var forsvundet uden så meget som at få tid til at betale de regninger, han havde hos de lokale handlende, viste til fulde, at ham måtte være blevet de-visualiseret på et øjeblik.

Frygten for, at jeg ville blive holdt ansvarlig for hans død, afholdt mig fra at offentliggøre vor forskning.

Indtil dette øjeblik havde jeg ikke været i stand til at forestille mig den risiko, han havde løbet ved vor letsindige omgang med åndeverdenen. Annerley faldt som offer for den psykiske forskning, og denne beretning om vore eksperimenter får nu stå som et sandhedsvidne over for de skeptiske.

Indsyltet i havtang, eller: Skrupforvirret på det store hav

– en gammeldags søroman.

Det var i august 1867, at jeg første gang som anden styrmand satte min fod på dækket af *"Frække Sally"*, som lå i dok i Gravesend.

Lad mig først sige et par ord om mig selv.

Jeg var en høj, køn ung mand, bred og kraftigt bygget, brunet af solen og månen (og pletvis gylden af indvirkningen fra stjernerne), og med et ansigt, hvori ærlighed, klogskab og en vældig hjernekapacitet forenede sig med gudsfrygt og beskedenhed.

Da jeg trådte om bord, gennemfo'r der mig en følelse af tilfredshed, idet jeg så mine sømandsmæssige træk genspejles i en tjæretønde, som stod ved siden af masten, og denne følelse forhøjedes et øjeblik senere, da jeg atter så dem spejlet i en pøsfuld bundvand.

"Velkommen ombord, mr. Blowhard," råbte kaptajn Bilge, idet han trådte ud af sit nathus og stak mig på næven over hakkebrættet.

Foran mig så jeg en flot, sømandsmæssigt udseende mand på mellem 30 og 60, glatbarberet, bortset fra et vældigt par whiskers, en stort skæg og en velvoksen moustache, kraftigt bygget, og iført et par bredbagede sejldugsbukser, tværs over

hvilke der ville have været plads til at nedskrive hele den britiske flådes historie.

Ved hans side stod første og tredje styrmand, begge to tavse mænd med en dårlig holdning, som stirrede på kaptajn Bilge med, som det forekom mig, noget ængstelige blikke.

Skibet skulle netop til at afsejle. På dækket udspillede sig nu et af disse optrin af travlhed og ivrig aktivitet, som altid får en sand sømands hjerte til at banke stærkere. Mandskabet var i fuld gang med at sømme masterne fast, hænge bovsprydet ud over siden, fernisere de læ spygatter og hælde tjære ned over kahytstrappen.

Kaptajn Bilge stod på kommandobroen med megafonen for munden og opildnede folkene på sin grove sømandsfacon:

"Nu ikke så hastige, mine herrer. Husk venligst på, at vi har masser af tid. Hold jer ude af solen, hvis det er muligt. Pas på ved rigningen der, Jones; den er vist lige høj nok for Dem. Så, Williams, tilsmuds Dem nu ikke så meget med den tjære; De skulle jo gerne kunne vise Dem offentligt."

Jeg stod og støttede mig til mærssejlsalingen og tænkte – ja, kære læser: *tænkte* på min moder. Jeg håber ikke, De vil se ned på mig for det. Når det ser mørkt ud for mig, så støtter jeg mig altid til et eller andet og tænker på moder. Ser det ligefrem sort ud, står jeg på et ben og tænker på fader. Så kan jeg klare hvadsomhelst.

Tænkte jeg også lidt på en vis ung person, yngre end moder og kønnere end fader? Ja, jeg gjorde! "Fat mod, elskede," havde jeg hvisket til hende, da hun skjulte sit ansigt i min oilskinspjækkert og sparkede bagud med det ene ben i sin ungpigesorgs pine. "Om fem år er denne rejse forbi, og med tre

år til på samme måde har jeg sikkert tjent nok til at købe et brugt fiskerudstyr, så vi kan slå os ned ude på kysten."

Imidlertid var skibet nu rejseklart. Masterne var alle sammen sat på plads og sejlene sømmet på; et hold mænd med økser var travlt beskæftigede med at hugge landgangen af.

"Alt klart?" brølede kaptajnen.

"Javel, hr. kaptajn!"

"Så hal ankeret indenbords og send en mand ned med nøglen, så vi kan få åbnet for baren."

Ak ja! at åbne baren – det sidste, sørgelige afskedsritual. Hvor ofte har jeg ikke set det på mine togter: en lille flok mænd, der er på vej bort fra deres hjem, og som står med triste ansigter og kigger, som naglet til stedet af en eller anden sær fortryllelse – mens de venter på manden med nøglen til baren.

Næste morgen havde en gunstig modvind ført os neden om det højre hjørne af England, og vi fo'r afsted ned gennem Kanalen.

For dem, der ikke kender Den Engelske Kanal, vil jeg her sige, at jeg kender intet smukkere syn. Det er Verdens hovedlandevej. Skibe af alle nationaliteter krydser frem og tilbage, hollandske, skotske, venezolanske, ja endog amerikanske.

Kinesiske junker farer op og ned. Krigsskibe, motor-yachter, isbjerge og tømmerflåder ses over alt. Når jeg dertil føjer, at der altid hænger en så tyk tåge over den, at man ikke kan se en hånd for sig, vil mine læsere let kunne danne sig en forestilling om det majestætiske indtryk, dette farvand giver beskueren.

Efter 3 dages forløb var min søsyge ved at fortage sig, og jeg tænkte mindre på fader.

Om morgenen den tredje dag kom kaptajn Bilge ned i min kahyt.

"Mr. Blowhard," sagde han, "jeg må bede Dem fra i dag af at tage dobbelte vagter."

"Hvad er der galt?" spurgte jeg.

"De to andre styrmænd er desværre faldet over bord," svarede han med usikker røst, idet han undgik mit blik.

Jeg nøjedes med at sige: "Udmærket, sir," men jeg kunne ikke lade være at tænke, at det var lidt mærkeligt, at begge styrmændene sådan skulle falde over bord på samme nat.

Der syntes mig at være noget mystisk ved dette!

To morgener senere kom kaptajnen ned til morgenmaden med det samme skumle og usikre blik.

"Noget galt, sir?" spurgte jeg.

"Ja," svarede han, idet han søgte at virke rolig, mens han lod et spejlæg køre frem og tilbage mellem fingrene, så at det nær var gået midt over. "Jeg beklager at måtte meddele, at vi har mistet bådsmanden."

"Bådsmanden!" råbte jeg.

"Ja," svarede kaptajn Bilge, nu lidt roligere. "Han gik over bord. Desværre er det til dels nok min skyld. Jeg løftede ham op i armene for at vise ham et isbjerg, og – ganske uforvarende, forsikrer jeg Dem – så tabte jeg ham."

"Kaptajn Bilge," sagde jeg, "har De taget skridt til at redde ham?"

"Endnu ikke," svarede han usikkert.

Jeg stirrede stift på ham, men sagde intet.

Ti dage gik.

Mysteriet tiltog. Torsdag var to mænd fra styrbords vagt forsvundet. Fredag forsvandt tømmermandens medhjælper. Natten til lørdag indtraf der en hændelse, som – hvor betydningsløs den end kunne forekomme – gav mig en anelse om, hvad der foregik.

Da jeg stod ved rattet hen ad midnat, så jeg kaptajnen nærme sig mørket, bærende kahytsdrengen ved det ene ben. Det var en kvik lille fyr, hvis glade sind allerede havde gjort mig ham kær, og jeg iagttog derfor med en vis interesse kaptajnen, for at se, hvad han ville gøre med ham. Da kaptajn Bilge var kommet hen i agterstavnen, så han sig forsigtigt omkring, og kastede så drengen i vandet. Et kort øjeblik sås knægtens hoved mellem de fosforskinnende bølger. Kaptajnen kastede en støvle efter ham, sukkede dybt og gik så nedenunder.

Her var nøglen til gåden!

Kaptajnen smed mandskabet over bord!

Næste morgen mødtes vi ved morgenbordet som sædvanlig.

"Stakkels lille Williams er gået overbord i nat," sagde kaptajnen, idet han tog et stykke skibsflæsk og flåede i det med tænderne, næsten som om han havde tænkt sig at spise det.

"Kaptajn!" sagde jeg, voldsomt ophidset, idet jeg stak i skibsbrødet med så stor kraft, at kniven nær havde gennemboret skorpen. "*De* smed drengen overbord!"

"Det gjorde jeg, ja," sagde kaptajn Bilge, pludselig afdæmpet. "Jeg smed dem alle sammen overbord, og jeg har i sinde at lade resten gå samme vej. Hør her, Blowhard, De er ung, ærgerrig og pålidelig Jeg skal fortælle Dem det hele."

Han var nu fuldkommen rolig. Han gik hen til et skab, rumsterede rundt i det nogen tid, og tog så et falmet pergament frem, som han bredte ud på bordet. Det var en slags kort. På det var i midten tegnet en cirkel. Inde i cirklen stod der et bogstav, K, i den ene side af kortet var der et N, og overfor det et S.

"Hvad er det?" spurgte jeg.

"Kan De ikke gætte det?" spurgte kaptajn Bilge. "Det er en øde ø."

"Å," sagde jeg, idet der pludselig gik et lys op for mig, "og N betyder nord og S betyder syd!"

"Blowhard," sagde kaptajnen, og slog så hårdt i bordet, at en skive skibsbrød hoppede op og ned tre-fire gange, "De har Gud døde mig ret. Det havde jeg aldrig tænkt på!"

"Men hvad betyder K'et?" spurgte jeg.

"Kuffert. Det er den begravede skat," sagde kaptajnen, idet han vendte kortet om og læste på bagsiden. "Punktet K viser, hvor skatten er begravet i sandet, en halv million spanske dollars, der er begravet i en brun læder skabskuffert."

"Og hvor ligger den ø?" sagde jeg, mere og mere ophidset.

"Det ved jeg ikke," svarede han. "Men jeg har i sinde at blive ved med at sejle op og ned ad længdegraderne, til jeg render på den."

"Og indtil da?"

" Indtil da er det, jeg beskæftiger mig med at formindske besætningens antal, så at vi er færre til at dele. Nå," tilføjede han i et pludseligt udbrud af ligefremhed, som fik mig til at holde af manden, trods alle hans fejl og mangler, "vil De være med? Vi smider alle de andre overbord – kokken gemmer vi naturligvis til sidst – graver skatten op og er rige for resten af livet."

Læser, fordøm mig ikke, fordi jeg sagde Ja! Jeg var ung, ivrig, ærgerrig og fuld af stolte forhåbninger og drenget entusiasme.

"Kaptajn Bilge," sagde jeg og rakte ham min hånd, "jeg er Deres mand!"

"Godt," sagde han. "Gå forud i bakken og find ud af, hvad mandskabet tænker."

Jeg gik forud til mandskabets kvarter – et nøgent rum i forskibet, blot med et tarveligt gulvtæppe, nogle simple lænestole, skriveborde, spytbakker med en temmelig ordinær ciselering og små messingsenge med blågrønne omhæng. Det var søndag morgen, og de fleste af dem sad i rundt om iført slåbrok.

Da jeg trådte ind, rejste de sig og nejede.

"Sir," sagde Tomkins, bådsmandsmaten, "jeg anser det for min pligt at meddele Dem, at mandskabet er stærkt misfornøjet."

Flere af mændene nikkede.

"De holder ikke at den måde, folkene bliver ved med et gå over bord," fortsatte han og beherskede kun med vanskelighed sin ophidselse. "Det er jo ligefrem absurd, og hvis De vil tillade mig at sige det, så er folkene langt fra fornøjede med det!"

"Tomkins," sagde jeg fast. "De må forstå, at min stilling forbyder mig at lytte til slig oprørsk tale."

Jeg vendte tilbage til kaptajnen.

"Jeg tror, folkene tænker på mytteri," sagde jeg.

"Godt," svarede kaptajn Bilge og gned sig i hænderne. "Det vil gøre det af med en hel del af dem. Ydermere," lagde han til, idet han så ud gennem den gammeldags brede kanonport bagest i kahytten på Syd-Atlantens bølgende dønninger, "så venter jeg sørøvere når som helst. Det vil gøre det af med endnu flere. – Imidlertid –" han trykkede på klokken for at tilkalde en kahytsdreng – "bed venligst mr. Tomkins om at komme herhen."

"Tomkins," sagde kaptajnen, idet bådsmandsmaten kom ind, "vær så venlig at stille Dem op på den kommode og stik Deres hoved ud af den agter kanonport. Sig mig, hvad De mener om vejret."

"Javel, hr. kaptajn," svarede fyren med en enfoldighed, der fik os til at udveksle et stille smil.

Tomkins stillede sig op på kommoden og stak overkroppen ud.

Vi tog ham ved hver sit ben og lempede ham udenbords. Vi hørte et plask, da han ramte vandet.

"Tomkins var jo nem," sagde kaptajn Bilge. "Undskyld mig et øjeblik, mens jeg indfører hans død i logbogen."

"Ja," fortsatte han så, "det vil være en stor hjælp, hvis de vil begå mytteri. Og det vil de nok, før eller siden. Det plejer man. Men jeg vil ikke tage skridt til at fremme sagen, før vi har truffet nogle pirater. På disse breddegrader kan man vente dem hvert øjeblik. – Og i mellemtiden, mr. Blowhard," sagde han,

"hvis De vil være så god at lempe et par stykker over bord om ugen, så vil jeg være Dem overordentlig forbunden."

Tre dage senere rundede vi Kap det Gode Håb og stod ind i det Indiske Oceans blæksorte vande. Vi var på en støt zig-zag-kurs, og da vejret var os gunstigt, skød vi frem og tilbage med en vældig fart over den rolige glasblanke sø.

Den fjerde dag kom sørøverne os i sigte. Læser, jeg ved ikke, om De nogen sinde har set et sørøverskib. Det var et skue, der kunne indgyde den modigste frygt. Skibet var malet helt sort, sejlene var sorte, der hang et sort flag i masten, og på dækket spadserede der sortklædte mennesker frem og tilbage. På hver side af skroget var malet med hvide bogstaver ordet "Sørøverskib". Vort mandskab så forskrækkede ud. Det var da også et syn, der kunne have forskrækket selv en hund.

De to skibe blev nu lagt side om side. Så blev de bundet fast til hinanden med tykt garn og havesnor, og en planke blev lagt ud mellem dem. Et øjeblik efter sværmede sørøverne ind over vort dæk, hvor de rullede med øjnene, skar tænder og filede negle.

Så begyndte kampen. Den varede 2 timer – dog afbrudt af en frokostpause på et kvarter. Det var forfærdeligt. Folkene befamlede hinanden og sparkede hinanden bagi, slog hinanden i ansigtet, og der var mange tilfælde, hvor de ganske mistede besindelsen og bed hinanden. Jeg bemærkede én, en kæmpemæssig fyr, der svingede med et vådt håndklæde, hvormed han gjorde det lyst blandt vore folk, indtil kaptajn Bilge fo'r løs på ham og slog ham hårdt over munden med en bananskræl.

Efter 2 timers forløb enedes man så om at standse kampen som uafgjort. Stillingen stod da 61½ points imod 62.

De to fartøjer blev skilt ad, og med gensidige hurraråb fortsatte de hver sin vej.

"Nå," sagde kaptajnen til mig *(afsides)*: "lad os nu se, hvor mange af folkene, der er tilstrækkelig udmattede, til at vi kan hive dem over bord."

Han gik nedenunder. Da han kom op igen efter et par minutter, var han bleg som døden.

"Blowhard," sagde han, "skuden synker. En af sørøverne er kommet til at sparke hul i siden. (Et rent uheld, naturligvis, og jeg bebrejder ikke nogen). Lad os tage bestik af vandstanden."

Vi greb kniv og gaffel. De var allerede rustne af vandet.

Folkene gik til pumperne med en afsindig energi, som man kun vil kunne forstå, hvis man har prøvet at drukne med et synkende skib.

Klokken var da 18, og vandet stod ½ tomme over dagligt vande. Ved nattens frembrud var den steget til 3/4 tomme, ved daggry, efter en nats uafbrudt arbejde ved pumperne, til 7/8 tomme.

Ved middagstid næste dag 15/16 tomme, og den følgende nat pejlede vi 31/32 tomme vand i lasten. Situationen var desperat. Med denne stigningstakt var der kun få, hvis overhovedet nogen, der kunne forudse, hvor højt vandet ville stå om et par dage.

Den påfølgende nat kaldte kaptajnen mig ned i sin kahyt. Han havde en bog fyldt med matematiske tabeller foran sig, og vældige ark fyldte med brøker flød ud over hele gulvet.

"Skibet er ved at synke," sagde han, "ja, Blowhard, hun synker. Jeg kan bevise det. Det kan tage måneder – eller år – men hvis hun fortsætter på denne måde, så må hun synke. Vi bliver nødt til at forlade hende!"

I den mørkeste time den påfølgende nat, mens folkene havde travlt ved pumperne, byggede kaptajnen og jeg os en tømmerflåde.

Uden at nogen opdagede det, tog vi et par af masterne og huggede dem i passende stykker, som vi lagde over lagvis på tværs og bandt sammen med vores snørebånd.

Så kastede vi nogle kasser med konserves og drikkevarer, en sekstant, et kronometer, et barometer, en gasmåler, en cykelpumpe og et par andre videnskabelige instrumenter ned på den. Idet vi så benyttede os af skibets rullen, fik vi flåden sat i vandet, hejsede os selv ned på den ved hjælp af et reb, og i ly af tropenattens dybe mørke roede vi derpå bort fra det dødsdømte skib.

Daggryet fandt os som en ubetydelig plet på det Indiske Hav. Vi så ikke større ud end sådan: (.).

Den næste morgen åbnede vi, efter at have klædt os på og barberet os, som vi bedst kunne, vor kasse med mad og drikke.

Da så vi med rædsel, hvilken frygtelig situation vi befandt os i.

En efter en tog kaptajnen de firkantede blå dåser med henkogt bøf op af kassen. Vi talte 52 af dem i alt. Ængstelige fulgte vi med stive blikke dåsernes vej, indtil den sidst var taget op. Én eneste tanke optog os. Da den sidste dåse var ude, rejste kaptajnen sig op på flåden og stirrede vildt op mod himlen.

"Dåseåbneren!" skreg han, "retfærdige Himmel – dåseåbneren!"

Hvorpå han faldt næsegrus om på dækket.

Imens åbnede jeg med skælvende hænder kassen med flasker. Den indeholdt bajersk øl, og hver flaske var lukket med en patentkapsel. Jeg tog dem op, en ad gangen. Der var 52 i det hele. Da jeg havde taget den sidste op og så den tomme kasse foran mig, skreg jeg: "Dimsen! Dimsen! Oh, nådige Himmel! Dimsen til at lukke dem op med!"

Jeg faldt næsegrus oven på kaptajnen.

Da vi kom til os selv, var vi stadig en lille prik på oceanet.

Vi følte os om muligt endnu mindre end før.

Over os hvælvede den kobberblanke tropehimmel sig. Det tunge, blyfarvede hav slikkede op ad flådens sider. Over alt omkring os flød det med dåser med kød og flasker med bajersk øl. Vore lidelser de følgende dage var ubeskrivelige. Vi slog og bankede på dåserne med vore knyttede næver. Med risiko for at beskadige dem, så da aldrig kunne bruges mere, slog vi dem voldsomt mod flådens tømmer. Vi trampede på dem, bed i dem og bandede ad dem. Vi sled og flåede i flaskekapslerne, og slog endog flaskerne mod dåserne, skønt vi derved risikerede at knuse glasset og ødelægge flaskerne.

Det var forgæves.

Dag efter dag sad vi der tavse, plaget af sult, uden noget at læse i, uden tobak og stort set uden noget at tale om.

Den tiende dag brød kaptajnen tavsheden:

"Vi bliver nødt til at trække lod, Blowhard," sagde han. "Det måtte jo komme."

"Ja," svarede jeg trist. "Vi bliver tyndere og tyndere for hver dag."

Og så, med den frygtelige udsigt til at være henvist til kannibalisme, trak vi lod.

Jeg gjorde strå klar og lod kaptajnen trække først. Han trak det længste.

"Hvad betyder det?" spurgte han åndeløst, skælvende mellem fortvivlelse og håb. "Har jeg vundet?"

"Nej, Bilge," svarede jeg bedrøvet. "De har tabt."

Men jeg skal ikke dvæle ved de dage, der fulgte – lange, rolige dage, hvor jeg lå dovent hen og drømte på tømmerflåden, mens jeg langsomt kom til kræfter igen – de kræfter, der næsten var blevet udtømt af mangel på føde. Det var dage, kære læser, i dyb og stille fred, og dog kan jeg ikke mindes dem uden at fælde en tåre ved tanken om den mand, der gjorde dem til det, de var.

Det var på den femte dag, da jeg blev vækket af en sund søvn, ved at flåden stødte mod et eller andet. Muligvis havde jeg spist for meget, og derfor ikke bemærket, at jeg var tæt på land.

Det viste sig at være en cirkelformet øde ø, som jeg til min usigelige fryd straks genkendte på dens flade, sandede strand.

"Skatteøen!" råbte jeg. "Endelig bliver jeg belønnet for alt mit heltemod."

I feberagtig spænding styrtede jeg ind til øens midte. Men hvad så jeg der? En stor udgravning i sandet, en tom læder skabskuffert og på en planke, der var banket dybt ned i sandet, ordene "*Frække Sally*, oktober 1867." Ja! De skurke havde fået repareret skibet og havde sat kursen mod denne ø, hvis eksistens de måtte have erfaret af kortet, vi så skødesløst havde

efterladt på kahytsbordet, og plyndret stakkels Bilge og mig for vor velfortjente skat!

Syg og elendig ved tanken om menneskenes træskhed og utaknemmelighed sank jeg om på sandet.

Øen blev mit hjem.

Jeg levede der i nød og elendighed af sand og grus, og klædte mig i kaktus. Der gik flere år. Mit gode helbred blev efterhånden nedbrudt af alt det sand og mudder, jeg indtog. Jeg blev syg. Jeg døde. Jeg begravede mig.

Jeg ville ønske, at en hel del andre af de, der skriver søromaner, ville gøre det samme.

Den ældgamle historie om, hvordan fem mænd tog på fisketur

Dette er en simpel beretning om en fiskeudflugt. Det er ikke nogen historie. Der er ikke noget plot. Der sker ingenting, og der er ikke nogen, der kommer til skade. Den eneste grund til at fortælle den er dens særegne sandhed. Den fortæller ikke bare, hvad der skete med os – os fem personer, der er med i den – men også hvad der er sket og vil ske med alle andre selskaber af fiskere, som på dén årstid, fra Halifax til Idaho, tager ud på den blanke overflade af vore canadiske og amerikanske søer i de kølige sommermorgener.

Vi besluttede at tage ud i den tidlige morgenstund, fordi det almindelig antaget, at netop den tidlige morgen er det rette tidspunkt at fiske aborrer på. Man siger, at aborrerne bider på i den tidlige morgenstund. Det gør de muligvis også. Det kan næsten bevises ad videnskabelig vej. Aborren bider *ikke* på mellem otte og tolv. Den bider *ikke* på mellem tolv og seks eftermiddag. Og heller ikke mellem klokken seks og midnat. Det er alt sammen velkendte fakta. Den logiske slutning heraf er altså, at aborren bider vildt og voldsomt på omkring daggry.

I hvert fald var vort lille selskab enige om, at vi ville tage tidligt ud. "Vi må hellere tage tidligt ud," sagde obersten, da forslaget om udflugten første gang blev bragt på bane. "Åh ja,"

sagde George Popley, bankdirektøren, "vi vil ramme lige midt ind i stimen, netop når de bider rigtigt på."

Alles øjne glimtede ved disse ord. Sådan gør alles øjne. Der er en særlig spænding i disse ord. At "ramme lige midt ind i stimen, netop når de bider rigtigt på," er noget der går en mand direkte til hovedet.

Hvis man lytter til mænd, der passiarer i en togvogn, eller i en gang på et hotel, eller – måske endnu bedre – ved de små borde i en første klasses bar, så skal man ikke vente længe, før en eller anden siger: "Ja, vi tog tidligt afsted, lige efter solopgang, så vi ramte lige midt ind i stimen." Og derpå vil man, selv om man ikke kan høre, hvad han siger, kunne se den talende række sine hænder ud i en afstand af ca. to fod, så hans tilhørere kan beundre hans fangst. Ja, for han viser jo, hvor stor *fisken* var. Nej, nej, ikke den fisk, de fangede – den store, som slap fra dem. Men de havde ham – lige i vandfladen. Åh ja, de havde ham lige i vandfladen, ja. Antallet af fisk, der er blevet trukket op – lige til vandfladen – i vore søer, er næsten utroligt. Eller det var det i hvert fald, dengang vi stadig havde barer med små borde, hvor man kunne få serveret dette syndige stof, som kaldtes skotsk whisky, og sådanne afskyeligheder som Gin Rickey og John Collins. Man bliver ligefrem dårlig af at tænke på det, ikke sandt? Men der var altid godt fiskevand i barerne, hele vinteren igennem.

Nå, men som jeg sagde, vi besluttede at tage tidligt afsted. Charlie Jones, togmanden, sagde, at han kunne huske dengang han var dreng, oppe i Wisconsin, hvor de plejede at tage ud klokken fem om morgenen – ikke stå op klokken fem, men sidde i båden ude på vandet klokken fem. Det lod til, at der er

en sø et sted i Wisconsin, hvor aborrerne ligger i tusindvis og venter på at blive fisket. Kernin, sagføreren, sagde, at dengang han var dreng – det var så på Lake Rosseau – plejede de at være ude klokken fire. Der er åbenbart en banke i Lake Rosseau, hvor man kan hive aborrer ind, lige så hurtigt som man kan kaste linen ud. Dén banke er svær at komme til – meget svær. Kernin kan finde den, men det er tvivlsomt, om noget andet menneske kan. Det fik jeg i hvert fald forståelsen af. Søen i Wisconsin er også meget svær at finde. Har man én gang fundet den, så er det let nok; men den er svær at finde. Charlie Jones kan finde den. Hvis vi var i Wisconsin lige i dette øjeblik, ville han ikke tøve længe med at vise vejen, men der er næppe noget andet menneske i verden, der kan finde dén sø. På samme måde kendte oberst Morse en banke i Lake Simcoe, hvor han plejede at fiske for mange, mange år siden, og som han – efter hvad jeg har forstået – stadig kan finde frem til.

Jeg har nævnt, at Kernin er sagfører, og Jones er noget ved jernbanerne, og Popley er bankmand. Det behøvede jeg egentlig ikke. Enhver læser ved, at det er sådan. I enhver gruppe af fiskere findes der altid en sagfører. Man kan straks kende ham. Han er den i gruppen, der har et net og en stålstang, der kan skilles ad og et hjul, der kan bruges til at trække fisken op – lige til vandfladen.

Og der er også altid en bankmand. Ham kender man på hans udmærkede tøj. Når Popley er i sin bank, så har han sit bank-tøj på. Når han tager ud at fiske, så har han sit fiske-tøj på. Det er så absolut det bedste af dem, for hans bank-tøj er fyldt med blækklatter, men hans fiske-tøj har ikke den mindste antydning af en fiskeklat.

Og hvad angår togmanden – nå ja, læseren ved det jo lige så godt som jeg – så kan man kende ham på, at han har en stang, han selv har skåret sig af en naturgren, med et billigt stykke snor i den ene ende. Jones siger, at han kan fange lige så mange fisk med dén line, som Kernin med sin stålstang og det patenterede hjul. Og det kan han. Præcis det samme antal.

Men Kernin siger, at med hans patent-udstyr så går det hele som en leg, når man får en fisk på krogen. Jones siger, at han kan rende og hoppe, bare lad en fisk bide på hans krog, så skal han nok få den halet ind. Kernin siger, den vil springe af krogen. Men Jones siger, at det vil den ikke. Han garanterer ligefrem, at det ikke vil ske. Kernin siger, at han mere end én gang – det var i Lake Rosseau – har leget med en fisk i over en halv time. Jeg kan ikke lige huske, hvornår han holdt op; jeg tror, det måske var fisken, der holdt op med at lege.

Jeg har hørt på Kernin og Jones diskutere dette spørgsmål om deres to forskellige stænger, og hvilken af dem, der er bedst til at hale fisken ind, i halve timer ad gangen. Andre har givetvis hørt det samme spørgsmål diskuteret i andre fora. Jeg kender ingen måde at afgøre det på.

Nå, men vores fisketur blev arrangeret i den lille golfklub i den by, hvor vi holder vores sommerferie, på den veranda, hvor vi plejer at sidde om aftenen. Det er kun et lille sted, ikke noget prætentiøst: banerne er sådan set ikke særlig gode til *golf*; og faktisk spiller vi ikke særlig meget *golf* der i almindelig forstand, man kan ikke få sig et måltid mad i klubben, så stor er den ikke – og nej, vi kan ikke få noget at drikke på grund af forbuddet. Men vi går derhen, og så *sidder* vi der. Det er et

udmærket sted at *sidde*, og hvad andet kan man foretage sig under den for tiden gældende lovgivning?

Men det var altså dér, vi arrangerede vores fisketur.

Det lå ligesom i stemningen hos os alle sammen. Jones sagde, at han havde håbet, nogle af "drengene" ville arrangere en fisketur. Det var åbenbart den eneste form for underholdning, der virkelig sagde ham noget. Hvad mig selv angår, så var jeg henrykt over at komme med i en så erfaren flok fiskere som disse fire, især da jeg ikke selv havde været ude at fiske i næsten ti år, på trods af at jeg holder utrolig meget af at fiske. Jeg kender ikke nogen større glæde i livet end følelsen, når man har fået en fire-punds aborre på krogen, og haler ham ind – lige til vandoverfladen – og vejer ham. Men som sagt havde jeg ikke været ude i næsten ti år. Åh ja, jeg bor lige ved siden af vandet hver sommer, og ja, – jeg siger det lige ud – jeg er en passioneret fisker, men på en eller anden måde var der gået ti år siden sidst. Enhver fisker ved, hvordan sådan noget bare sker. Årene har en egen måde bare at forsvinde på. Men alligevel overraskede det mig at høre, at så ivrig en sportsmand som Jones åbenbart ikke havde været ude i henved otte år. Jeg ville have troet, han nærmest boede på vandet. Det forbløffede mig lige så meget, at oberst Morse og Kernin ikke havde været på tur i tolv år, ikke siden den dag – viste det sig under vor samtale – de var sammen på Lake Rosseau, og Kernin trak et ligefremt monster, et regulært vidunder ind – fem og et halvt pund, sagde man; eller forresten – så tror jeg egentlig ikke, han trak den ind. Nej, nu kan jeg huske det, han trak den *ikke* ind. Han fangede den – og han *kunne* have trukket den ind, han burde have gjort den – men han *gjorde* det ikke. Sådan var det. Ja, jeg

husker at Kernin og Morse havde et mindre skænderi over det – i alt venskabelighed – om, hvorvidt Morse havde fumlet med nettet eller om Kernin – naturligvis i al venskabelighed – havde været en idiot og ikke havde "slået til" i rette øjeblik. Det var for øvrigt alt sammen så lang tid siden, at de begge kunne se tilbage på det uden bitterhed eller nag. Det morede dem ligefrem. Kernin sagde, det var det mest latterlige, han nogen sinde havde set, da stakkels Jack – det er Morse's fornavn – stod og fægtede med nettet vendt på hovedet. Og Morse sagde, at han aldrig ville glemme, hvordan stakkels Kernin – gamle dreng – flåede i sin line, først den ene vej og så den anden, og ikke kunne finde ud af, hvilken vej, der var den rigtige. Det fik ham til at le, blot han tænkte på det.

Og de kunne sikkert være blevet ved at le i lang tid, hvis ikke Charlie Jones afbrød dem ved at sige, at efter hans mening var et net en forbandet tåbelig ting at bruge. Popley giver ham ret. Kernin indvender, at hvis man ikke bruger et net, så taber man fisken, når den skal hales over rælingen. Jones siger nej: bare giv ham en krog, der sætter sig godt fast i fisken og en kraftig line i hånden, så skal dén fisk nok komme ind. Det siger Popley også. Han siger, lad bare krogen sidde godt fast gennem hovedet på fisken med en kraftig, kort line, og lad så ham (Popley) befinde sig i den anden ende af denne line, og fisken skal nok komme ind. Det *er den nødt til.* Hvis ikke, så vil Popley godt vide hvorfor. Der er kun de to muligheder. Enten kommer fisken ind, eller også vil Popley godt vide hvorfor. Der er ikke nogen mulig måde, man kan modsige den slags logik på.

Men måske har nogle af mine læsere hørt spørgsmålet blive debatteret før.

Så altså – som jeg sagde før – vi besluttede os til at tage ud næste morgen, og det skulle være tidligt. Det var alle drengene enige om. Når jeg sådan siger "drengene", så bruger jeg ordet som man plejer i fiskerikredse, hvor det betyder folk imellem fem og fyrre og fem og tres år, eller deromkring. Der er et eller andet ved fiskeri, der holder mænd unge. Hvis man bare kommer ud på en god morgen-fisketur, hvor man kan glemme alle sine daglige bekymringer, en gang imellem – lad os bare sige hvert tiende år – så holder det én frisk.

Vi var enige om at tage ud i en motorbåd – en stor motorbåd – for at være helt nøjagtig, den største, der var at finde i byen. Vi kunne være taget ud i robåde, men en robåd er uegnet til at fiske fra. Kernin sagde, at i en robåd er det umuligt at "lege" med sin fisk. Rælingen er så lav, at fisken kan finde på selv at springe ind i båden, selv om man ikke er færdig med at "lege" med den. Popley sagde, at en robåd er umagelig. I en motorbåd kan man strække benene og tage den med ro. Charlie Jones sagde, at i en motorbåd kan man sidde lænet op mod et eller andet, og Morse mente, at i en motorbåd kunne man "hvile nakken". Unge, uerfarne drenge, i ordets egentlige forstand, tænker ikke på den slags. Så de tager bare ud, og efter nogle timer får de ondt i nakken, mens en gruppe erfarne fiskere på en motorbåd kan hvile ryggen og nakken og endog tage sig en lille lur, når fiskene ikke lige bider.

Under alle omstændigheder var "drengene" enige om, at det ikke var den mindste fordel ved en motorbåd, at man kunne få *en mand* til at styre den for os. *Manden* kunne så også passende fremskaffe orme, og han havde sikkert også ekstra liner, og han kunne komme rundt til os – vi boede alle sammen ned til

vandet – og samle os op. Jo mere vi tænkte over fordelen ved at have *en mand* til at styre, jo bedre syntes vi om det. Jo ældre en dreng bliver, jo mere holder han af at have *en mand* ved hånden til det grove.

Og Frank Rolls, som var den mand, vi besluttede at få fat på, ikke alene ejede den største motorbåd i byen, men hvad mere var, Frank *kender* søen. Vi ringede ham op ovre i hans bådehus og sagde, at vi ville give ham fem dollars for at tage os med ud tidligt næste morgen, forudsat han kendte de gode fiskesteder. Han sagde, han kendte dem.

Hvis jeg skal være ærlig, så ved jeg ikke rigtig, hvem der første nævnede ordet whisky. I denne tid skal man jo være lidt forsigtig. Jeg tror, vi alle sammen havde *tænkt* whisky i nogen tid, før nogen sagde det højt. Men der er en eller anden sædvane, der siger, at når en mand skal ud at fiske, så skal han have whisky. Alle lader som om, at den *ene ting*, han *nødvendigvis* må have klokken seks om morgenen er en stærk, kold whisky. Man bruger kælenavne om det. Én bemærker, at det vigtigste ved en fisketur er "en lille en til næsen"; en anden mener, at en "dram" er sagen; og de øvrige giver ham ret i, at man ikke kan fange fisk på den rigtige måde uden "et horn", en "opstrammer" eller "en øjenåbner". Men hver for sig beslutter man, at man ikke selv vil tage noget med. Men man føler, på en eller anden fælles måde, at "drengene" har brug for det.

Og sådan var det også her. Obersten sagde, at han ville tage "en flaske sprut" med. Popley ytrede, at nej, det skulle han nok tage sig af, Kernin mente, han skulle gøre det, og Charlie Jones sagde nej, *han* ville tage noget med. Det viste sig, at obersten havde en fremragende skotsk whisky hjemme hos sig selv, som

han gerne ville bidrage med; sært nok havde Popley også en glimrende skotsk whisky i sit hus, og – så mærkværdig det end kan lyde – alle drengene havde whisky derhjemme. Da diskussionen endte, vidste vi alle sammen, at vi hver for sig ville medbringe en flaske whisky. Hver af os regnede med, at de andre ville drikke en og en kvart flaske i morgenens løb – vi skulle jo ikke selv have.

Jeg tror, vi må have siddet og snakket på den veranda til langt over ét om morgenen. Faktisk var den nok nærmere henved to, da vi brød op. Men vi var enige om, at det ikke ville have noget at betyde. Popley sagde, at for ham var tre timers søvn – af den rigtige slags – langt mere forfriskende end ti, Kernin sagde, at en sagfører lærer at sove, når muligheden byder sig, og Jones sagde, at når man arbejdede ved jernbanerne, så havde man sjældent tid til at sove.

Så der var ikke tvivl i nogens sind om, at vi nok skulle være klar klokken fem. Planen var for resten enkelheden selv. Mænd som os, der sidder i ansvarlige stillinger, har lært at organisere sig. Popley sagde ligefrem, at det var den evne, der havde bragt os til der, hvor vi var. Så planen gik altså simpelthen ud på, at Frank Rolls skulle komme forbi ved femtiden og blæse i sin fløjte foran vore huse, og ved dette signal skulle hver af os komme ned til hans bådebro med sin stang og sit udstyr, og så ville vi være på vej ud til bankerne uden et øjebliks forsinkelse.

Vejret ville ikke betyde noget. Vi besluttede, at selv om det skulle regne, ville det ikke betyde noget. Kernin sagde, at fiskene bider bedre, når det regner. Og vi var alle sammen enige om, at en mand med et par stykker under vesten ikke havde nødig at frygte en smule regnvejr.

Vi skiltes altså i en løftet stemning, ivrige efter komme på søen. Jeg tror den dag i dag, at der ikke var noget som helst galt eller mangelfuldt ved den fisketur, sådan som vi havde planlagt den.

Jeg hørte Frank Rolls blæse i sin infame fløjte uden for mit sommerhus på et eller andet rædselsfuldt tidligt tidspunkt af morgenen. Selv uden at stå ud af senge kunne jeg se gennem vinduet, at det ikke var en dag, hvor man skulle tage ud at fiske. Nej, det regnede vel ikke ligefrem. Det er ikke sådan, jeg mener. Det var bare en af disse særlige dage – jeg mener ikke, at det blæste voldsomt, for det gjorde det slet ikke – men der var bare en fornemmelse i luften, der fortalte enhver, der ved blot en lille smule om at fiske aborrer, at den dag overhovedet ikke duede. Fiskene ville alligevel ikke bide på, det *vidste* jeg.

Mens jeg stadig gnavede over denne ærgerlige skuffelse, hørte jeg Frank Rolls fløjte uden for de andre hytter. Jeg talte omkring tredive gange. Så faldt jeg i en let slummer – ikke rigtig søvn, men en slags *slummer* – jeg kan ikke finde noget andet ord for det. Det stod mig klart, at de andre "drenge" havde opgivet det hele. Og der var jo ikke nogen grund til, at jeg skulle tage ud alene. Så jeg blev, hvor jeg var; min slummer varede til hen ad ti.

Da jeg gik op til byen senere den formiddag blev jeg slået af alle skiltene i slagterbutikkerne og restauranterne: FISK, FRISK FISK, FRISK FISK FRA SØEN.

Hvor fanden får de fat i alle de fisk fra, spørger jeg bare.

Ud i naturen og te'baws igen

Det var sandsynligvis, fordi min lejlighed i New York havde udsigt ud over de bølgende trækroner i Central Park, at jeg hele sommeren igennem havde været hjemsøgt af en voldsom længsel efter de store skove. Bølgende trækroner indgiver mig, der er en stor elsker af Naturen, tanker, som intet andet end bølgende trækroner indgiver mig.

Denne længsel blev mig en fiks idé. Den gjorde mig rastløs. Om dagen sad jeg og drømte over mit arbejde. Om natten var min søvn afbrudt og hvileløs. Somme tider kunne jeg finde på at vandre ud, går over i parken om natten, og dér, dybt i de natmørke skygger fra træerne, forestille mig at være alene, fjernt ude i de mørke skove, langt fra vor forrykte civilisations slid og slæb.

Den voksende følelse kulminerede i den beslutning, der er emnet for denne fortælling. Tanken opstod i mig pludselig en nat. Jeg vågnede af min søvn med en plan fiks og færdig, klar i mine tanker. Det var denne: Jeg ville for en måned kaste al min civiliserede tilværelses pligter og sorger af mig og blive det vilde skovmenneske, Naturen oprindelig havde skabt mig som. Min plan var at gå til udkanten af de store skove etsteds i New England, afføre mig alle mine klæder, – undtagen mit lange undertøj – krybe ind i skoven, blive der en måned og så krybe ud igen. For en trænet skovmand og kryber som mig ville det været så simpelt som tænkes kan. Jeg vidste, at jeg kunne regne med at leve af bær, rødder, friske skud, mos, svampe og … ja, hele Naturens velfyldte spisekammer; jeg kunne drikke af den

hurtige bæk og den stille dam, og mit selskab ville være kvidrende egern, musvitter, indianere, kukkere og mukkere og alle de andre hundrede og én beboere i den sølede sump og den tætte tykning.

Heldigvis for mig tog jeg denne beslutning den sidste dag i august. Jeg havde ferie i hele september. Jeg kunne bruge min tid, som jeg ville. Jeg var fri.

Efter at være stået op om morgenen fik jeg mig hurtigt alle mine forberedelser på plads, eller rettere, der var stort set ingen forberedelser, der var nødvendige. Jeg skulle blot forsyne mig med et kamera, den eneste nødvendighedsartikel for mig i skovene, og sige farvel til mine venner. Og denne sidste prøvelse ville jeg få overstået så hurtigt som muligt. Jeg havde intet ønske om at gøre dem ængstelige ved det farlige, måske endog dumdristige forehavende, jeg havde i tankerne. Jeg ønskede, så vidt det var mig muligt, at sige farvel på en sådan måde, at jeg stilnede enhver af de meget naturlige bekymringer, mit forehavende ville opvække hos mine venner.

Jeg, der var trænet i skovmandskab, kunne ikke skjule den fare, jeg satte mig i, for mig selv. Men jeg glemte næsten faren over følelsen af at stå over for noget ukendt og overordentligt, der knyttede sig til mit eksperiment. Ville det være muligt for et menneske at overleve i de store skove, alene og uden hjælp af vor civilisations kunst og hjælpemidler – bortset fra et sæt ud-i-ét undertøj med lange ben og ærmer? Var det muligt, eller var det ikke? Og hvis det ikke var, hvad så?

Men denne sidste tanke skubbede jeg fra mig. Kun tiden kunne besvare dét spørgsmål.

Som det var min pligt, gik jeg først hen til det sted, hvor jeg arbejder, for at give min arbejdsgiver hånden og sige farvel.

"Jeg agter," sagde jeg, "at tilbringe en måned ganske nøgen og alene i de store skove."

Han så op fra sit skrivebord med et venligt smil.

"Glimrende," sagde han, "hvil Dem nu rigtig ud."

"Det er min plan," tilføjede jeg, "at leve af bær og svampe."

"Fint," sagde han. "Nå, men hav det godt så længe, du gamle – farvel."

Så gik jeg hen til en af mine venner.

"Nå," sagde jeg, "nu tager jeg til New England for at tilbringe en måned ganske nøgen."

"Nantucket," sagde han, "eller Newport?"

"Ingen af delene," svarede jeg i så en så overfladisk tone, det var mig muligt. "Jeg vil drage ud i de store skove og bo der, nøgen, i en måned."

"Åh, nå sådan," sagde han. "Javel. Nå, men så farvel da, gamle dreng – vi ses, når du er tilbage."

Derpå besøgte jeg to-tre andre af mine venner for at sige dem et par ord til farvel. Jeg kunne ikke lade være med at føle mig en anelse såret over den meget afslappede måde, de alle sammen lod til at tage min meddelelse med. "Javel, ja," sagde de, "nøgen i de store skove, hva'? Nå, men så hyg dig, til vi ses igen."

Her stod en mand, der skulle til at risikere livet – for det kunne man ikke nægte var tilfældet – for et stort, sociologisk eksperiment, og de modtog nyheden om det med fuldkommen ligegyldighed. Det gjorde mig dog blot endnu mere sikker i min mening (hvis jeg ellers havde haft det behov) om den

degenererede tilstand, den civilisation, jeg vendte ryggen, befandt sig i.

På vej til toget løb jeg tilfældigt ind i en avisjournalist af mit bekendtskab.

"Jeg er netop på vej," sagde jeg, "til New England for at tilbringe en måned ganske nøgen – bortset fra mit lange undertøj – i de store skove; det vil uden tvivl interessere dine læsere."

"Ellers tak, du gamle," sagde han, "vi er stort set holdt op med at køre historier om alt det der natur. Der er ikke meget at gøre med sådan en historie – naturligvis med mindre der skulle tilstøde dig et eller andet. Så vil vi hellere end gerne give dig et par spalter."

Nogle af mine venner havde dog anstændighed nok til at følge mig til toget. Én – og kun én – fulgte mig på den lange natte-tur til New England, så at han kunne bringe mine klæder med sig tilbage, medsamt mit ur og andre ejendele, fra det sted, hvor jeg drog ind i skoven. Hvis jeg skulle finde på at kradse nogle sidste meddelelser ned i skovkanten, ville han også tage dem med tilbage.

Det var tidlig morgen, da vi nåede det trinbræt, hvor vi skulle af. Derfra gik vi til udkanten af skoven. Vel ankomne standsede vi op. Jeg tog mit tøj af, undtagen mit lange undertøj. Derpå tog jeg en flaske brun farve frem af min vadsæk, og begyndte at farve mit ansigt og hænder og det lange undertøj, til alt havde en dyb nøddebrun farve.

"Hvad skal det gøre godt for?" spurgte min ven.

"Beskyttelse," svarede jeg. "Ved du ikke, at alle dyr er beskyttede af deres særegne farver og striber, der gør dem

usynlige? Kålormen ligner det blad, den æder; fiskenes skæl genspejler det glitrende vand i bækken; bjørnen og pungrotten er farvet som de træstammer, de klatrer rundt i. Sådan!" tilføjede jeg, idet jeg gjorde mig færdig. "Nu er jeg usynlig."

"Nøjjj!" sagde min ven.

Jeg gav ham vadsækken og den nu tomme farveflaske, lagde mig på alle fire – med kameraet i en rem om halsen – og kravlede ind i buskadset. Min ven blev stående og så efter mig.

"Hvorfor går du ikke bare almindeligt?" kunne jeg høre ham råbe.

Jeg vendte mig om og brølede ad ham. Så bevægede jeg mig dybere ind mellem buskene, mens jeg vedblev at knurre.

Efter ti minutters energisk kravlen befandt jeg mig i skovens hjerte. Den strakte sig flere hundrede mil på alle sider af mig. Og over alt hørte jeg kun skovens ubrudte stilhed. Ikke en lyd nåede mit øre ud over et egerns pludren i grenene højt over mit hoved, eller det fjerne kald af en lom, der fjælede sig ved en eller anden skovsø.

Jeg tænkte, at jeg nu havde nået et sted, hvor der var passende at opslå min bolig.

Først og fremmest ville jeg tænde et bål. Dette kan forekomme den degenerede bybo endog særdeles svært, men for den trænede skovgangsmand, som jeg nu var, er det intet problem. Jeg udvalgte mig en tør kvist, gnubbede den energisk mod mit bagben, og efter et par øjeblikke brød den ud i flammer. En halv times tid senere sad jeg ved et glødende bål af grene og indtog med stor fornøjelse et appetitvækkende rodsammen af kogt græs og svampe, tilberedt i en hul sten.

Jeg spiste rub og stub, standsede ikke før jeg var mæt – ligegyldig, som naturmennesket jo er, for morgendagen. Så lagde jeg mig udstrakt på en bunke grannåle for foden af et stort træ, døsig og tilfreds, mens jeg lyttede til fuglesangen, den summende lyd af tusindvis af insekter og den skingre pludren fra et egern højt over mig. Fra tid til anden udlod jeg dette bløde svar-kald, som enhver skovgangsmand kender, og som er en del af dyrenes fælles frimurersprog. Som jeg lå der, ville jeg ikke have byttet plads med nogen af byens blege beboere for alle verdens rigdomme. Her lå jeg, fjernt fra verdens vrimmel, lykkelig og glad, med maven fuld af græs, og lyttede til fuglenes sang.

Men denne stemning af ubevægelig eftertænksomhed kan ikke vare ved, selv ikke hos den sande naturelsker. Det var tid at få noget fra hånden. Meget skulle nås, før solens nedgang ville medføre – og det var jeg helt indstillet på – fuldkomment mørke. Før nattens komme måtte jeg bygge et hus, fremstille mig et sæt tøj, samle mig et forråd af nødder og – kort sagt – forberede mig på vinteren, der som alle ved kan komme på et hvilket som helst tidspunkt af sommeren, når man er ude i naturen.

Jeg rejste mig energisk op på hænder og knæ og gik i gang med at bygge mit hus. Den metode, jeg havde til hensigt at benytte, var i al sin enkelhed den, som naturen for længe siden har lært bæveren, og som desuden er kendt og anvendes af gauchoerne på pampas, gugliguglierne i Rhodesia og mange andre stammer rundt om. Jeg skulle blot udsøge mig en passende gruppe træer og gnave dem over med mine tænder, idet jeg skulle sørge for at gnave dem således, at de faldt præcis

dér, hvor de havde deres plads i bygningsværket. Når væggene først var rejst på denne måde, skulle en ny række træer gnaves over, således at de faldt overkors og dannede taget.

Jeg gik til opgaven med stor energi og efter en halv times tid havde jeg allerede den tilfredsstillelse at se mit bygningsværk tage form. Jeg var stadig i fuld gang med at gnave, da jeg blev afbrudt af en lav knurren i underskoven. Med dyrisk forsigtighed trak jeg mig tilbage bag et træ, mens jeg knurrede igen. Jeg kunne se et eller andet bevæge sig i buskene, tydeligvis et temmelig stort dyr. Efter dens knurren mente jeg, det måtte være en bjørn. Jeg kunne høre den bevæge sig nærmere hen imod mig. Den skulle til at angribe mig. En vild glæde fo'r gennem mig ved tanken, mens mit lange undertøj strittede af raseri fra top til tå, og jeg udstødte det ene trodsige brøl efter det andet. Jeg blottede tænderne, så tandkødet kunne ses, snerrede og bankede mig på flanken med det ene bagben. Ivrigt afventede jeg bjørnens angreb. I den slags vilde kampe er det den, der slår først, som vinder. Min plan var, så snart bjørnen viste sig, at bide dens forben af, det ene efter det andet. Når denne indledende fordel var opnået, var jeg ikke i tvivl om min endelige sejr.

Buskene gled til side. Jeg fik et glimt af en lang brun krop og et behåret hoved. Så rejste væsenet sig op, støttende sig til en træstub, med front mod mig. Store Himmel! Det var slet ikke nogen bjørn. Det var et menneske.

Han var klædt som jeg, i et sæt langt undertøj, og hans hænder og ansigt var lige som mine farvet nøddebrune. Hans hår var langt og sammenfiltret, og han havde flere uger gamle skægstubbe i ansigtet.

Et øjeblik stirrede vi på hinanden, mens vi stadig knurrede. Så rejste manden sig op i stående stilling, idet han mumlede et eller andet udbrud af væmmelse.

"Åh, til Helvede med det," sagde han. "Lad os tale engelsk."

Han gik over mod mig og satte sig ned på en træstub i en stilling, der syntes at udtrykke den samme væmmelse som hans ansigtsudtryk. Så så han sig omkring.

"Hvad laver du?" sagde han.

"Bygger et hus," svarede jeg.

"Jeg ved det," sagde han med et nik. "Hvorfor er du her?"

"Jo," forklarede jeg, "jeg har en plan, der går ud på at finde ud af, om et menneske kan komme her ud i skoven, nøgen, uden andre hjælpemidler end sine hænder og sin opfindsomhed og –"

"Ja, ja, jeg ved det," afbrød han i en fortvivlet tone. "Skabe sig en tilværelse i vildnisset, leve som en hulemand, ubekymret og langt fra civilisationen!"

"Netop. Det var det, jeg havde tænkt mig," sagde jeg, idet min entusiasme atter flammede op. "Det er det, jeg gør; min føde skal være det grove græs og de rødder, Naturen giver sine børn, og jeg vil drikke –"

"Ja, ja," afbrød han atter utålmodigt, "du vil drikke af den liflige strøm, og din seng vil du rede på den duftende skarntyde og dit loft skal være den åbne himmel med de blide stjerners glimten på den mørklilla hvælving i den dugvåde nat. Jeg ved det."

"Du store Himmel, menneske!" udbrød jeg. "Det er præcis min idé. Ja, det er endog de selvsamme ord. Hvordan kunne du gætte det?"

Han gjorde en håndbevægelse, der udtrykte træthed og desillusionering.

"Bah!" sagde han. "Jeg ved det, fordi jeg selv gør det. Jeg har været her i to uger og leget denne her friluftsliv-i-skoven-leg. Og jeg er dødtræt af det! Og dette her er det sidste strå."

"Hvad for noget dette her?" spurgte jeg.

"At møde dig. Er du klar over, at du er den nittende mand, jeg har truffet på i de sidste tre dage, som render nøgen rundt i skoven? De gør det alle sammen. Skovene er fulde af dem."

"Det mener du ikke?" gispede jeg.

"Jo. Hvor du end vender dig her, finder du nøgne mænd, der alle sammen udfører dette samme forbandede eksperiment. Hvis du går lidt længere frem, så er der sat skilte op: "NØGNE MÆND IKKE TILLADT I DENNE SKOV" og "NØGNE MÆND FORBUDT", og "HERRER DER ER NØGNE BEDES FORTRINSVIS BENYTTE HOVEDVEJEN" og flere af lignende art. Du må være kommet ind et forkert sted, ellers ville du have bemærket de små skure, de har stillet op i udkanten af New Englands skove med skilte som: "LANGT UNDERTØJ KØBES OG SÆLGES", "KAMERAER SÆLGES ELLER UDLEJES", "VI GIVER DEN HØJESTE PRIS FOR AFLAGT TØJ" og så videre."

"Nej," sagde jeg. "Jeg så ikke noget."

"Nå, men så se efter, når du går tilbage. Hvad mig angår, så er jeg færdig med det. Helt færdig. Nu vil jeg tage tilbage og se, om det skulle være muligt derinde i storbyens hjerte at tjene mit brød ved hjælp af mine hænder og min hjerne. For det er nemlig det virkelige problem. Ikke mere plat på dyrene her. Denne her skovsag er alt for let. Nå farvel, jeg er skredet."

"Men vent et øjeblik," sagde jeg. "Hvordan kan det være, hvis det er som du siger, at jeg ikke har set eller hørt nogen heromkring; jeg har dog været her siden i formiddags?"

"Åh, sludder," svarede manden. "De har sikkert været her hele tiden, du har bare ikke kunnet kende dem."

"Nej, nej, det er umuligt. Jeg lå her og drømte under et træ, og der var ikke en lyd, bortset fra et egerns pludren og så – langt, langt væk – et kald af en lom, ellers ingenting."

"Netop, et egerns pludren! Det var en fyr oppe i træet, der sad og pludrede for at de andre skulle tro han var et egern, og lommen var en anden fyr ovre ved søen. Jeg tænker, du svarede dem?"

"Det gjorde jeg," sagde jeg. "Jeg udstødte denne her lave strubelyd, som –"

"Ja, netop – som er den universelle hilsen i dyrenes fælles frimurersprog. Jeg kan se, du har fået det hele med, min ven. Nå, men farvel igen. Jeg er den, der er gået. Og forresten, lad venligst være med at knurre, når jeg går, tak. Jeg er dødtræt af den slags."

"Farvel," sagde jeg.

Han banede sig vej ind mellem buskene og forsvandt. Jeg blev siddende hvor jeg var og spekulerede. Mit arbejde var blevet afbrudt, og jeg følte en tung byrde af desillusionering tynge på mig. Så der sad jeg, og det kan meget vel have været i flere timer.

I det fjerne kunne jeg høre det svage skrig fra en rørdrum i en eller anden ensom mose.

"Nå, og hvem pokker er det så, der laver den støj?" mumlede jeg. "Et eller andet tåbeligt fjols, der prøver at overbevise sig

om, at han er en vadefugl. Hold dog op!"

Jeg lå der længe. Min drøm om de store skove lå i ruiner, og jeg vidste ikke, hvad jeg skulle gøre.

Pludselig hørte jeg en voldsom støj af stemmer, menneskelige stemmer, skingre og ivrige, uden det mindste spor af en dyrisk knurren.

"Han er derinde. Jeg har set ham!" kunne jeg høre én råbe.

Hurtigt dykkede jeg sidelæns ned i buskadset; mit dyreinstinkt var atter vågnet, og jeg knurrede, idet jeg forsvandt. Instinktivt vidste jeg, at det var mig, de var ude efter. Al dyrets glæde ved at blive jaget vældede op i mig. Mit undertøj rejste børster af en blanding af frygt og raseri.

Så hurtigt jeg kunne, trak jeg mig tilbage ind i skoven. Men på en eller anden måde var det som om skoven, i stedet for at blive tættere, syntes at lysne. Jeg krøb sammen, mens jeg stadig knurrede og forsøgte at skjule mig i tykningen. Jeg var opfyldt af en vild følelse af opstemthed, sådan som en hvilken som helst elsker af livet i vildmarken ville føle det ved tanken om at han er jaget, at *nogen* er efter ham, og at den *nogen* er lige bag ved ham og kun venter på at kunne jage en høtyv i ryggen på ham, mens han løber. Der findes ikke nogen højere ekstase end dette.

Så blev jeg klar over, at mine forfølgere var kommet nærmere. Jeg var omringet på alle sider.

Der var på en eller anden måde blevet længere mellem træerne. Det var næppe andet end et tyndt buskads i en park – det kunne lige så godt have været selve Central Park. Jeg kunne høre skingre drengestemmer blandt de dybere toner fra voksne mænd. "Der er han," råbte en, "ovre mellem de der buske! Se bare, hvor han kryber sammen!" "Hvad sker der, hvad jager vi?"

råbte en anden. "En eller anden galning, der render rundt i parken i undertøj, og strisserne er efter ham!"

De kom stadig nærmere. Jeg kunne genkende ordensmagtens blå uniformer og deres korte stave. Få minutter senere blev jeg trukket ud af buskadset og stod i den åbne park i min pyjamas, skælvende i den tidlige morgens kølige luft.

Heldigvis for mig afgjorde dommeren at søvngængeri ikke var en forbrydelse efter loven. Jeg blev løsladt med en advarsel.

Min ferie ligger stadig foran mig, og jeg har stadig tænkt mig at tilbringe den uden tøj på. Men det bliver i Atlantic City i en strandstol.

Afsløringer fra min tid som spion

Mange mennesker føler en skrækslagen skælven, når de hører ordet *spion*; ja faktisk er vi spioner ret vant til at man skælver for os. Ingen af os spioner har noget særligt imod det. Hver gang jeg tager ind på et hotel og indskriver mig som spion, er jeg vant til at se et glimt af frygt hos portieren bag skranken.

Os spioner – eller vi spioner, for vi bruger begge betegnelser – at således at regne for en race for sig selv. Ingen kender os. Alle frygter os. Hvor bor vi? Ingen steder. Hvor er vi? Alle steder. Ret ofte ved vi end ikke selv, hvor vi er. De hemmelige ordrer, vi modtager, kommer så højt oppe fra, at det ofte er os forbudt blot at spørge om, hvor vi er. En af mine venner, eller i hvert fald en med-spion – os spioner har ikke venner – en af den ungarske sikkerhedstjenestes lyseste hoveder, tilbragte engang en måned i New York i den tro, at han var i Winnipeg. Og når det kan ske for det lyseste hoved, så tænk blot på de andre.

Alle – alle, siger jeg – frygter os. Fordi de kender, og har god grund til at kende vor magt. Og som følge deraf er vi i stand til at bevæge os over alt, bo på de bedste hoteller og infiltrere et hvilket som helst samfund, vi måtte ønske, på trods af alle de fordomme, man nærer om os.

Lad mig fortælle en hændelse, der kan tjene til illustration af dette: For en måned siden gik jeg ind i et af de største hoteller i New York, som jeg her blot vil kalde B. uden at fortælle, hvad det virkelig hedder – det kunne ødelægge deres forretning. Vi

spioner fortæller i virkeligheden ALDRIG navnet på noget hotel. Allerhøjst kan vi benævne det med et nummer, som kun vi selv kender, såsom 1, 2 eller 3.

Da jeg henvendte mig ved skranken, oplyste portieren mig om, at der ikke var nogen ledige værelser. Jeg vidste naturligvis, at det var et bedrag; om han havde mistanke om, at jeg var spion, ved jeg ikke. Jeg var, for at undgå genkendelse, klædt i en lang støvfrakke med kraven slået et godt stykke op over ørene, mens det sorte skæg og overskæg, jeg havde taget på, idet jeg trådte ind i vestibulen, skjulte mit ansigt. "Lad mig tale med direktøren," sagde jeg. Da han kom, tog jeg ham til side, og idet jeg med hånden greb fat i hans øre, åndede jeg to ord ind i det. "Store Himmel!" gispede han, idet hans ansigt skiftede farve til askegrå. "Nok?" spurgte jeg. "Kan jeg få et værelse, eller er det nødvendigt at ånde igen?" – "Nej, nej," sagde direktøren, stadig skælvende. Så vendte han sig til portieren og sagde: "Giv denne herre et værelse og et bad."

Hvad disse to ord er, som kan fremtrylle et hotelværelse i New York, har jeg ikke ret til at afsløre. Selv nu, hvor alle disse hemmelighedskræmmerier er ved at blev ophævet, er der så komplicerede internationale interesser involveret, at det ikke kan tillades. Lad det være nok at sige, at hvis disse to havde slået fejl, så kendte jeg et par andre, der virkede endnu bedre.

Jeg fortæller kun denne, i øvrigt ganske trivielle, begivenhed, for at antyde hvilke forbløffende virkninger det allestedsnærværende internationale spionsystem kan have. En lignende illustration falder mig ind, som jeg sidder og skriver. Jeg spadserede en dag med en anden mand på Øvre B-gade, mellem T-bygningen og W-haven.

"Kan De se den mand derovre?" sagde jeg, idet jeg pegede fra den side af gaden, hvor vi spadserede, over mod fortovet på den anden side, over for den side vi befandt os på.

"Den herre med stråhatten?" spurgte han. "Ja, hvad ham?"

"Åh, ikke noget," svarede jeg. "Han er bare spion!"

"Store Himmel!" udbrød min bekendt, idet han støttede sig til en lygtepæl. "En spion! Hvordan ved De det? Hvad betyder det?"

Jeg lo dæmpet – vi spioner bliver efterhånden gode til at le meget dæmpet.

"Ha!" sagde jeg, "det er min hemmelighed, min ven. *Verbum sapientius! Che sara sara! Jodelæhihu!*"

Min bekendt faldt besvimet om på gaden. Jeg så til, da de kørte ham bort i en ambulance. Og kan læseren tænke sig, at jeg blandt de hvidklædte ambulancefolk, der fjernede ham, genkendte ingen ringere end den berømte russiske spion, Poulispantzoff. Hvad han lavede der, kan jeg ikke sige. Uden tvivl modtog han sine ordrer så højt oppe fra, at han ikke engang selv vidste det. Jeg havde kun set ham to gange før – én gang, hvor vi begge optrådte forklædt som zuluer i Bulawayo, og én gang i Central-Kina, ved hvilken lejlighed Poulispantzoff kom hemmeligt ind i Tibet, forklædt som en kasse te. Han befandt sig inden i kassen, da jeg så på ham, eller det var i hvert fald, hvad de kulier, der bar på ham, fortalte mig. Men jeg havde straks genkendt ham. Hverken han eller jeg lod os på nogen måde mærke med, at vi havde genkendt hinanden, bortset fra en næste usynlig bevægelse med det ene øjenbryn. (Os spioner lærer at bevæge øjenbrynene så usynligt, at det slet ikke er synligt.) Men da jeg havde truffet Poulispantzoff på

denne måde, overraskede det mig ikke, da jeg læste i aftenbladene nogle få timer senere, at den unge konge af Siams onkel var blevet snigmyrdet. Forbindelsen mellem disse to begivenheder har jeg desværre ikke lov til at uddybe; konsekvenserne for Vatikanstaten ville blive alt for vidtgående. Ja, jeg tvivler endog på, at den ville kunne holde sig oven vande.

Dette er imidlertid kun tilfældige begivenheder i et liv fyldt af fare og spænding. De ville være forblevet ubeskrevne og skjulte, ligesom mine øvrige erindringer, hvis ikke visse nyligt stedfundne begivenheder til en vis grad har fjernet tavshedens segl fra mine læber. En vis kongelig suveræns død gør det muligt for mig at røbe, hvad det ikke tidligere har været muligt at røbe. Og selv nu kan jeg kun fortælle en del af de frygtelige ting, jeg kender til – en meget lille del. Når flere kongelige suveræner er døde, kan jeg afsløre mere. Jeg håber at kunne vedblive afsløringerne med mellemrum i mange år. Men jeg må nødvendigvis være forsigtig. Mine forbindelser med Wilhelmstrasse, Downing Street og Quai d'Orsay er så intime, og mit fodfæste hos Yildiz Kiosk, Waldorf-Astoria og restaurantkæden Child's er så skrøbeligt, at et enkelt *faux pas* kan vise sig at være et fejltrin.

Det er nu sytten år siden, jeg kom ind i kejserriget G.s hemmelige efterretningstjeneste. Siden da har mine aktiviteter ført mig til alle klodens egne, både vores og deres.

Det var mig, der som den første kunne fortælle den kejserlige kansler om eksistensen af en entente mellem England og Frankrig. "Findes der en entente?" spurgte han mig, skælvende af ophidselse, da jeg var ankommet til Wilhelmstrasse. "Deres Excellence," sagde jeg, "det gør der." Han stønnede. "Kan De

standse den?" spurgte han. "Spørg mig ikke," sagde jeg trist. "Hvor skal vi slå til?" vedblev kansleren. "Skaf mig et kort," sagde jeg. Det gjorde man. Jeg anbragte spidsen af min finger på kortet. "Hurtigt, hurtigt!" sagde kansleren, "se, hvor hans finger er." De løftede den op. "Marokko!" råbte de. Egentlig havde jeg tænkt mig, det skulle være Abessinien, men nu var det for sent at lave om på. Samme nat afsejlede orlogsfartøjet *Panther* med forseglede ordrer. Resten er historie, eller i hvert fald historie og geografi.

På samme måde var det mig, der bragte efterretninger til Wilhelmstrasse om det *rapprochement*, der fandt sted mellem England og Rusland i Persien. "Hvad fandt De så ud af?" spurgte kansleren, idet jeg tog den russiske forklædning af, jeg havde rejst i. "*Rapprochement!*" sagde jeg. Han stønnede. "De får alle de bedste ord," sagde han.

Og jeg vil aldrig – til min store fortrydelse – kunne glemme, at det er mig, der personlig er ansvarlig for udbruddet af den krig, der i øjeblikket pågår. Den kan have haft andre, ydre årsager. Men der er ingen tvivl om, at dens egentlige årsag var, at jeg, for første gang i sytten år, tog seks ugers ferie i juni og juli 1914. Jeg burde have forudset konsekvenserne af dette uigennemtænkte skridt. Jeg havde dog taget alle mulige forholdsregler. "Tror De," spurgte jeg, "at De kan opretholde status quo i seks uger – bare i seks uger – hvis jeg tager en pause fra spioneriet og holder ferie?" – "Vi skal prøve," svarede de. – "Husk," sagde jeg, mens jeg pakkede, "at holde Dardanellerne lukket; sørg for at holde patruljerne i Sandjak og Novy Bazaar i ånde, og lad Dobrudja forblive i *modus vivendi*, indtil jeg er tilbage."

To måneder senere, da jeg sad og nippede til min kaffe ved et kurbad i Schwarzwald, læste jeg i aviserne, at en tysk hær havde invaderet Frankrig og kæmpede med franskmændene, og at et engelsk ekspeditionskorps havde krydset Kanalen. "Dette," sagde jeg til mig selv, "betyder krig." Som sædvanlig havde jeg ret.

Det turde være unødvendigt her at berette nærmere om al den travlhed, en krig påfører os spioner. Det var nødvendigt for mig at være både her og der og allevegne; jeg måtte besøge alle de bedste hoteller, vandhuller, sommerresidenser, teatre og andre forlystelsessteder. Det var ydermere nødvendigt at handle med den største forsigtighed og at antage udseende af ligegyldig ladhed for at lulle enhver mistanke i søvn. Til den ende gjorde jeg mig det til en vane aldrig at stå op før efter ti om formiddagen. Jeg indtog min morgenmad i stor magelighed, og var tilfreds med at kunne tilbringe min formiddag med en stilfærdig spadseretur, idet jeg dog hele tiden sørgede for at holde ørene åbne. Efter frokost foregav jeg en let slummer, og holdt mine øren lukkede. Senere fulgte en middag ved table d'hôte, derpå et teaterbesøg, og en anstrengende dag var til ende. Og jeg vil påstå, at der var få spioner, der arbejdede hårdere end jeg.

Det var i det tredje krigsår, at jeg modtog en summarisk indkaldelse fra lederen af det kejserlige hemmelige efterretningsvæsen i Berlin, baron Fisch von Gestern. "Kom straks," stod der. Ikke andet. Livet som spion lærer én at tænke hurtigt, og at tænke er at handle. Jeg forstod i det øjeblik, jeg modtog denne depeche, at Fisch von Gestern af en eller anden

grund ønskede at se mig. Han havde nok et eller andet at fortælle mig. Denne slutning viste sig at være rigtig.

Baronen rejste sig, da jeg kom ind, og rakte mig hånden med militær præcision.

"Vil De være villig," spurgte han, "til at påtage Dem en mission til Amerika?"

"Naturligvis," svarede jeg.

"Udmærket. Hvornår kan De tage afsted?"

"Så snart som jeg har betalt nogle få regninger, jeg har her i Berlin," svarede jeg.

"Det kan vi ikke vente på," sagde min chef, "og det kunne også vække opsigt. De må tage afsted i nat!"

"Udmærket," sagde jeg.

"Hør nu," sagde baronen, "hvad kejseren har beordret. Her har De et amerikansk pas og et nogenlunde anvendeligt foto. Det ligner Dem ikke særligt, men det kan bruges."

"Men," protesterede jeg, et øjeblik forlegen, "det er et foto af en mand med store bakkenbarter, og jeg er glatbarberet."

"Kejserens ordrer kan ikke fraviges," sagde Gestern, med officiel arrogance. "De må afsted endnu i nat. De kan anlægge bakkenbarter i løbet af eftermiddagen."

"Udmærket," svarede jeg.

"Og nu til Deres mission," vedblev baronen. "De forenede Stater agter at gå i krig med Tyskland, som De uden tvivl har hørt."

"Det har jeg," svarede jeg.

"Ja," fortsatte Gestern. "Det er sluppet ud – hvordan ved vi ikke – og rygtet er spredt over alt. Hans kejserlige Majestæt har besluttet at denne krig med De forenede Stater skal standses."

Jeg bukkede.

"Han har til hensigt at sende en hemmelig traktat til dem af samme slags som den, vi nylig har indgået med Hans nylige Højhed den nylige zar af Rusland. Denne traktat forpligter Tyskland til at give De forenede Stater hele Ækvatorial-Afrika, og til gengæld skal De forenede Stater overlade hele Kina til Tyskland. Der er også andre bestemmelser i den, men det behøver De ikke at bekymre Dem om. Deres mission har til formål, ikke at indgå traktaten som sådan, men at *gøde jorden*."

Jeg bukkede igen.

"De er naturligvis klar over, antager jeg," vedblev baronen, "at i ethvert internationalt forhold, i hvert tilfælde her i Europa, må jorden gødes. Der er hundredvis af tråde, der må redes ud. Det er naturligvis ikke noget, regeringen selv kan nedlade sig til. Den slags arbejde må gøres af agenter som De. Men alt det forstår De jo udmærket i forvejen, ikke sandt?"

Jeg nikkede samtykkende.

"Her er altså Deres instrukser," sagde baronen, idet han talte langsomt og tydeligt, som for at indprente sine ord i min hukommelse. "Når De ankommer til USA, må De følge de velkendte og gennemprøvede metoder, der anvendes af alle de bedste spioner. De har uden tvivl læst nogle af bøgerne – næsten manualer, er det jo – som de har skrevet?"

"Jeg har læst mange af dem," sagde jeg.

"Glimrende. De vil blive indført – jeg mener, indført og bevæge Dem, overalt i de bedste kredse. Bemærk venligst, at De ikke alene må lade Dem *indføre*, men også *bevæge* Dem. De skal, om jeg så må sige, sørge for at få fingeren ud."

Jeg bukkede.

"De skal blande Dem med medlemmer af regeringen. De skal spise middage med dem. Det er et særdeles nødvendigt punkt, som De må lægge Dem på sinde. Spis middage med dem så ofte som muligt, og på en sådan måde, at De gør Dem til deres ven og nære bekendte. Vil De gøre dette?"

"Det vil jeg," sagde jeg.

"Udmærket. Husk også, at for at holde Deres virkelige mål skjult, er det nødvendigt, at De uafbrudt bliver set med de mest kendte og smukkeste kvinder i den amerikanske hovedstad. Kan De gøre det?"

"Kan jeg?" sagde jeg.

"De skal, når det er nødvendigt –" og baronen tilkastede mig et betydningsfuldt øjekast, som ikke undgik mig, "– holde en affære i gang med en eller helst flere af dem. Er De rede til det?"

"Mere end rede," sagde jeg.

"Udmærket. Men det er kun en del af det hele. Man forventer, at De skal gøre Dem til de største finansfyrsters intime fortrolige. De skal sætte Dem på en sådan fod med dem, at De kan låne store pengesummer af dem. Har De noget imod dette?"

"Nej," sagde jeg ligefremt, "det har jeg ikke."

"Godt! De skal også blande Dem i ambassadekredse. Det ville være glimrende for Dem, hvis De spiste middag mindst en gang om ugen med den britiske ambassadør. Og nu et sidste ord" – Gesterns stemme antog en usædvanlig imponerende klang – "De forenede Staters præsident."

"Ja," sagde jeg.

"De må gøre Dem til hans nærmeste og mest fortrolige ven. De skal være i Det hvide Hus ustandselig. Gør Dem til

præsidentens allernærmeste ven og rådgiver. Så! det skulle være klart nok. Det er jo for resten ikke andet end – som De jo ved – hvad de bedste internationale diplomater gør hele tiden."

"Netop," sagde jeg.

"Udmærket. Og så," vedblev baronen, "så snart De mener at være *en rapport* med alle og enhver, eller," tilføjede han, idet han rettede sig selv, for baronen deler helt og fuldt tyskerens rædsel over for importerede franske gloser, – "når De føler, at De er tilstrækkelig enggeknupfterverwandt med alle og enhver, kan De gå videre, og søge at fremme Deres fredsbestræbelser. Og nu, min kære ven," sagde baronen med et anstrøg af ægte hjertelighed, "endnu et ord. Har De brug for penge?"

"Ja," sagde jeg.

"Det tænkte jeg nok. Men De vil finde, at De har brug for færre og færre efterhånden. Indtil videre siger jeg så farvel. Medtag mine bedste ønsker for Deres mission."

Og således var virkelig den mission, jeg har fået tildelt. Jeg anser det for at være den vigtigste mission, jeg nogen sinde har fået tildelt af Wilhelmstrasse. Men jeg må nok desværre indrømme, at indtil dette øjeblik har jeg ikke haft held med mig. Mine forsøg på at udføre den er blevet forpurret. Der er et eller andet – måske er det atmosfæren i denne her republik – som modvirker enhver diplomatiske anstrengelse. I over fem måneder har jeg ventet villigt på at komme til at spise til middag med det amerikanske ministerråd. Men de har ikke inviteret mig. I fire uger sad jeg hver aften og ventede i Hotel J. i Washington med mit bedste sæt tøj på, klar til at tage afsted. Men de kom mig end ikke nær.

Ej heller har jeg modtaget nogen invitation fra den britiske ambassade til en uformel frokost eller sen middag med ambassadøren. Enhver, der ved bare en smule om, hvordan det internationale spionsystem fungerer, ved også, at uden sådanne invitationer er det umuligt at gøre noget. Præsidenten har heller ikke ladet høre fra sig. Jeg har sendt ham kodemeddelelser om, at jeg er rede til at spise til middag med ham når som helst det måtte passe. Han har intet foretaget sig i sagen.

Under disse omstændigheder har det naturligvis heller ikke været mig muligt at skaffe mig indpas i de højeste kredse. Mine forsøg på at nærme mig til dem er blevet misforstået – ja, har endog ført til, at man har anmodet mig om at forlade Hotel J. Den omstændighed, at jeg blev tvunget til at forlade det, af årsager, som jeg ikke kan afsløre, og uden at betale min regning, har vakt unødvendig og farlig opsigt. Jeg forbinder det endog med den mærkværdige holdning, man indtog over for mig på Hotel B, da jeg ankom til New York.

Jeg er derfor nu tvunget til at falde tilbage på afsløringer af den art, jeg tidligere har nævnt. Og her finder jeg igen atmosfæren her i Amerika overordentlig usympatetisk. Jeg har tilbudt udenrigsministeren hele Ferdinand af Bulgariens livshistorie for halvtreds dollars. Han siger, at det er den ikke værd. Jeg har tilbudt den britiske ambassade den sande historie om Konstantins abdikation for fem dollars. De sagde, at de var udmærket bekendte med den, endog før det skete. Jeg har tilbudt, for en nærmest nominel sum, at tilsværte alle de kronede hoveder i de tyske stater med samt deres familier. Man siger mig, at det overhovedet ikke er nødvendigt.

Og da det nu er umuligt for mig at vende hjem til Centraleuropa, regner jeg med inden for kort tid at åbne en frugtbod eller en peanutvogn her i denne verdensby. Jeg tænker, at mange af mine tidligere kolleger snart bliver tvunget til at gøre det samme.

Hjemme hos Hulemanden

Jeg tror næppe, det er sandsynligt, at ret mange andre end mig selv har set og talt med en ægte "hulemand" i virkeligheden.

Og dog ved alle og enhver nu for tiden alt om hulemænd. Novellebladene og den nyere litteratur har gjort ham til en kendt skikkelse. Og dog havde ingen for blot få år siden hørt det mindste om ham. Men på det sidste er der af en eller anden grund gået mode i hulemænd. Ingen historie, det vil være med på noderne, er fuldkommen, hvis han ikke bliver nævnet mindst et par gange. Når heltinden i en bog gør nar ad helten, så siger man, at "i et kort øjeblik følte han en hulemands vilde, oprindelige begær, en længsel efter at gribe hende, trække hende med sig, slæbe hende bort og gøre hende til sin." Når han tager hende i favnen, noterer man sig, at "hulemandens oprindelige passion gennemstrømmede alle hans lemmer." Når han kæmper for hende mod en ond revolvermand eller en ismand eller en ølkusk eller en hvilken som helst anden af disse moderne skurke, som bøgerne vrimler med, siges han at "føle al en hulemands rædsomme nydelse ved kampen." Hvis de slår ribbenene ind på ham, nyder han det ligefrem. Slår man ham i hovedet med en kølle, mærker han det ikke, for i dét øjeblik er han en regulær hulemand. Og hulemænd er jo, som alle ved, immune over for smerte.

Heltinden deler naturligvis dette synspunkt. "Tag mig," mumler hun, idet hun hengiver sig i heltens favntag, "vær min hulemand!" Og i det øjeblik hun siger dette, skinner der – forsikrer forfatteren os om – lidt af hulekvindens vilde lys i

hendes øjne, af den oprindelige kvinde, der kun kan tilbedes og vindes ved magt.

Jeg havde, som alle andre, en glimrende opfattelse af, hvordan hulemanden var, indtil jeg mødte ham. Jeg havde en klar forestilling om ham – høj, senet, muskuløs, med et ulveskind kastet om sig og et vældig krigskølle i hånden. Jeg vidste, at han var frygtløs, at hans nerver var uberørt af vor moderne, forfinede civilisation, at han kæmpede, ligesom dyrene, til døden, dræbte uden skånsel og led uden at klage.

Det var et billede, som jeg ikke kunne andet end beundre.

Jeg må indrømme, at jeg også godt kunne lide hans særegne måde at tage kvinderne på. Hans system gik, så vidt jeg kunne forstå, ud på at tage dem ved nakken og slæbe dem med. Det var hans vilde, oprindelige måde at "gøre kur" til dem på. Og de ku' lide det! Det får vi i hvert tilfælde at vide af adskillige tusinde fuldt troværdige autoriteter på området. De ku' lide det. Og man fortæller os også, at den moderne kvinde stadig ville ku' lide det, hvis der bare var nogen, der turde prøve det. Og dét er det vanskelige: hvis der var nogen, der *turde*!

Når jeg skal være ærlig, så ser jeg en masse af dem, som jeg ret godt kunne tænke mig at kaste over skulderen og slæbe afsted med; eller – hvad der er det samme, blot i en moderne udgave – få en drager til at slæbe dem for mig. Jeg ser dem i Atlantic City, jeg ser dem på Fifth Avenue – ja, over alt. Men ville de komme med? Det jo det pokkers spørgsmål. Ville de komme med uden særlig modstand, bortset fra måske, ligesom en hulekvinde, at bide lidt af mit øre af undervejs, eller er de degenererede nok til at ville anlægge sag mod mig, og indkalde drageren som medskyldig?

Det er den slags tvivl, der forhindrer mig i at gå til sagen. Men trods det, så er jeg, som så mange andre mænd, stærkt optaget, ja ligefrem fascineret af hulemanden.

Man kan således forestille sig, hvor overordentlig interesseret jeg var, da jeg mødte ham i kød og blod. Det skete i virkeligheden på en ganske simpel måde, mere ved et tilfælde end efter en forud lagt plan – enhver ville kunne opleve det samme eventyr.

Det begav sig således, at jeg tilbragte min ferie i Kentucky, et område, der, som alle og enhver ved, er fyldt med store huler. De udbreder sig – som alle og enhver også ved – hundredvis af kilometer under jorden; nogle steder som mørke tunneller, der aldrig nås af solens lys, og hvis sorte stilhed kun brydes af lyden af dryp fra vanddråberne, der falder fra loftet; andre steder er det kæmpemæssige hvælvinger som underjordiske templer, med enorme stræbepiller, der strækker sig op mod kuplen, og med dybe, stille søer af umålelig dybde som gulv; og hist og her findes der så også nogle, der oplyses ovenfra gennem revner i jordens overflade, som har tørt sand som gulv – og som er anvendelige til menneskeboliger.

I sådanne huler – fortæller en vedholdende, århundredgammel legende os – lever der stadig hulemænd, de sidste, uddøende repræsentanter for deres race. Og i en sådan hule var det, jeg mødte *ham*.

Jeg var trængt langt ind i et hulesystem, langt forud for mine førere. Jeg var udstyret med en revolver, og havde medbragt en elektrisk lygte, men sollyset, der faldt ned gennem revner i loftet, der hvor jeg befandt mig, havde gjort den unødvendig, og jeg havde slukket den.

Og dér sad han, en vældig skikkelse, klædt i et stort ulveskind. Ved siden af ham lå en stor kølle. Over hans knæ lå der et spyd, som han var ved at omvikle med sener, der strammedes i hans muskuløse hånd. Han sad bøjet over sit arbejde. Hans filtrede hår var faldet ned over øjnene. Han så mig ikke, før jeg var kommet ganske tæt på ham over hulens sandede gulv. Jeg hostede let.

"Undskyld mig!" sagde jeg.

Hulemanden fo'r sammen.

"Ih du godeste," sagde han, "der gjorde De mig godt nok bange!"

Jeg kunne se, han skælvede.

"De kom over mig så pludseligt," sagde han, "det overraskede mig." Så mumlede han, mest til selv, "For meget af det pokkers hule-vand! Jeg må holde op med at drikke det."

Jeg satte mig ned på en sten tæt ved hulemanden, idet jeg forsigtigt skjulte min revolver bag den. Jeg indrømmer gerne, at en ladt revolver gør mig nervøs, og det bliver værre med alderen. Jeg var bange for, at han skulle begynde at lege med den. Man kan aldrig være for forsigtig.

For ligesom at åbne en samtale tog jeg hans kølle op.

"Nåda," sagde jeg, "det var ellers nogen af en kølle, du har der, hvad? For pokker da! den er sørme tung!"

"Pas på!" sagde hulemanden med en vis ophidselse i stemmen, idet han strakte armen ud og tog køllen fra mig. "Pas på med den kølle! Den er ladt! De kunne risikere at tabe den over fødderne – eller over mine fødder. Man kan aldrig være for forsigtig med en ladt kølle."

Han rejste sig, idet han sagde dette, og bar køllen over i den modsatte side af hulen, hvor han stillede den op mod væggen. Nu hvor han stod oprejst, og jeg kunne se nærmere på ham, så han ikke længere så stor ud. Han var faktisk overhovedet ikke stor. Det indtryk af størrelse, jeg først havde fået, må nok være kommet fra det store ulveskind, han havde på. Jeg har tit set lignende effekter i Operaen. Jeg bemærkede nu også for første gang, at den hule, vi var i, lod til at være indrettet som en slags primitiv dagligstue.

"Pænt sted, du har her," sagde jeg.

"Ja, det er rigtig nydeligt, ikke sandt?" sagde han og kastede et blik omkring sig. "*Hun* har indrettet det. Hun har rigtig god smag. Kan De se det anretterbord af mudder? Det er den ægte vare, førsteklasses mudder! Ikke noget med billige klippestykker her. Vi hentede det mudder hele to mil herfra. Og se på den flettede spand. Er den ikke flot? Ikke spor af utæt undtagen i siderne og måske en smule i bunden. *Hun* flettede dem. Hun er en knag til at flette."

Han gik rundt, mens han talte, og viste mig alle sine ejendele. Han mindede mig mest af alt om en mand, der gik rundt i en lejlighed i Harlem og fortalte en besøgende om, hvor glimrende alting var indrettet. På en eller anden måde havde hulemanden nu mistet ethvert indtryk af størrelse. Han så i virkeligheden temmelig lille ud, og da han havde strøget det lange hår bort fra panden, havde han nu det samme bekymrede og let undskyldende udtryk, som vi alle sammen bærer til skue. For et højere væsen – hvis der findes sådan ét – må vore små ansigter og hele fremtoning uden tvivl forekomme patetisk.

Jeg vidste, at han sikkert talte om sin kone.

"Hvor er hun?" spurgte jeg.

"Hvem, min kone?" sagde han. "Åh, hun er gået ud et eller andet sted i hulerne sammen med vores barn. De mødte vel ikke vores barn på vejen hertil? Ikke? Nå, men han er ellers den dejligste dreng, man kan se for sine øjne. Han fyldte to her den nittende august. Og De skulle høre ham sig 'Far' og 'Mor' ganske som en voksen. Han er virkelig den kvikkeste knægt, jeg nogen sinde har kendt, tror jeg – jeg mener, også selv om jeg ikke var hans fader og talte om ham, som om han var en hvilken som helst anden mands dreng. De mødte dem ikke?"

"Nej," sagde jeg, "det gjorde jeg ikke."

"Nå, hvad," vedblev hulemanden, "der er jo masser af gange og huler. De er sikkert gået en anden vej. Konen holder meget af at gå rundt om morgenen og hilse på nogle af naboerne. Men hør," afbrød han sig, "jeg glemmer jo mine manerer. Lad mig finde Dem noget hulevand. Her, tag dette stenkrus! Værsgo – sig selv stop! Hvor vi får det fra? Åh, vi finder det rundt om i hulerne, hvor det siver ned gennem jorden ovenover. Om det er stærkt? Jo da, omkring en femten procent, tror jeg. Der er dem, der mener, det gennemvæder hele jordbunden i denne her stat. Sid ned og lad hvilen falde på – og hør, hvis De hører kvinden komme, så gem bare kruset bag stenen der. Det gør vel ikke noget? Prøv en af disse her elmerods-cigarer. Find Dem nu blot en god én – der er flere, hvor de kommer fra!"

Vi satte os hyggeligt ned i det bløde sand, med ryggen lænet mod nogle klippestykker, mens vi nippede til hule-vandet og røg elmerods-cigarer. Det virkede næsten, som om man var hjemme i civiliserede omgivelser og konverserede med en elskværdig vært.

"Ja," sagde hulemanden i et tonefald, der virkede storagtigt og overlegent. "Jeg lader som regel min kone gøre som hun vil om dagen. Hun og de andre kvinder har alle disse her bevægelser og foreninger, de skal passe, og som jeg ser det, så morer det hende at løbe omkring og holde taler og gå til møder, så lad hende da endelig. Men selvfølgelig," vedblev han, idet han antog et fast udtryk, "hvis jeg virkelig ville sætte en grænse ..."

"Ja, bestemt, bestemt," sagde jeg. "Sådan er det også hos os!"

"Er det dét?" spurgte han interesseret. "Jeg ville ellers have troet, alting var anderledes Derude. De kommer Derude fra, ikke sandt? Jeg gættede på det, efter de skind, De har på."

"Har De aldrig været Derude?" spurgte jeg.

"Bestemt ikke!" sagde hulemanden. "Ikke for aldrig det! Her nede i hulerne, hvor der er rent og for det meste mørkt, her har jeg det godt. Her er rart og trygt." Han ligesom skælvede. "For pokker! I fyre derude må virkelig være modige, sådan at gå rundt på ydersiden af alting, og med stjernerne, der kan falde ned på jer og der kan ske tusind andre ulykker. Men I overflademænd har stadig bevaret en naturlig, oprindelig frygtløshed, som vi hulemænd har mistet. Jeg siger Dem, jeg blev virkelig bange, da jeg så op og De stod der."

"Har De da aldrig før set en overflademand?" spurgte jeg.

"Jo, naturligvis," svarede han, "men aldrig tæt på. Jeg har været ude i udkanten af hulerne engang imellem og kigget ud – ikke mere – kigget ud og set dem, overflademændene og overfladekvinderne, på afstand. Men naturligvis ved vi hulemænd alt om dem. Og det vi mest misunder jer overflademænd, er den måde, I behandler jeres kvinder på! For pokker da! I finder jer ikke i noget fra deres side – I er de

rigtige, oprindelige, primitive mænd. Det er noget, der på en eller anden måde er gået tabt for os."

"Men kære ven ..." begyndte jeg.

Men hulemanden, der pludselig havde rettet sig op, afbrød mig.

"Hurtigt! hurtigt!" sagde han. "Gem det forbandede krus! Hun kommer. Kan De ikke høre det?"

Idet han sagde dette, hørte jeg lyden af en kvindestemme fra en af de ydre gange omkring hulen.

"Nå, Willie," sagde hun, åbenbart til hule-barnet, "nu kommer du med mig, og hvis jeg nogen sinde fanger dig i færd med den slags svineri igen, så tager jeg dig aldrig med nogen steder mere, forstår du det!"

Hun havde hævet stemmen. Idet hun talte, kom hun ind i hulen – en stor, knoklet kvinde iført en kjole af sammensyede skind. Ved hånden havde hun en patetisk lille mide i et kaninskind, med blå øjne og et ansigt, der var helt klistret af savl.

Der hvor jeg sad, kunne hulekvinden åbenbart ikke se mig, for hun vendte sig straks mod sin mand, uden at bemærke min tilstedeværelse.

"Af alle de dovne væsener ...!" udbrød hun. "Sidder her og driver den af i sandet" – hun snøftede – "og ryger gør han også ..."

"Men kæreste," begyndte hulemanden.

"Kom du bare ikke her med dit men-kæreste!" svarede hun. "Se dog, hvordan her ser ud! Intet er der gjort, og dagen er allerede halvt gået! Har du sat alligatoren over?"

"Men jeg skulle netop til at sige –" begyndte hulemanden.

"*Skulle til at sige!* Ja, jeg er overhovedet ikke i tvivl om, at du skulle til at sige. Du skulle nok til at sige noget hele dagen, hvis jeg gav dig lov. Alt hvad jeg forlangte var, at du skulle sætte alligatoren over ilden til vores aftensmad, ellers når den ikke at blive – – ih du store!" Hun holdt pludselig ind, da hun fik øje på mig. "Hvorfor sagde du ikke, vi har gæster? For pokker da! Du sidder bare der og siger ingenting om, at der er en fremmed herre på besøg!"

Hun ilede gennem hulen og stillede sig til at ordne sit hår, idet hun brugte en vandpyt som spejl.

"Jamen dog!" sagde hun, "jeg ser jo frygtelig ud! De må have mig undskyldt," tilføjede hun, idet hun vendte sig mod mig, "at jeg ser sådan ud. Jeg var blot krøbet i denne her gamle pelsbluse for at løbe over til naboen, og jeg havde slet ikke tænkt på, at han ville tage nogen med hjem. Det ligner ham! Jeg er bange for, at vi ikke har andet end en simpel alligatorgryde at byde på, men jeg er sikker, at hvis De bliver til middag –"

Hun fo'r allerede rundt som den gode, primitive husmoder, hun var, og raslede med stentallerkenerne på mudder-bordet.

"Men De behøver virkelig ikke –" begyndte jeg. Men jeg blev afbrudt af et pludseligt udbrud fra både hr. og fru Hulemand.

"Willie! Hvor er Willie!"

"Himmel!" råbte kvinden. "Han er gået ud på egen hånd – åh, skynd dig, find ham! Noget kunne tage ham! Han kan falde i vandet! Oh, skynd dig!"

Så var de væk; jeg kunne høre dem råbe rundt om i de mørke gange uden for hulen: "Willie! Willie!" Der var en dødsensangst bekymring i deres stemmer.

Og så et øjeblik efter var de tilbage igen med Willie, der stadig savlede, så kaninskindet var helt gennemblødt, i armene.

"Du godeste!" sagde hulekvinden. "Han var faldet i, den stakkels lille mand. Skynd dig, kæreste, find noget, jeg kan pakke ham ind i. Det var ellers noget af en forskrækkelse! Hurtigt, elskede, giv mig noget at tørre ham med."

Huleforældrene puslede ængstelige om barnet, og al deres uenighed var borte.

"Men," sagde jeg, da de var faldet lidt til ro, "lige der, hvor Willie faldt I, ved siden af den gang, jeg kom ind ad, er der jo kun tre tommer vand."

"Ja, det er rigtigt nok," sagde de. "Men tænk blot, hvis det havde været tre fod!"

Senere, da Willie var kommet til hægterne, gentog de deres invitation til at blive til middag.

"Sagde De ikke," sagde hulemanden, "at De ville gøre nogle noter om forskellen på hulemennesket og menneskene i Deres egen verden?"

"Jo, tak," svarede jeg, "Jeg har vist allerede alle de noter, jeg skal bruge!"

Tryllekunstnerens hævn

"Nu, mine damer og herrer" sagde tryllekunstneren, "hvor jeg har vist Dem, at dette klæde er fuldstændig tomt, vil jeg tage en guldfiskebowle ud af det. Presto!"

Over alt fra salen lød der stemmer fra folk, der sagde: "Oh, hvor vidunderligt! Hvordan gør han det dog?"

Men den Smarte Fyr på den forreste række sagde med en høj teaterhvisken til dem, der sad ved siden af ham: "Han-havde-den-oppe-i-ærmet."

Og folk nikkede bekræftende til den Smarte Fyr og sagde: "Ja, selvfølgelig," og hele salen hviskede: "Han-havde-den-oppe-i-ærmet."

"Mit næste nummer," sagde tryllekunstneren, "er de berømte ringe fra Hindustan. Som De ser, er alle ringene tilsyneladende adskilte; når jeg slår dem sammen, vil de hænge sammen – kling-kling-kling – og presto!"

Almindelig mumlen af forbløffelse i sale, indtil den Smarte Fyr hviskede: "Han-har-nok-haft-et-andet-sæt-oppe-i-ærmet."

Og igen nikkede alle og hviskede: "Han-havde-ringene-oppe-i-ærmet."

En truende sky af rynker begyndte at samle sig på tryllekunstnerens pande.

"Jeg vil nu," vedblev han, "vise Dem et overordentlig morsomt nummer, hvorved jeg er i stand til at tage et hvilket som helst antal æg op af en hat. Skulle der være en herre, der kunne låne mig sin hat? Åh, mange tak – – Presto!"

Han tog sytten æg op af hatten, og i femogtredive sekunder mente publikum, at han var vidunderlig begavet. Så hviskede den Smarte Fyr til sine sidemænd på forreste række: "Han-har-en-høne-oppe-i-ærmet," og de hviskede det videre. "Han-har-en-hel-hønsegård-oppe-i-ærmet."

Nummeret med æggene var ødelagt.

Og det fortsatte videre på samme måde. Det fremgik af den Smarte Fyrs hviskende kommentarer, at tryllekunstneren – ud over ringene, hønsene og fisken – måtte have adskillige spil kort, et franskbrød, en vugge til en dukke, et levende marsvin, en halvtreds-cents-mønt og en gyngestol skjult i ærmet.

Tryllekunstnerens ry var hastigt på vej ned under nul. Ved forestillingens slutning gjorde han sidste indsats.

"Mine damer og herrer," sagde han, "jeg vil nu til afslutning vise Dem et berømt japansk nummer, der for nylig er blevet opfundet af de indfødte på øen Tipperary. Ville De, min herre," vedblev han, idet han vendte sig mod den Smarte Fyr, "ville De være så venlig at låne mig Deres guldur?"

Han fik det.

"Har jeg Deres tilladelse til at putte det ned i denne morter og knuse det til småstykker?" spurgte han i en indædt tone.

Den Smarte Fyr nikkede og smilede.

Tryllekunstneren smed uret i morteren og tog en forhammer fra bordet ved siden af. Man hørte lyden af uret, det blev knust. "Han-har-smuglet-det-op-i-ærmet," hviskede den Smarte Fyr.

"Og nu, min herre," fortsatte tryllekunstneren, "vil De tillade mig at låne Deres lommetørklæde og klippe huller i det? Mange tak. Som De ser, mine damer og herrer, intet snyd: hullerne er tydeligt at se med det blotte øje."

Den Smarte Fyr smilede. Denne gang havde han ladet sig fascinere af dette virkelige mysterium.

"Og nu, min herre, vil De måske være så venlig at låne mig Deres høje hat, så jeg kan danse på den? Mange tak."

Tryllekunstneren gjorde nogle hurtige dansetrin med fødderne og viste den smadrede hat frem for publikum.

"Og vil De nu, min herre, tage Deres gummiflip af og tillade mig at brænde den af? Mange tak, min herre. Og De vil tillade mig at knuse Deres briller ved hjælp af denne hammer? Mange tak."

Nu begyndte den Smarte Fyr at antage et virkelig forundret udtryk. "Dette her forbløffer mig virkelig," hviskede han. "Jeg kan overhovedet ikke gennemskue det."

Der blev helt stille blandt publikum. Så rejste tryllekunstneren sig i sin fulde højde, og med et tilintetgørende blik på den Smarte Fyr, sluttede han:

"Mine damer og herrer, som De ser, har jeg nu, med denne herres venlige tilladelse, ødelagt hans ur, brændt hans flip, smadret hans briller og danset på hans hat. Hvis han yderligere vil give mig lov til at male grønne striber på hans overfrakke eller binde knuder på hans seler, vil det være mig en stor fornøjelse at underholde Dem med sådanne gøremål. Hvis ikke, så er forestillingen slut."

Og med en vældig fanfare fra orkestret gik tæppet ned, og publikum forlod salen, nu fuldkommen overbeviste om, at der i hvert tilfælde er nogle tryllekunster, som ikke lader sig forklare ved at foregå oppe i tryllekunstnerens ærme.

Om at låne en tændstik

De vil måske mene, at det at låne en tændstik af en eller anden på gaden er en enkel sag. Men enhver, der nogen sinde har prøvet det, vil kunne forsikre Dem om, at dette ikke er tilfældet, og vil være rede til at sværge på sandheden af den oplevelse, jeg var ude for forleden.

Jeg stod på et gadehjørne med en cigar, jeg gerne ville have ild på. Jeg havde ikke en tændstik på mig. Jeg ventede til en mand med et anstændigt og almindeligt udseende kom forbi. Så sagde jeg:

"Undskyld mig, min herre, men De kunne vel ikke låne mig en tændstik?"

"En tændstik?" sagde han, "jo, naturligvis." Så knappede han sin overfrakke op og stak hånden i vestelommen. "Jeg er sikker på, at jeg har en," fortsatte han, "jeg kunne næsten sværge på, at den er i den nederste lomme – nej, vent – den må være i den øverste – vent lidt, mens jeg lige lægger disse pakker fra mig på fortovet."

"Åh, gør Dem intet besvær," sagde jeg, "det betyder virkelig ikke så meget."

"Det er slet intet besvær, jeg har den om et øjeblik; jeg ved, den må være der et eller andet sted" – han gravede med fingrene i lommerne, mens han talte – "men jeg skal sige Dem, det er ikke den vest, jeg plejer …"

Jeg bemærkede, at manden var ved at blive ophidset. "Nå, skidt med det," sagde jeg, "hvis det ikke er den vest, De plejer – – altså, det er lige meget."

"Nej, vent, vent!" sagde manden, "jeg har en af de forbandede tingester et eller andet sted. Så er det nok i urlommen. Nej, heller ikke. Så lad mig prøve i frakkelommerne. Hvis blot den pokkers skrædder kunne finde ud af at lave lommerne, så man kunne komme til dem!"

Han var nu ved at blive temmelig hidsig. Han havde smidt sin spadserestok fra sig og var begyndt at rode rundt i frakkelommerne med en sammenbidt mine. "Det er også den satans knægt," hvæsede han, "han roder altid i mine lommer. For Fanden! jeg skal varme hans ører, når jeg kommer hjem. Hør, jeg vil vædde på, den er her i den lille bukselomme – Hold lige lidt op min overfrakke et øjeblik, så jeg kan ..."

"Nej, nej," protesterede jeg, "gør Dem dog ikke al denne ulejlighed, det betyder virkelig intet. Det er bestemt ikke nødvendigt at tage overfrakken af, og – nej – smid dog ikke Deres breve og ting fra Dem i sneen, og lad være med at flå lommerne ud på den måde! Vær dog så venlig ikke at trampe på frakken og stikke fødderne gennem pakkerne. Jeg holder virkelig ikke af at høre Dem sådan bande over Deres lille søn i den tone. Lad være – lad dog være at rive så vildt i Deres tøj."

Pludselig udstødte manden et triumferende grynt, og trak hånden ud fra foret af hans frakken.

"Der var den!" råbte han. "Værsgo!" Han holdt den op i lyset fra gadelampen.

Det var en tandstikker.

Jeg gav efter for en øjeblikkelig indskydelse, skubbede ham ind under hjulene på en sporvogn, og løb.

Snoopopati, eller Halvtreds historier i én

Dette studie i litteraturens tåbeligheder er ikke så meget en historie som en slags essay. Den gennemsnitlige læser vil derfor vende sig skælvende bort. Den gennemsnitlige læser er nemlig sådan indrettet, at han ikke er i stand til at indtage noget, der ikke er almindelig fiktion. Og det skal oven i købet være tyndbenet fiktion – så tynd som vælling. Hans "mave kan ikke holde til andet".

Alt skal indgives den nutidige læser i denne form. Hvis man vil sige noget til ham om religion, skal det pakkes ind i en fiktiv form og påføres en etiket som *Bathseba* eller *Davids Forbandelse*; hvis man vil forbedre hans moral, skal man skrive et lille stykke i form af en dialog med titlen *Fru Potifar spiser ude*. Hvis man vil fortælle om drukkenskabens forbandelser, skal det ske ved en fortælling med titlen *Rød Rom* – og den skal være så tilpas kort og letlæselig, at han kan læse den, uden at overanstrenge sit intellekt, mens han får sig en drink eller to.

Men hvad så end historien handler om, så skal der – for at den skal blive læst af den gennemsnitlige læser – være EN MAND og EN KVINDE i den. Jeg skriver disse ord med store bogstaver for at understrege, at de skal være tegnet med samme tydelighed som en tegning, fremstillet af et barn med et stykke kul. Med andre ord, historien *skal* være *snoopopatisk*. Det er et ord, jeg har hentet fra det græske – "snoopo" – eller, hvis der ikke findes noget græsk verbum snoopo, så burde der i hvert

fald gøre det – og det betyder præcis hvad det ser ud til at betyde. Ni ud af ti noveller, der bliver skrevet i Amerika, er snoopopatiske.

I snoopopatisk litteratur vil forfatteren, for at opnå den fulde effekt, præsentere sine personer ganske enkelt som "manden" og "kvinden". Han ville hade at skulle indrømme, at de faktisk ikke har nogen navne. Han indleder gerne sin fortælling efter denne opskrift: "Manden løftede hovedet. Han så omkring sig ud over den muntert overrislede mængde, der gav midnatskabaretten et så vildt og farverigt indtryk. Han slukkede sin cigar ved at presse den itu mod kanten af en ægyptisk messingbakke. 'Bah!' mumlede han, 'er det dét værd?' Og han lod hovedet synke igen."

Kan De se det? Han løfter hovedet helt og lader det synke igen, og De ved stadig ikke, hvem han er. Hvad Kvinden angår, så kan man begynde sådan her: "Kvinden knugede sine hvide hænder så fast sammen, at diamanterne, der glitrede på fingrene, begravedes i det bløde kød. 'Sikken en skam,' mumlede hun. Så tog hun telegrammet, der lå krøllet sammen på bordet, og rev de i tusinde stumper. 'Det vover han ikke!' mumlede hun sammenbidt. Hun så rundt i hotelværelset med dets grelt farvede møblement. 'Han har ikke ret til at forfølge mig her,' stønnede hun."

Hvilket læseren må tage til sig uden at vide, hvem kvinden er, eller hvilket hotel hun befinder sig på, eller hvem det er, der ikke tør vove at forfølge hende eller hvorfor. Men den moderne læser elsker denne art mørke og ufuldendte effekt. Hvis han uden omsvøb fik at vide, at kvindens navn var fru Edward Dangerfield fra Brick City i Montana, og at hun havde forladt

sin mand for tre dage siden, og at telegrammet havde fortalt hende, at han havde fundet ud af, hvor hun var og forfulgte hende, ville læseren nægte at læse videre.

Denne måde at præsentere sine hovedpersoner kan være slem nok. Men den nyeste snoopopatiske måde at beskrive dem på er endnu værre. Manden bliver altid beskrevet, som om han var en hest. Han er "høj, velbygget, med lige ben."

Der bliver altid lagt stor vægt på hans lige ben. Ingen historie er acceptabel nu for tiden, hvis ikke Mandens ben er fuldstændig lige. Hvorfor ved jeg ikke. Alle mine venner, har lige ben – og dog har jeg aldrig hørt dem kommentere det, endsige gøre dette faktum til genstand for pralerier. Jeg tror ikke, at jeg i dette øjeblik har en eneste ven med krogede ben.

Men det er ikke det eneste krav. Ikke alene skal Mandens ben være lige, han må også være "lang-lemmet", hvad det så er, og selvfølgelig bør han også have et "renvasket udseende". Hvordan man opnår dette udseende, og om det kan fremskaffes ved hjælp af et almindeligt bad med vand og sæbe er noget, jeg ikke kan have nogen mening om.

Manden er naturligvis "glatbarberet". Dette gør ham i stand til så nødvendige gerninger som at "vende sit glatbarberede ansigt mod den talende", at "hvile den glatbarberede kind mod sin hånd" og så videre. Men alle er jo nok bekendt med den moderne, glatbarberede snoopopatiske mands ansigt. Der er billeder af ham i millionvis på bladenes forsider og bogomslag, hvor han ser dybt i Kvindens øjne – i en afstand af ca. femten centimeter – med dette snoopopatetiske udtryk af total hjernedødhed, han altid har udstyret sig med. Det ville være mig til stor fornøjelse at se en mand – en virkelig mand med

store Nevada-whiskers og høje støvler – give ham et solidt spark bag i.

Nu kommer vi så til den snoopopatiske histories Kvinde. Hun er altid "velplejet" (hvem disse plejere er, som besørger det, og hvor man kan hyre dem, ved jeg ikke), og hun bliver beskrevet som iført en "smagfuld kåbe".

Det er et mærkværdigt træk ved Kvinden, at hun tilsyneladende aldrig har en kjole på – det er altid en "kåbe". I de gode gamle historier, jeg plejede at læse, dengang jeg stadig var i stand til at læse alene for min fornøjelse – var heltinderne – som man plejede at kalde dem – altid iført kjoler. Men nu om stunder findes ingen heltinde, kun en kvinde i en kåbe. Jeg har også selv en kåbe – den bruger jeg om morgenen og før jeg går i seng. Den er fremstillet af flannel og når ned til gulvet, og når jeg tager mit lys og stiller mig ud på balkonen i det værelse, hvor jeg sover, så tager det sig faktisk ikke så ringe ud. Men ligefrem "afsløre enhver af min krops linjer" – som Kvindens kåbe altid uvægerligt gør – og at den skulle "antyde endnu mere end den afslører" – nå, ja, det gør min altså *ikke*. Så når jeg taler om "kåber", så er det noget, jeg ved alt om.

Men hvad så end Kvinden foretager sig, så "klæber" hendes "kåbe" til hendes krop. Om det er på gaden, i en natbar eller en dagligstue, så "klæber" den. Hvis hun ved et lykkeligt tilfælde har et kniplingssjal at kaste over sig, så klæber det, og hvis hun løfter op i kåben – og det gør hun uvægerligt på et eller andet tidspunkt – så viser det, ikke hvad jeg ville forvente, men en "jupon", og selv den klæber. Jupon er fransk for underskørt, men hvad forfatteren mener med det, ved jeg ikke. Jeg bruger i hvert fald ikke sådan noget, når jeg er iført min kåbe. Disse

mennesker, som jeg har beskrevet, Manden og Kvinden – snoopopaterne – er, naturligvis, ikke mand og hustru, eller broder og søster, eller noget som helst andet, der er lige så enkelt og gammeldags. Hun er *en andens* kone. Hun er *Den Anden Mands Hustru*. Hvad det er for noget med andre mænds hustruer, der gør læseren så interesseret, forstår jeg ikke. Jeg kender adskillige af slagsen, som jeg ikke ville se to gange efter. Men det læsende publikum er helt gale med dem. Den gammeldags heltinde var ugift. Det ødelagde hele historien. Man kunne se lige fra begyndelsen, hvordan det ville ende. Men med En Anden Mands Hustru, så går dén ikke. Der er nødt til at ske et eller andet – som nærmest må være indlysende for enhver.

Forfatteren sætter derfor straks fra begyndelsen de to snoopo'er – Manden og Kvinden – i en eller anden frygtelig indiskret situation. Jo mere indiskret des bedre. Sommetider går hun af en fejltagelse ind i hans bil på vej fra teatret, eller de mødes tilfældigt i spisevognen på et tog, eller – og det er det bedste – kommer han ved et uheld til at gå in på hendes hotelværelse ved nattetide. Der er åbenbart noget ved hotelværelser ved nattetide, der kan få den moderne læser til at bryde helt sammen i krampe. Det er altid let at sætte sådan en scene op. Tag for eksempel det udkast til en indledning, jeg gav Dem tidligere: Manden, som jeg efterlod i cabaret'en, rejser sig usikkert – det er den anerkendte måde at rejse sig fra sig bord i en cabaret – og vakler efter at have afgjort in regning med tjeneren, ud i gadens nattemørke. Personligt afgør jeg aldrig en regning med nogen tjener. Jeg betaler bare, når han kommer med den, og lader det være godt med det.

Idet Manden vakler ud i "natteluften", har forfatteren tid – lige akkurat tid nok, for den moderne læser er et utålmodigt væsen – til at forklare, hvem han er, og hvorfor han vakler. Han er rig. Det er en både naturlig og selvfølgelig sag. Alle langlemmede mænd med lige ben er rige. Han ejer en del kobberminer i Montana. Det gør alle renvaskede millionærer. Men han har forladt, forladt alt, på grund af Den Anden Mands Hustru. Det var dét eller galehuset – eller endog noget værre. Han har sagt det til sig selv de første tusinde gange. (Det lille træk med "eller noget værre" bliver brugt i alle historier med respekt for sig selv. Jeg er aldrig blevet klar over, hvad dette "værre" er. Men den snoopopatiske læser griber det med stor fornøjelse.) Så Manden blev nødt til at komme til New York (det eneste sted i verden, hvor den slags historier kan foregå) under et påtaget navn, for at glemme, for at drive hende ud af sine tanker. Han er faldet i den sædvanlige fælde – jeg har aldrig selv kunnet finde den, men den må være der eller andet sted, for de falder alle sammen i den, den må være lige så fuld af dem som et ark fluepapir af fluer.

"Da Manden gik hjemad mod sit hotel, fik den kølige natteluft ham til at komme noget til sig selv, men hans hoved var stadig fyldt med dampene af den vin, han havde drukket." Bemærk venligst disse "dampe". Det må være dejligt at vakle rundt med dem i hovedet, hvor de åbenbart som regel holder til. Jeg har ofte prøvet at lokalisere dem, men uden held. Atter og atter har jeg sagt: "Tjener, jeg vil gerne have en skotsk whisky og soda med dampe." Men det har de aldrig.

Men Manden er altså på vej til sit hotel. Nu er det så i et værelse på dette selvsamme hotel, at Kvinden sidder, og det er

også der, hun har krøllet telegrammet sammen. Det er dette hotel, hun er kommet til, da hun forlod sin mand for en uge siden. Læserne ved, selv uden at man behøver at fortælle dem det, at hun har forladt ham "for at frelse sig" – drevet til det yderste af hans kolde brutalitet. Og der sidder hun så, med hænderne knugede sammen, under byrden af støvet og asken efter et forlist ægteskab og et kærlighedsløst liv, og den kun alt for sene erkendelse af alt det, der kunne have været.

Og det er til dette hotel, at Kvindens Mand forfølger hende.

Men Manden ved ikke, at hun befinder sig på hotellet, eller at hun har forladt sin mand; det er alene tilfældet, der bringer dem sammen. Og det er alene tilfældets skyld, at han er kommet ind på hendes værelse ved nattetide, og står der lamslået, som fastgroet på dørtærsklen. I det virkelige liv sker der ikke så meget, hvis man tilfældigvis kommer ind i et forkert hotelværelse. Man undskylder sig ganske simpelt og går igen. Jeg oplevede selv noget lignende for et par dage siden. Jeg gik lige ind i en dames værelse – det lå lige ved siden af mit eget. Men jeg sagde blot: "Åh, undskyld, jeg troede det var nummer 343."

"Nej," sagde hun, "det er nummer 341."

Hun rejste sig ikke op og "konfronterede" mig, som de altid gør i de snoopopatiske historier. Hendes øjne lynede heller ikke, og hendes kåbe klæbede ikke til hendes krop, da hun rejste sig. Ejheller var hendes kåbe fremstillet af "tunge gammeldags kniplinger". Næh – hun fortsatte bare med at læse i sin avis.

"Jeg må virkelig undskylde," sagde jeg. "Jeg er en smule kortsynet, og *et* og *tre* ser så ens ud for mig, at jeg ofte ikke kan se forskel. Jeg er bange for – –"

"Det betyder ikke noget," sagde damen. "God aften."

"Jeg skal sige Dem," tilføjede jeg, "dette værelse og mit eget ligner hinanden så meget, og mit er nummer 343, og dette er nummer 341, så jeg gik bare ind, før jeg nåede at opdage, at jeg i stedet for at gå ind i nummer 343, var jeg kommet ind i nummer 341."

Hun bøjede tavs hovedet, uden at sige noget, og jeg følte, at det ville være et udtryk for en udsøgt taktfuldhed, hvis jeg nu trak mig tilbage uden yderligere forklaringer, eller blot nogle fremmumlede bemærkninger om muligheden for, at vejret i morgen muligvis ville være endnu køligere end i dag. Det gjorde jeg så, og hele affæren blev afsluttet med fuldkommen *savoir-faire* på begge sider.

Men snoopopaterne, Manden og Kvinden, er ikke stand til at gøre sådan noget, eller rettere, den snoopopatiske forfatter vil ikke give dem lov. Sådan en lejlighed er alt for god til at lade gå fra sig. Så snart som Manden kommer ind i Kvindens værelse – før han overhovedet er klar over, hvem hun er, for hun vender naturligvis ryggen til ham – er han i en stilling, som enhver snoopopatisk læser elsker.

Hans årer "svulmer". Hans hjerne banker rytmisk mod tindingerne. Hans trækker vejret i "korte, hurtige, stønnende drag".

Og Kvinden – "Skønt hans trin havde været fuldstændig lydløse, var det som om hun *følte* hans tilstedeværelse. Det var som hun blev væltet omkuld af en bølge. – Hun vendte sig og rettede sig op i sin fulde højde. (Dette betyder ikke, at hun var fuld, da hun rejste sig.) Hendes kåbe" – – nå, det ved vi jo allerede. "Det var et tarveligt trick," stønnede hun.

Hvis nu Manden havde haft mine gode manerer, så ville han have sagt: "Åh, undskyld mig! Jeg ser, at dette er værelse nummer 341. Mit eget værelse har nummer 343, og *et* og *tre* ser ofte ens ud for mig, så jeg er nok kommet til at gå ind i nummer 341, da jeg ledte efter nummer 343." Og så kunne han med få ord have forklaret, at han ikke anede, hun var i New York, at han ikke forfulgte hende, og slet ikke havde til hensigt at blande sig i noget. Og hun ville ligeledes med få ord have forklaret hvorfor og hvordan hun var kommet der. Men det går slet ikke. I stedet gennemgår Manden og Kvinden den store snoopopatiske scene, der er så intens, at der virkelig skal et helt nyt sprog til for at kunne beskrive det.

"Helene," kvækkede han, idet han rakte armene ud – hans stemme slog over af et intenst begær.

"Tilbage!" sagde hun i en iskold tone. Derpå: "Hvorfor er du kommet her?" sagde hun hæst. "Hvad har du at gøre her?"

"Intet," slubrede han, "intet. Jeg har ikke noget at gøre her." De stod og målte hinanden med øjnene.

"Jeg troede, du var i Philadelphia," sagde hun – hendes kåbe klæbede til hver fiber af hendes yppige legeme, mens hun talte.

"Det var jeg," sagde han og hev efter vejret.

"Og du tog bort?" sagde hun skarpt.

"Det gjorde jeg," sagde han. Ordene kom ud af munde på ham ligesom i klumper. "Behøver jeg at sige hvorfor?" Han havde nærmet sig hende. Hun kunne høre hans stønnen, idet han bevægede sig.

"Nej, nej," gurglede hun. "Du tog bort. Det er nok. Jeg forstår godt," – hun så op på ham med et modigt blik – "jeg forstår godt, hvorfor alle tager bort derfra."

Som han bevægede sig stadig nærmere til hende, lød der pludselig hastige skridt i gangen udenfor. Døren åbnedes og dér stod for deres blik Den Anden Mand, Kvindens Ægtemand – Edward Dangerfield.

Dette er naturligvis det store snoopopatiske klimaks, hvor forfatteren har dem alle tre – Manden, Kvinden og Kvindens Ægtefælle – samlet i et hotelværelse ved nattetide. Men læg nu vel mærke til, hvad der sker.

Han stod i døråbningen og så på dem. Et vagt smil bredte sig på hans læber.

"Nå?" sagde han. Så kom han ind i værelset og stod et øjeblik tavs og så ind i Mandens ansigt.

"Nå," sagde han, "så det var *dig*." Han gik ind og lagde den lyse frakke, han havde haft over armen, fra sig på bordet. Så tog han et cigaretui frem af vestelommen.

"Du skulle prøve en af disse havanesere," sagde han.

Læg mærke til den *ro*, han lægger for dagen. Det er dét, snoopopaten elsker – intet raseri, ingen udbrud – kun kynisk ro.

Han gik over til kaminhylden og lagde sin hat fra sig der. Han satte støvlerne til tørre ved ilden.

"Kold aften," sagde han. Han gik over til vinduet og stirrede et øjeblik ud i mørket.

"Det er ellers et pænt hotel," sagde han. (Både forfatteren og læseren elsker denne scene; de ville ikke undvære den for alt i verden. De ville med største glæde lade fyren blive ved at gå frem og tilbage i timevis med et udbrud af "Nuvel!" fra tid til anden.

Manden løfter hovedet! "Ja, det er et godt hotel," sagde han. Så sænker han atter hovedet.

– Og det fortsætter og fortsætter, indtil læseren så vidt muligt er blevet overbevist om, at der ikke kommer til at ske mere. Men så:

"Han vendte sig om mod Kvinden. 'Gå dér ind,' sagde han og pegede på døren til soveværelset. Hun adlød mekanisk."

Dette er for øvrigt den første gang, læseren får oplyst, at det værelse, personerne befinder sig i, ikke er et soveværelse.

"De to mænd var alene. Dangerfield gik over til stolen, hvor han havde lagt sin frakke.

'Jeg købte denne her i St. Louis sidste efterår,' sagde han. Hans stemme var dæmpet, nærmest følelsesløs. Så tog han en revolver op af frakkelommen og lagde den på bordet. Marsden iagttog ham uden at sige et ord.

'Kan du se den pistol?' sagde Dangerfield.

Marsden løftede hovedet et øjeblik og sænkede det så igen."

Den uvidende læser vil undre sig over, hvorfor han ikke forklarer sig. Men hvordan kan han? Hvad er der at sige? Han er blevet opdaget uden for sit eget værelse – ved nattetide. Straffen for sådan noget er i enhver snoopopatisk historie døden. Man vil forstå, at i ethvert hotel i New York skyder natportieren et vist antal mænd ned i gangene hver nat.

"'Da vi blev gift,' sagde Dangerfield og så hen mod den lukkede dør, mens han talte, "købte jeg den, og en tilsvarende – til hende – nøjagtig den samme, med monogram på skæftet – se selv! Og jeg sagde til hende: 'Hvis tingene skulle begynde at gå skævt for os, så er disse to altid en sidste udvej.'

Han tog pistolen op fra bordet og undersøgte dens mekanisme. Han rejste sig og gik tværs over gulvet, indtil han stod med ryggen mod døren, og med pistolen i hånden med mundingen rettet lige mod Marsdens hjerte. Marsden gjorde ikke en bevægelse. Og så, mens de to mænd stod således over for hinanden og så hinanden i øjnene, fangede deres øren en lyd inde fra det andet værelse bag den lukkede dør – en skarp, metallisk lyd, som om nogen i værelset havde spændt hanen på en pistol – en juvelbesat pistol nøjagtig mage til den, Dangerfield holdt.

Og så – –

Et højt smæld, og samtidig et skrig, et kvindeskrig, et skingert, fortvivlet skrig – –"

Eller – nej, fanden heller – jeg kan ikke tillade, at historien ender på den måde, med den døde kvinde liggende på tværs af sengen, stadig med den rygende pistol med juveler på skæftet i hånden – og det røde blod væltende ud over hendes kåbes hvide kniplinger – mens de to mænd stirrer ned på hendes kolde ansigt med rædsel i blikket. Det kan jeg ikke. Lad den i stedet for ende sådan her:

"Et skingert, fortvivlet skrig: 'Ed! Charlie! Kom her ind, hurtigt! Skynd jer! Tekedlen har sprunget en prop! Kunne I to drenge holde op med at snakke et øjeblik og komme her ind og ordne det.'"

Og hvis læseren ser tilbage i historien, så findes der intet som helst til hinder for, at dette skulle ske. Han blev ført bag lyset, det er det hele. Jeg sagde blot, at mrs. Dangerfield havde forladt sin mand nogle dage i forvejen. Det havde hun også – for at gå på indkøb i New York. Hun syntes, det var tarveligt af ham at

følge efter hende. Og jeg har på intet tidspunkt sagt, at mrs. Dangerfield havde nogen som helst forbindelse med den kvinde, Marsden elskede. Overhovedet ikke. Han kendte hende naturligvis, fordi han også kom fra Brick City. Men hun troede, han var i Philadelphia, og naturligvis var hun overrasket over at se ham i New York. Det var derfor hun udbrød "Tilbage!" Og i øvrigt kan man ikke tage en pistol op uden at pege et eller andet sted hen med den. Der er ingen, der har sagt noget om, at han ville affyre den.

Hvis læseren vil kaste et blik på dialogen – ja, jeg ved nok, at det har han ikke tid til, men hvis han havde – vil han se, at – siden han selv er et stykke af en snoopopat – det er ham selv, der har fundet på hele historien.

Om "Udvalgt nonsens"

Forfatter: Stephen Leacock (1869-1944).

Originaludgaver mm.:

Asbestmanden: *The Man in Asbestos: An Allegory of the Future.* Fra *Nonsense Novels* (1911)

Guvernanten Gertrude, eller Bare sytten år: *Gertrude the Governess: or, Simple Seventeen.* Fra *Nonsense Novels* (1911)

Min finansielle karriere: *My Financial Career.* Fra *Literary Lapses* (1910)

Nummer 56: *Number Fifty-Six.* Fra *Literary Lapses* (1910)

Q – en overnaturlig historie: *"Q." A Psychic Pstory of the Psupernatural.* Fra *Nonsense Novels* (1911)

Indsyltet i havtang, eller: Skrupforvirret på det store hav. (En gammeldags søroman): *Soaked in Seaweed: or, Upset in the Ocean. An Old-fashioned Sea Story.* Fra *Nonsense Novels* (1911)

Den ældgamle historie om, hvordan fem mænd tog på fisketur: *The Old, Old Story of How Five Men Went Fishing.* Fra *Frenzied Fiction* (1918)

Ud i naturen og te'baws igen: *To Nature and Back Again.* Fra *Frenzied Fiction* (1918)

Afsløringer fra min tid som spion: *My Revelations As A Spy.* Fra *Frenzied Fiction* (1918)

Hjemme hos hulemanden: *The Cave-Man As He Is.* Fra *Frenzied Fiction* (1918)

Tryllekunstnerens hævn: *The Conjurer's Revenge.* Fra *Literary Lapses* (1910)

Om at låne en tændstik: *Borrowing a Match.* Fra *Literary Lapses* (1910)

Snoopopati, eller Halvtreds historier i én: *Snoopopaths Or, Fifty Stories in One.* Fra *Further Foolishness* (1916)

Oversætter:

Guvernanten Gertrude er hentet i Politikens *"Magasinet"* 30. april 1944. Oversætteren er ikke oplyst.

Min finansielle karriere er hentet i Politikens *"Magasinet"* 29. september 1940. Oversætteren er ikke oplyst.

De øvrige er oversat af Kim N. Jensen (f. 1955).

Forside: Portrætfoto af Stephen Leacock (1913).

ISBN 978-87-7628-231-8

2. ebogsudgave, tidligere udgave ISBN 978-87-7979-440-5 (Ølstykke 2016).

© 2025 eBibliotek 1800

www.ebib1800.dk